

Bundel - Ledenraadsvergadering van 2 februari 2022

- 1 Opening
- 2 Vaststellen agenda
- 3 Inventarisatie rondvraag
- 4 Beslispunten
- 4.a Evaluatie van Commissie van Advies
2022-02-02 Agendapunt 4.a. Evaluatie CvA.docx
- 4.b Benoeming leden Kamer voor het Notariaat
2022-02-02 Agendapunt 4.b. Benoeming leden van Kamer voor het Notariaat.docx
- 5 Ingekomen stukken
Er zijn geen ingekomen stukken.
- 6 Mededelingen vanuit de Commissie van Advies
- 7 Mededelingen vanuit het bestuur
- 7.a Stand van zaken strategie 2020-2025: Jaarplan 2022
2022-02-02 Agendapunt 7.a. Jaarplan 2022_versie tbv LR 2 feb.pdf
- 7.b Geactualiseerde begroting 2022
2022-02-02 Agendapunt 7.b. Notitie ledenraad geactualiseerde begroting 2022_LR_2022.02.02.docx
- 7.c Cybersecurity
2022-02-02 Agendapunt 7.c. Notitie Ledenraad Stappenplan Cybersecurity.docx
- 7.d Update NotarisID en scanners
- 7.e Stap in de toekomst
- 7.f Teken vandaag voor morgen
2022-02-02 Agendapunt 7.f.i Notitie ledenraad bij presentatie Teken vandaag voor morgen_LR_2022.02.02.docx
2022-02-02 Agendapunt 7.f.ii Bijlage behorend bij notitie Teken vandaag voor morgen_LR_2022.02.02.docx
2022-02-02 Agendapunt 7.f.iii Bijlage behorend bij notitie Teken vandaag voor morgen_LR_2022.02.02.pdf
- 7.g Procedure WOB-verzoeken
- 7.h Two-factor authentication iBabs
- 7.i Commissie onderwijs- en kandidatenzaken
2022-02-02 Agendapunt 7.i.i Notitie ledenraad commissie onderwijs- en kandidatenzaken_LR_2022.02.02.docx
2022-02-02 Agendapunt 7.i.ii Bijlage behorend bij notitie commissie onderwijs- en kandidatenzaken_LR_2022.02.02.pdf
- 7.j Congressen en seminars 2022
- 8 Bespreekpunten
- 8.a Leren en ontwikkelen in het kader van integriteit
2022-02-02 Agendapunt 8.a. Notitie ledenraad Leren en Ontwikkelen_LR_2022.02.02.docx
- 8.b Financiële regelgeving
2022-02-02 Agendapunt 8.b.i Notitie ledenraad financiële regelgeving_2022.02.02.docx
2022-02-02 Agendapunt 8.b.ii Concept beleidsregel nevenfuncties_LR_2022.02.02.docx
2022-02-02 Agendapunt 8.b.iii Concept beleidsregel fiattering uitbetalingen_LR_2022.02.02.docx
2022-02-02 Agendapunt 8.b.iv Concept financiële verordening_LR_2022.02.02.docx
- 8.c Governance Stichting Voorzieningsfonds
- 9 Actiepuntenlijst Ledenraadsvergadering d.d. 17 november 2021
2022-02-02 Agendapunt 9. Actiepuntenlijst LR-vergadering 17 november 2021.docx
- 10 Verslag vorige vergaderingen
- 10.a Verslag 17 november 2021 en antwoorden op gestelde vragen

- 11 Rondvraag
- 12 Inventarisatie agendapunten volgende vergadering
- 13 Sluiting

Notitie Ledenraad

Datum : 02-02-2022
Agendapunt : 4.a.
Onderwerp : Evaluatie werkwijze met Commissie van Advies
Van : Joyce Leemrijse

Status : ☐ ter informatie ☐ ter bespreking ☒ ter beslissing

Vraag

kan de ledenraad akkoord gaan met de hierna geschetste opzet van de evaluatie van de werkwijze met de Commissie van Advies?

Toelichting

In de ledenraadsvergadering van 13 mei 2020 heeft de ledenraad de Commissie van Advies geïnstalleerd. Daarbij is afgesproken dat dit een experiment betreft voor de duur van 2 jaar. Deze periode loopt dus per mei 2022 af en het experiment moet worden geëvalueerd. In de ledenraadsvergadering van 17 november jl. is afgesproken dat er voor de eerste vergadering in 2022 een voorstel gedaan zou worden voor de opzet van deze evaluatie

Opzet evaluatie

Voorstel is dat in de periode tussen 2 februari 2022 en de ledenraadsvergadering van maart 2023 de ledenraadsleden, de leden van het KNB-bestuur en de leden van het MT van het KNB-bureau individueel benaderd worden door Jeroen Ouendag (secretaris van de ledenraad en de Commissie van Advies in de periode van het experiment). Deze zal met betrokkenen een semi-gestructureerd interview houden waarbij bij allen de mening gepeild zal worden ten aanzien van de werkwijze met de Commissie van Advies.

In de ledenraadsvergadering van 23 maart aanstaande worden de resultaten van deze interviews vervolgens samengevoegd en niet herleidbaar tot individuele geïnterviewden teruggekoppeld aan de ledenraad. Deze kan hierna de resultaten bespreken en een beslissing met betrekking tot het uitgevoerde experiment voorbereiden. Deze beslissing kan vervolgens tijdens de ledenraadsvergadering van 18 mei 2022 worden genomen.

De te bespreken onderwerpen vloeien voort uit de besprekingen met betrekking tot de Commissie van Advies die in 2020 gehouden zijn. Dit betreft (bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend):

- Is de toezichthoudende rol van de ledenraad versterkt door het werken met de Commissie van Advies?
- In hoeverre heeft het werken met de Commissie van Advies een positieve bijdrage geleverd aan de samenwerking tussen bestuur en ledenraad?
- In hoeverre heeft het werken met de Commissie van Advies bijgedragen aan het overbruggen van het informatieverval tussen bestuur en ledenraad?

- In hoeverre heeft het werken met de Commissie van Advies bijgedragen aan verbetering van de kwaliteit van de discussie binnen de ledenraad en tussen de ledenraad en het bestuur?
- In hoeverre heeft het werken met de Commissie van Advies bijgedragen aan de verbetering van de positief kritische advisering van het bestuur door de ledenraad?
- In hoeverre heeft het werken met de Commissie van Advies verstorend gewerkt in de communicatie tussen ledenraad en bestuur?
- In hoeverre is er onduidelijkheid ontstaan over de onderlinge rollen van bestuur, Commissie van Advies en ledenraad?

Notitie Ledenraad

Datum : 02-02-2022
Agendapunt : 4.b.
Onderwerp : Lidmaatschap van Kamer voor het Notariaat
Van : Joyce Leemrijse

Status : ☐ ter informatie ☐ ter bespreking ☒ ter beslissing

Vragen aan de ledenraad

- Wil de ledenraad notaris de heer mr. Meindert Krans per 1 januari 2022 benoemen als vast lid van de Kamer voor het notariaat in het ressort Den Haag?
- Wil de ledenraad notaris mevrouw mr. Merel Zwankhuizen per 1 januari 2022 benoemen als plaatsvervangend lid van de Kamer voor het notariaat in het ressort Den Haag?

Toelichting

In het ressort Den Haag treedt notaris de heer mr. Jurriaan van der Stok per 1 januari 2022 af als lid van de Kamer voor het notariaat. In verband hiermee dragen de ringen Rotterdam en Den Haag het huidige, plaatsvervangende lid de heer mr. Meindert Krans voor als vast lid van de Kamer voor het notariaat in het ressort Den Haag. Daarnaast dragen genoemde ringen notaris mevrouw mr. Merel Zwankhuizen voor benoeming voor als nieuw plaatsvervangend lid. De verklaring omtrent gedrag en de governanceverklaring zijn afgegeven.



Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Jaarplan 2022

Versie 3, t.b.v. Ledenraad 2 februari 2022

Den Haag, 18 januari 2022

Inleiding

Het jaarplan van de KNB is gebaseerd op de Strategische Agenda Notariaat 20-25, die de Ledenraad heeft vastgesteld op 29 januari 2020. In deze agenda heeft het bestuur van de KNB drie thema's gedefinieerd, te weten:

- Samen voor mens en maatschappij
- Bescherming en zekerheid
- Eigentijdse beroepsbeoefenaar

In 2021 zijn deze thema's, aangevuld met de wettelijke taken van de KNB, vertaald in negen werkprogramma's. Die negen programma's zijn:

1. Mens en maatschappij
2. Digitaal notariaat
3. Datagericht werken
4. Vernieuwing Wna
5. Future pro(o)f
6. Dienstverlening aan klanten van de notaris
7. Stakeholdermanagement
8. Dienstverlening aan leden
9. Interne organisatie

De eerste 5 programma's zijn een uitwerking van de Strategische Agenda Notariaat 20-25. De programma's 6 tot en met 9 zijn doorlopende programma's die structureel van aard zijn.

Future Pro(o)f en Digitaal Notariaat prioritaire programma's

Het bestuur heeft bij de besluitvorming over de bijgestelde begroting 2022 de programma's 'Future pro(o)f' en 'Digitaal notariaat' aangeduid als prioritair. 'Futurepro(o)f' vanwege de noodzaak om het notariële vak zo aantrekkelijk mogelijk te houden, voor zowel de bestaande groep mensen die in het notariaat werkt als voor jonge mensen die nog met werken moeten beginnen en 'Digitaal notariaat' onder meer vanwege de invoering in de tweede helft van 2022 van de digitale oprichting van een besloten vennootschap (DOBV). In beide programma's heeft de KNB het afgelopen jaar al veel werk verzet. Zo verscheen in diverse media de 'trotscampagne' die laat zien hoe trots onze leden zijn op hun werk, waardoor studenten zich aangetrokken voelen om ook voor het notariaat te kiezen. Eind juli was de KNB technisch klaar voor de digitale oprichting van een besloten vennootschap. Het Kabinet vroeg aan de Europese Commissie echter uitstel voor de juridische implementatie van de richtlijn, zodat we nog een jaartje moeten wachten op de echte invoering.

Voor de herkenbaarheid van de samenhang van activiteiten bij haar leden werkt de KNB met een jaarthema dat als een rode draad door alle activiteiten loopt. Het jaarthema voor 2022 is *weerbaar*. Hoe blijft het notariaat bijvoorbeeld weerbaar tegen de groeiende eisen van politiek en maatschappij als het gaat om fraudepreventie, maar ook in relatie tot tucht en toezicht. En wat kunnen kantoren doen om beter weerbaar te zijn tegen de toegenomen digitale aanvallen op computersystemen. Verder denkt het bestuur van de KNB hierbij aan hoe de beroepsgroep zich weerbaarder kan maken tegen de toegenomen werkdruk. Kortom, er zijn voldoende invalshoeken om dit thema komend jaar op verschillende manieren tot zijn recht te laten komen in de activiteiten van de KNB.

1. Mens en Maatschappij

Zowel bij klanten als bij notarissen bestaat behoefte aan hulp bij digitale dienstverlening. Veel (vooral jongere) klanten willen zich digitaal kunnen oriënteren en ook zaken digitaal regelen. Dat blijkt uit het marktonderzoek van Motivaction dat de KNB eind 2019 heeft laten uitvoeren. Notarissen willen dat vaak wel, maar kunnen door de kleinschalige organisatie van het notariaat (meer dan de helft van de ruim achthonderd notariskantoren heeft maar één notaris) dat niet individueel regelen. Daarnaast worstelen veel notarissen met de vraag hoe ver zij kunnen gaan in hun digitale dienstverlening. Hoe zeker kan een notaris zijn van de vrije wil van iemand die alles digitaal wil regelen? Hoe stelt de notaris zijn of haar identiteit vast en hoe 'kun je een klant digitaal diep in de ogen kijken' om er zeker van te zijn dat hij/zij ook begrijpt wat hij/zij met deze juridische dienstverlening nu precies heeft geregeld? En, hoe weet een notaris dat de bedoelingen van je digitale klant goed zijn en juridisch door de beugel kunnen?

De KNB wil de komende jaren een rol spelen in de versterking van (digitale) dienstverlening door activiteiten te ontplooiën die voor zowel de klant als de notaris toegevoegde waarde hebben. Het gaat daarbij om allerlei producten, diensten en communicatieactiviteiten gericht op onder meer:

- klantgericht werken via klantportalen en ketenintegratie;
- positioneren van de gids- en vertrouwensfunctie van de notaris (adviseren, certificeren en autoriseren);
- datagericht werken;
- informationele zelfbeschikking (regie op eigen gegevens) en
- toegankelijk taalgebruik.

Permanente digitale aanwezigheid

De afgelopen jaren heeft de KNB diverse, online campagnes gevoerd. Deze campagnes waren (en zijn) gericht op het verbeteren van de kwaliteit van notariële dienstverlening aan consumenten. De campagnes werden ook gewaardeerd door reclamespecialisten. De KNB won in 2021 opnieuw een reclameprijs. De KNB won met de campagne 'Hé notaris vertaal 's' van notaris.nl brons in de categorie 'Best smart impact'. Deze award is voor een merk dat een onderscheidende en slimme strategie heeft ingezet voor een kleinere (activatie)campagne met weinig tot geen budget. Eerder won de KNB een gouden Grand Prix Content Marketing-bekroning voor de reclamecampagne '#NotarisTaalZonderOmhaal'.

Naast grotere, online campagnes wil notaris.nl echter het gehele jaar aanwezig zijn onder de verschillende doelgroepen. Dit wordt ook wel 'always on campagne voeren' genoemd. Op deze manier worden klanten geworven en behouden en wordt de merkperceptie versterkt. Dit gebeurt zowel via betaalde als eigen mediakanalen. Waar het hierbij om draait is timing: op het juiste moment de juiste mensen een doordacht en vooral interessant verhaal vertellen. Structureel zo zichtbaar mogelijk zijn, met inhoud die gewaardeerd wordt.

Futurepro(o)f en DOBV

De always on campagne richt zich niet alleen op notaris.nl. Ook de (toekomstige) DOBV en de futurepro(o)f campagnes passen binnen het always on concept. Een always on campagne kan zeer goed bijdragen aan het behalen van de binnen de DOBV en Futurepro(o)f gestelde doelen. Bij DOBV omdat het een nieuwe dienst is, die frequent onder de aandacht moet worden gebracht (kracht van herhaling). Dit geldt ook voor de futurepro(o)f campagnes, aangezien imago, werving

en arbeidsmarktcommunicatie iets van de langere termijn zijn. De aanwezigheid op social media is met name belangrijk om de aandacht van jongeren te trekken. Zowel voor hun beeldvorming als voor eventuele interesse in het notariaat.

Notaris.nl als klantportaal

Notaris.nl ontwikkelt zich steeds meer van een klassieke informatieve website naar een interactief en transactioneel platform waarbij de klant centraal informatie kan uitwisselen en vice versa. Afgelopen jaar is het rechttoe-rechtaan adresboek op notaris.nl vervangen door een modulair systeem waarin kantoren zichzelf kunnen presenteren op een manier die zij zelf willen en ervoor kunnen kiezen om ook via notaris.nl reviews te ontvangen op hun dienstverlening. Verder sorteert het vernieuwde adresboek voor op de groeiende behoefte aan digitale dienstverlening. Zo is het mogelijk om het adresboek in te zetten bij KNB-campagnes waarbij kantoren zelf kunnen aangeven of ze daar aan willen meedoen of niet, bijvoorbeeld met een bel-me-terug-mogelijkheid. In 2022 wil de KNB met interne wervingscampagnes zoveel mogelijk kantoren gebruik laten maken van het nieuwe adresboek. Verder wordt in 2022 notaris.nl gereed gemaakt als portaal voor de DOBV.

Sociaal notariaat – toegang tot het recht

Het notariaat moet toegankelijk zijn én blijven voor iedereen, fysiek én digitaal. Dat is een van de belangrijkste opgaven voor het notariaat en de KNB. Ook voor minder draagkrachtigen, mensen die de taal niet machtig zijn of mensen die anderszins moeilijk kunnen meekomen in de huidige maatschappij moet de notaris bereikbaar zijn. Daarnaast wordt de aansluiting tussen de juridische wereld en de individuele persoonlijke wereld steeds complexer. Samengestelde gezinnen, maar ook de platformeconomie en innovatieve samenwerking, vragen om maatregelen van het notariaat. In 2022 onderzoekt de KNB hoe de toegang voor deze mensen het best concreet vormgegeven kan worden. Dit onderzoek heeft ook een relatie met het onderzoek dat de minister voor Rechtsbescherming wil uitvoeren (De Staat van het notariaat), waarover meer staat beschreven in programma 4 (Vernieuwing Wna).

Doelen 2022

- Permanente online campagne over onder meer de futurepro(o)f (Facebook, Instagram, LinkedIn etc).
- Reclamecampagne introductie DOBV.
- Uitbreiding notaris.nl met meer interactieve functies (o.a. DOBV).
- Onderzoek toegang tot het (notarieel) recht (zie ook onderzoek Staat van het notariaat in programma 4 (vernieuwing Wna)).

2. Digitaal Notariaat

In het programma 'Mens en Maatschappij' is al aangegeven dat de KNB de komende jaren een rol wil spelen in de versterking van (digitale) dienstverlening door activiteiten te ontplooiën die voor zowel de klant als de notaris toegevoegde waarde hebben. Met het programma 'Digitaal notariaat' wil de KNB het notariaat en de notaris helpen bij de adaptatie van de steeds verder digitaliserende maatschappij. Ten behoeve van de continuïteit van de rechtszekerheid is het van belang dat de rol van de notaris in de toekomst geborgd wordt en de relevantie vanzelfsprekend blijft, ook in de digitale wereld. Daarnaast moeten notarissen in praktische zin worden voorzien van alle middelen om hun diensten in een digitaliserende omgeving te kunnen blijven leveren.

Samenhang en samenwerking

Digitalisering van de notariële akte, met alle processen die daaraan zijn gelieerd, is essentieel voor behoud van de maatschappelijke rol van het notariaat. De realisatie daarvan zal de komende jaren plaatsvinden. Belangrijk daarbij is de verbinding met de programma's 'Mens en Maatschappij', 'Vernieuwing Wna' en 'Future Pro(o)f'. Immers, aanpassen aan een digitaliserende maatschappij is meer dan een technische exercitie. Ook andere wetgeving, kennis en vaardigheden spelen daarbij een rol. Verder is het van belang om de verbinding te houden en te versterken met de digitale ontwikkeling bij ketenpartners waar het notariaat in haar functioneren mee te maken heeft. In bredere zin zijn er digitale ontwikkelingen op nationaal en Europees niveau die van invloed zijn op het notariaat en die daarom aandacht behoeven van de KNB.

De agenda van dit programma is ambitieus en divers. Nieuwe vormen van dienstverlening worden ontworpen en gerealiseerd, zoals direct digitaal een afspraak maken met cliënten en ontwikkelen van een prototype van een digitale hypotheekakte. Ook moeten door digitalisering vraagstukken worden geadresseerd die, als gevolg van het unieke karakter van het notariaat, nog nooit eerder zijn geadresseerd. Denk daarbij aan de risico's van deepfake-technologie bij online passeergesprekken. Om tijdig voorbereid te zijn op toekomstige ontwikkelingen wordt toepassingsgericht onderzoek op de korte termijn gecombineerd met verkenningen en beproevingen met een wat groter pionierskarakter voor de verdere toekomst. Het betreft onder andere de inzet van kunstmatige intelligentie om de kwaliteit van zwevende protocollen te analyseren. Ook uitbreiding van digitale identiteiten met bevoegdheden ten aanzien van een onderneming of nalatenschap valt daaronder. Vaak trekken we hierin samen op met de wetenschap, overheid en ketenpartners, waarmee we in samenwerkingsverbanden onderzoek doen of werken aan kaders en praktische invulling van digitaliseringsmogelijkheden.

Digitale oprichting bv

De Europese Commissie heeft bij verordening bepaald dat op 1 augustus 2021 in alle lidstaten een besloten vennootschap digitaal (DOBV) moet kunnen worden opgericht. De Nederlandse regering heeft uitstel gevraagd en gekregen voor deze verplichting. Het wetgevingstraject voor de uitvoering van die verordening wordt naar verwachting medio 2022 afgerond. Deze (juridische) aspecten van digitaal passeren zijn ondergebracht in het programma 'Vernieuwing Wna'. De technische mogelijkheid om een bv digitaal op te richten heeft de KNB in 2021 al gerealiseerd. In de eerste helft van 2022 kunnen notariskantoren ervaring opdoen met de DOBV in een besloten proeftuin en via een kennisbank. In de tweede helft van 2022 volgt (als het parlement wetgevingstraject tijdig afrondt) de marktintroductie van de DOBV voor klanten.

Digitalisering leverings- en hypotheekakten

De KNB wil in 2022 de nieuwe passeerapplicatie zoals deze is ontworpen voor de DOBV en het digitale gedeelte van het protocol van de notaris verder ontwikkelen en geschikt maken voor het passeren van leverings- en hypotheekakten.

Research en development digitaal passeren

Medio 2021 is de KNB begonnen met een onderzoek naar de mogelijkheden van digitaal passeren. Doel hiervan is om de digitale akte breed voor alle rechtsgebieden beschikbaar te stellen. Voor het gebruik van de juiste functionele en technische toepassingen is (technisch) onderzoek nodig, bijvoorbeeld naar de mogelijkheden van kunstmatige intelligentie, de digitale trust op het gebied van (online) fraude en van digitale machtigingen. Ook is voor deze digitale akten een goede samenwerking met ketenpartners essentieel. In 2021 zijn voorbereidingen getroffen om de samenwerking voor een zorgeloze totstandkoming van de koop, financiering, overdracht en registratie van (consumenten) onroerend goed formeel vormgegeven in een stichting. Daarin hebben – naast de KNB – ook de NVM, het Kadaster en het Hypotheken DataNetwerk (HDN) zitting. Deze samenwerking, die beter bekend staat als 'Zorgeloos Vastgoed', wordt de komende jaren verder geïntensiveerd en uitgebreid.

Digitale identificatie en ondertekening

De KNB heeft de afgelopen jaren een eigen middel voor digitale identificatie en ondertekening laten ontwikkelen, NotarisID. Hiervoor heeft zij een afzonderlijke bv opgericht, NotarisID bv. Digitaal passeren, zowel op kantoor als op afstand, zal in de digitale samenleving steeds meer gemeengoed worden. Een middel voor digitale identificatie én ondertekening kan hierbij rechtszekerheid verschaffen. NotarisID, gebaseerd op Europese regelgeving, verzorgt dit op het hoogste veiligheidsniveau. Medio 2022 moet NotarisID als gecertificeerde dienst in het notariaat kunnen worden gebruikt, bijvoorbeeld bij de DOBV. In verband met de voorgenomen markt lancering van NotarisID zal bekeken moeten worden op welke wijze dat moet gebeuren, mede met het oog op de behoefte aan extra (externe) financiering en de mogelijke beperkingen vanuit de ACM.

Innovatie

Digitale ontwikkelingen gaan snel. De ene innovatie is nog niet gerealiseerd of de volgende wordt alweer gepresenteerd. Om zicht te houden op digitale innovaties die relevant zijn voor het notariaat neemt de KNB deel aan verschillende initiatieven en overleggen. Soms alleen als toehoorder, een andere keer als deelnemer aan een experiment. Ook start de KNB op dit vlak onderzoeken, bijvoorbeeld naar de kansen en bedreigingen voor het notariaat van kunstmatige intelligentie en naar de mogelijkheden van persoonlijke digitale kluizen. Leden van de KNB kunnen hierover meepraten in de rondetafelgesprekken over digitaal passeren die komend jaar verspreid over het land georganiseerd worden.

Doelen 2022:

- Introductie DOBV in notariaat via proeftuin en kennisbank.
- Marktintroductie DOBV voor klanten.
- Ontwerpen passeerapplicatie voor leverings- en hypotheekakten.
- Organisatie rondetafelgesprekken voor leden over digitaal passeren.
- Intensiveren en uitbouwen samenwerking met andere partijen in de vastgoedketen (Zorgeloos Vastgoed).
- Afronding certificering NotarisID.
- NotarisID op de markt brengen (door verkoop of m.b.v. externe financiers).

3. Datagericht werken

In het programma 'Datagericht Werken' richt de KNB zich op het verzamelen, inzichtelijk maken en toepassen van data die binnen het notariaat beschikbaar zijn. Het verzamelen van en sturen op deze data is van groot belang, wil het notariaat haar aansluiting behouden op de verdere digitalisering van de maatschappij en daarmee haar huidige rol en positie binnen het maatschappelijke economisch verkeer bestendigen en verstevigen. Een bijkomend voordeel is dat het programma bijdraagt aan een verdere verbetering van de kwaliteit binnen het notariaat (procesverbeteringen) en het beperken van onnodige kosten (efficiency).

Vervolg werkgroep BFT-KNB Kwaliteit en Toezicht

De KNB heeft afgelopen jaar verder gewerkt aan de ontwikkeling en inrichting van het Platform Elektronische Informatie (PEI). Dit platform is een zogeheten datawarehouse met daarin opgenomen diverse informatiebronnen, onder meer informatie over kwaliteit en toezicht. Het PEI is het vervolg op de gesprekken die de KNB heeft gevoerd met het BFT om te komen tot een betere onderlinge samenwerking, bijvoorbeeld via datagericht werken. In de werkgroep BFT-KNB die hiervoor eind 2019 aanbevelingen heeft gedaan, is gebleken dat BFT en KNB gebruikmaken van veelal dezelfde data. Vanuit het oogpunt van administratieve lasten ligt het voor de hand om deze data onder te brengen in één datawarehouse, waarover beide organisaties kunnen beschikken. Als deze data zoveel mogelijk geautomatiseerd kunnen worden aangeleverd vanuit de onderliggende (bron)systemen van de notaris worden de administratieve lasten verlicht. Het werken met zo'n centrale database ontzorgt de notaris niet alleen, maar biedt ook mogelijkheden om de aanwezige data te verrijken met informatie die voor de notaris belangrijk is en die ondersteunend is bij belangrijke keuzes voor het kantoor. Bijvoorbeeld door in een benchmark aspecten van het eigen kantoor te vergelijken met dezelfde aspecten bij vergelijkbare kantoren. Het werken vanuit de database die met zo min mogelijk inspanning door de notaris zelf gevuld wordt, maakt het mogelijk om informatiegericht te werken aan de eigen kwaliteit. Wanneer in de database ook gegevens opgenomen worden over permanente educatie en klanttevredenheid vergroot dit de mogelijkheden om ook op deze terreinen te benchmarken en eventueel actie te ondernemen.

Het afgelopen jaar is de architectuur van de technische oplossing uitgewerkt en is vervolgens gewerkt aan de technische opzet van het datawarehouse. Daarnaast is er onderzoek gedaan naar de privacyaspecten rondom de benodigde data in relatie tot de gekozen oplossing. In 2022 wordt een proof of concept (PoC) neergezet. Deze PoC zal dashboards opleveren voor de KNB, het BFT en een aantal individuele notarissen. Het BFT wordt als toehoorder betrokken bij deze ontwikkeling zodat het op termijn kan beoordelen of dit bijdraagt aan zijn toezichthoudende rol en het past binnen de wettelijke kaders. De dashboards zullen passend worden gemaakt aan de wensen van de gebruikersgroep. De KNB wil de dashboards voor de drie hiervoor genoemde gebruikersgroepen in 2022 operationeel hebben.

Kwaliteitsbevordering en tuchtrecht

De afgelopen jaren heeft de KNB op verschillende manieren ervaring opgedaan met het gebruik van kunstmatige intelligentie (AI), mede ten behoeve van de kwaliteitsbevordering in het notariaat. Zo heeft het notariaat onder meer kennis opgedaan over de wet- en regelgeving waaraan een notariële professional moet voldoen. De KNB heeft afgelopen jaren een applicatie ontwikkeld die inzicht geeft in tuchtspraken. Ook is het mogelijk hierin te zoeken en ontwikkelingen te zien. Dit

kan (kandidaat-)notarissen helpen bij hun beroepsuitoefening en als zij worden geconfronteerd met een klacht. De KNB krijgt geregeld te horen van leden dat tuchtuitspraken niet altijd eenduidig zouden zijn. De beroepsgroep heeft daarom behoefte aan oriëntatiepunten voor het tuchtrecht. Wat kan een lid van de beroepsorganisatie verwachten als hij of zij wordt geconfronteerd met een tuchtklacht op basis van de jurisprudentie? De KNB heeft daarom – met inachtneming van de onafhankelijkheid van de tuchtrechter – alle beschikbare tuchtuitspraken geautomatiseerd geanalyseerd op taalkundige patronen en woorden. Dit heeft verschillende inzichten en oriëntatiepunten opgeleverd, die de komende jaren bij het kwaliteitsbeleid van de KNB gebruikt zullen worden. De applicatie 'Inzicht in tucht' wordt in 2022 via het Platform Elektronische Informatie (datawarehouse) beschikbaar gesteld aan verschillende doelgroepen binnen het notariaat.

Textmining verzekeringsclaims

De ervaring die de KNB de afgelopen jaren heeft opgedaan met textminen van tuchtrechtsuitspraken wil zij komend jaar – samen met verzekeraars – inzetten bij de aansprakelijkheidsverzekeringen in het notariaat. Doel van een textminingsinstrument voor verzekeringsclaims is om beter inzicht te krijgen in de oorzaken en gevolgen van handelingen die leiden tot verzekeringsclaims. Dat inzicht moet bijdragen aan het voorkomen van zulk gedrag, zodat potentiële schade eerder opgemerkt wordt en tot minder verzekeringsclaims leidt waardoor premies niet onnodig stijgen. Wanneer dit textminingsinstrument kan worden omgezet in een applicatie zal dit eveneens op het PEI worden geplaatst en ontsloten.

Doelen 2022:

- Introductie informatiedashboards Kwaliteit en Toezicht voor individuele notarissen, de KNB en het BFT.
- Beschikbaar stellen tuchtrechtspraakapplicatie voor leden.
- Ontwikkelen textminingsinstrument voor beroepsaansprakelijkheidsverzekering.

4. Vernieuwing Wna

In het programma 'Vernieuwing Wna' spelen het project digitaal passeren, poortwachtersrol en fraudepreventie een centrale rol. Het zijn speerpunten met een enorme maatschappelijke, digitale en juridische impact. Dit programma heeft dan ook een nauwe relatie met de programma's 'Mens en Maatschappij' en 'Digitaal Notariaat'. Het is daarom van belang dat de leden van de KNB nauw betrokken worden bij dit complexe proces. De afgelopen jaren heeft het bestuur van de KNB tijdens regiobijeenkomsten en diverse vergaderingen van de ledenraad uitgebreid met leden gediscussieerd over hun wensen ten aanzien van veranderingen in de Wna, onder meer aan de hand van de discussienota 'Hoe versterkt het notariaat zijn maatschappelijke bijdrage'? Daarmee heeft zij een belangrijke basis gelegd voor het ministerie van Justitie & Veiligheid dat de wetswijziging in gang moet zetten.

Staat van het notariaat

Voor dat het ministerie van Justitie & Veiligheid kan overgaan tot daadwerkelijke wetswijzigingen is het van belang dat ook onderzoek gedaan wordt onder externe partijen. Wat verwacht de maatschappij van het notariaat? De minister voor Rechtsbescherming heeft daarom eind 2021 besloten om in 2022 onderzoek te doen naar 'De Staat van het notariaat'. De KNB en het notariaat zullen nauw betrokken worden bij dit onderzoek. Een van de onderdelen van dit onderzoek is de toegang tot het recht en daarmee tot het notariaat. De KNB zal er bij het ministerie op aandringen om regelgeving toekomstbestendig te maken en aan te passen aan de digitalisering in het notariaat.

Poortwachtersrol en fraudepreventie

De uitvoering van de notitie Fraudepreventie wordt voortgezet. Daarbij komt in 2022 de focus te liggen op het versterken van de contacten tussen de Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's) en de ringen van de KNB. Dit is nodig om kennis te delen en elkaar te informeren over (voorkoming van) fraude, witwassen en ondermijning. Met deze RIEC's, wat samenwerkingsverbanden zijn op arrondissementsniveau van onder meer de Belastingdienst, OM, FIOD en Politie zijn de afgelopen jaren in provinciaal georganiseerde bijeenkomsten reeds contacten gelegd in Noord-Nederland, Oost-Brabant en Zeeland-West-Brabant. De KNB heeft daarbij een initiërende, verbindende en coördinerende rol. Ook zal de KNB samen met deze partijen, maar ook met het BFT, diverse (fysieke of digitale) bijeenkomsten organiseren voor het notariaat over weerbaarheid, ondermijning en fraudepreventie. Verder besteedt de KNB in het programma 'Digitale Notaris' aandacht aan technologieën die gericht zijn op het signaleren van mogelijke fraude.

Verder zal in 2022 onderzocht worden of er mogelijkheden zijn voor notarissen om vooraf een transactie voor te leggen aan bijvoorbeeld het BFT of de FIOD om hierover met deze partijen te sparren. Dit als aanvulling op het kunnen sparren met de KNB en vertrouwensnotarissen over zaken die notarissen niet vertrouwen of waarover zij twijfelen.

Dilemma App

De dilemma app is een goed middel om het notariaat op gezette tijden na te laten denken over ethische en juridische dilemma's. In 2022 onderzoekt de KNB hoe deze dilemma app in een breder

verband ingezet kan worden. De KNB denkt daarbij bijvoorbeeld aan het gebruik van de app in de beroepsopleiding of in het kader van de permanente educatieverplichting.

Wetgeving Digitaal passeren

In het programma 'Digitaal Notariaat' staat beschreven wat de KNB op technisch vlak doet om het digitaal passeren van akten en alles wat daarmee samenhangt mogelijk te maken. In het programma 'Vernieuwing Wna' ligt het accent op de juridische aspecten van digitaal passeren. Zo is de KNB nauw betrokken bij de totstandkoming van de nationale wetgeving die nodig is om de Europese verordening die de DOBV voorschrijft te vertalen naar de Nederlandse praktijk. Ook volgt de KNB andere nationale en Europese wetgevingstrajecten die in dit verband relevant zijn, zoals de wijziging van de eIDAS-verordening. In deze verordening staan eisen voor elektronische handtekeningen en elektronische identificatie. Nederlandse notariskantoren en hun klanten krijgen onder andere met eIDAS te maken bij de DOBV.

Digitaal protocol

De ontwikkelingen rondom digitaal passeren maken onderzoek en productontwikkeling nodig voor de opslag van akten en afschriften, bijvoorbeeld met de uitbreiding van het digitaal protocol. Dit heeft ook consequenties voor de lange termijn opslag van digitale akten zoals dat nu gebeurt in Winschoten. In dit vernieuwingstraject werkt de KNB nauw samen met het ministerie van Justitie & Veiligheid, dat op dit moment verantwoordelijk is voor de archieven.

Doelen 2022:

- Onderzoek 'De Staat van het Notariaat'.
- Versterken contacten met de Belastingdienst, BFT, FIOD, Politie en OM t.b.v. fraudepreventie.
- Onderzoek mogelijkheden preventieve 'transactietoets' door BFT en/of FIOD.
- Bredere inzet dilemma app in het notariaat.
- Meewerken aan totstandkoming wetgeving digitaal passeren.
- Onderzoek lange termijn opslag digitale akten.

5. Futurepro(o)f

De KNB is in 2020 gestart met allerlei projecten om notarissen meer futurepro(o)f te maken - en te houden. Dit gebeurt vanuit drie invalshoeken, te weten leren & ontwikkelen, loopbaan & mobiliteit en privé & werk.

5.1 Leren & ontwikkelen

Leren en ontwikkelen is nodig om relevant te blijven voor klanten en voor toekomstige werknemers (waarde toevoegen en anderen helpen). Leren en ontwikkelen kan op allerlei manieren. Naast de traditionele methode (cursussen volgen) zijn er ook andere manieren van leren die net zo belangrijk zijn om bij de tijd te blijven. Dit noemen we het zogenoemde 'informele of ervaringsleren'. De intentie is om deze filosofie structureel en in samenhang met passende regelgeving toe te passen in het notariaat.

Vernieuwing beroepsopleiding

De beroepsopleiding voor het notariaat bestaat in zijn huidige vorm alweer ruim 10 jaar. Uit een gezamenlijk onderzoek uit 2020 van de Stichting Beroepsopleiding Notariaat (SBN) en KNB, blijkt dat het belangrijk is om de praktijkomgeving van de deelnemer meer centraal te stellen. Daarvoor moet de beroepsopleiding, meer dan nu het geval is, aanhaken bij het dagelijkse werk van de kandidaat-notaris. Bijvoorbeeld door casussen te bespreken uit de eigen praktijk. Daarnaast is het van belang om de betrokkenheid van de kantoren te vergroten en meer gebruik te maken van verschillende leervormen. Tot nu toe waren vak-inhoud en praktische vaardigheden grotendeels separate onderdelen van de opleiding. Dat willen de KNB en de SBN veel meer integreren.

Vernieuwing managementcursussen van de KNB

De KNB biedt behalve vakinhoudelijke cursussen ook zogenoemde managementcursussen aan. Daarbij gaat het veelal om vaardigheidstrainingen. De KNB organiseert deze trainingen in samenwerking met Dialogue, een bureau dat met opleidingen talent ontwikkelt binnen organisaties. In 2022 wil de KNB de managementcursussen vernieuwen en nog beter laten aansluiten bij de futurepro(o)f ambities zoals verwoord in de Strategische Agenda Notariaat.

Talentmanagement

Met behulp van het KNB Reflectie Instrument krijgen leden inzicht in de talenten die ze hebben en welke er nog (meer) ontwikkeld kunnen worden. Sinds 2020 kan ieder lid van de KNB dit instrument gratis inzetten voor het bepalen van zijn/haar leerdoelen. De intentie is om dit instrument de komende jaren structureel in te zetten, zowel tijdens de beroepsopleiding als daarna voor het opstellen van een persoonlijk ontwikkelplan in het kader van de permanente educatie. De KNB zal dit instrument daarom komend jaar extra onder de aandacht brengen.

Nieuw PE-systeem

In plaats van het reguliere PE-puntensysteem kunnen leden ook werken met een persoonlijk ontwikkelplan om zo zelf accenten aan te brengen die passen bij de eigen situatie. Hierbij ligt het accent niet alleen op het zogenoemde traditionele, cognitieve leren, maar juist ook op het informele of ervaringsleren. Hierbij wordt gebruik gemaakt van andere leervormen zoals coaching on the job, intervisie en de dilemma-app, maar ook andere vormen zijn denkbaar. Leden die een persoonlijk ontwikkelplan maken leggen dat voor aan de KNB voor de toekenning van de PE-

punten. Ook kantoren kunnen ervoor kiezen om met persoonlijke ontwikkelplannen te werken. De KNB wil het gebruik van persoonlijke ontwikkelplannen de komende jaren stimuleren.

Intervisie

Bij intervisie bespreken deelnemers onder begeleiding van een professionele intervisiebegeleider werkervaringen en dilemma's met elkaar. De KNB organiseert intervisiebijeenkomsten voor geïnteresseerde leden. Aanmelden voor intervisie kan in beginsel alleen per groep. Deze dient te bestaan uit minimaal 6 deelnemers. De KNB streeft naar een uiteindelijke omvang van 6 tot 9 deelnemers per intervisiegroep. Bij individuele aanmelding zal het KNB-bureau proberen potentiële deelnemers bij elkaar te brengen. Om intervisie in het notariaat te bevorderen zal de KNB dit instrument in 2022 vaker onder de aandacht van de leden brengen.

5.2 Loopbaan en mobiliteit

Hierin ligt de focus op het vinden én behouden van goed gekwalificeerd personeel en het zorgen voor een soepele overgang van een notarispraktijk van oud naar jong. De KNB doet ongeveer eens in de twee jaar onderzoek naar de notariële arbeidsmarkt. Een dergelijk onderzoek biedt inzichten in de aantrekkelijkheid van het beroep en in de punten die (extra) aandacht verdienen om het beroep aantrekkelijk te houden. In 2022 zal de KNB opnieuw onderzoek doen naar de aantrekkelijkheid van het beroep.

Job branding

De KNB wil de komende jaren de (zij)instroom van de juist gekwalificeerde mensen vergroten en de uitstroom beperken. Samen met een reclamebureau ontwikkelt en produceert de KNB de komende jaren diverse campagne-activiteiten om dit te bewerkstelligen. Zo is afgelopen jaar het campagnefilmpje 'Het moment' geproduceerd dat in- en extern gebruikt is om de beroepstrots onder de KNB-leden te vergroten. Komend jaar wil de KNB de thematiek van 'Het moment' gebruiken om de aantrekkingskracht van het notariaat te vergroten voor een nieuwe generatie (kandidaat-)notarissen. Hiervoor worden in 2022 nieuwe campagne-activiteiten ontwikkeld en een nieuwe website gebouwd waarop alle campagne-activiteiten terug te vinden zijn. Behalve eerder geproduceerde filmpjes wil de KNB komend jaar ook notariële ambassadeurs werven (jonge kandidaten) die ingezet kunnen worden op universiteiten en bij activiteiten van notariële studentenverenigingen om (beter) aansprekende beelden van het werken op een notariskantoor te kunnen presenteren. De werving start in 2022.

Opvolging

Opvolging is geen zaak van de notaris alleen, maar ook van de opvolger en eventuele kantoorgenoten. Sinds begin 2020 voert het KNB-bestuur regelmatig (minimaal eens per maand) zogenoemde haardvuur-(winter) of vuurkorfgesprekken (zomer) met kleine groepen leden. Centrale thema's van deze gesprekken zijn de opvolging (vooral bij kantoren met één notaris) en het tekort aan gekwalificeerd personeel. Behalve aandacht vanuit het bestuur voor individuele leden, leveren deze gesprekken waardevolle informatie en best practices op voor de ontwikkeling van beleid op dit vlak.

Uitstroom

Net als veel andere sectoren heeft het notariaat te maken met een krappe arbeidsmarkt. Helaas lijkt hier niet alleen een puur kwantitatieve oorzaak aan ten grondslag te liggen, maar ook een

kwalitatieve. Vanuit de (commissie) kandidaten in het notariaat komen signalen over een te hoge werkdruk, slechte beloning en te weinig betrokkenheid van notarissen bij het werk van hun kandidaten en (beroeps-)opleiding. Deze thema's zijn (deels) ook terug te vinden in de resultaten van het laatste arbeidsmarktonderzoek uit 2020. Vanwege het grote belang om goed personeel te behouden voor het notariaat is de uitstroomproblematiek het thema voor de regiobijeenkomsten in het voorjaar van 2022.

5.3 Privé en werk

Hierin wil de KNB de focus verplaatsen van werkdruk naar werkgeluk.

Goed werkgeverschap/werknemerschap

Dit thema hangt nauw samen met het thema uitstroom en daarom zal dit ook aan de orde komen tijdens de regiobijeenkomsten die de KNB organiseert in het voorjaar van 2022. Om leden de mogelijkheid te bieden anoniem melding te doen van misstanden op hun (of bij een ander) kantoor heeft de KNB in het voorjaar van 2021 een hulplijn in het leven geroepen. Deze hulplijn gaat de KNB komend jaar evalueren. In 2022 wil de KNB verder onderzoeken of voor dit thema onderwijsprogramma's ontwikkeld kunnen worden. Gedacht wordt bijvoorbeeld aan een soort patroonscursus zoals de advocatuur die ook kent.

Burn-out preventie

Ook in de juridische sector is burn-out een probleem. De KNB wil meer inzicht krijgen in de oorzaken hiervan. Het tweejaarlijkse onderzoek naar de aantrekkelijkheid van het beroep geeft hier een redelijk goed inzicht in. Hoewel de KNB geen formele positie heeft in de werkomstandigheden op notariskantoren, wil zij dit thema wel structureel onder de aandacht brengen van haar leden. De KNB zoekt hierbij de samenwerking met verzekeraar Movir en het Pensioenfonds Notariaat.

Doelen 2022:

- Vernieuwing beroepsopleiding.
- Vernieuwing managementcursussen KNB.
- Promotie gebruik reflectie-instrument.
- Promotie gebruik persoonlijk ontwikkelplan.
- Promotie deelname intervisie.
- Onderzoek aantrekkelijkheid beroep.
- Ontwikkeling campagne-activiteiten arbeidsmarktcommunicatie.
- Beleidsontwikkeling opvolging.
- Organisatie regiobijeenkomsten over uitstroom.
- Evaluatie hulplijn.
- Onderzoek onderwijsmogelijkheden goed werkgeverschap/werknemerschap.
- Samenwerking met Movir en het Pensioenfonds Notariaat bij burn-outpreventie.

6. Dienstverlening aan klanten van de notaris

Als publiekrechtelijk orgaan staat de KNB ook rechtstreeks open voor klanten van notarissen. Bij de KNB kunnen zij onder meer terecht met notariële vragen bij de NotarisTelefoon, voor klachtenbemiddeling bij de afdeling Praktijkzaken en bij het CTR voor informatie over bij de KNB geregistreerde testamenten. Het gaat hier om de reguliere werkzaamheden die de KNB uitvoert voor klanten van notarissen. In het programma 'Mens en Maatschappij' zijn de projectmatig georganiseerde activiteiten opgenomen, zoals reclamecampagnes.

NotarisTelefoon

Een team van ongeveer veertig enthousiaste (oud) notarissen en kandidaat-notarissen beantwoordt elke werkdag tussen 09.00 en 13.00 uur diverse vragen van (vooral) particulieren over notarieel-juridische kwesties. Hoewel zij geen advies uitbrengen over een specifiek dossier, helpen zij bellers met algemene informatie, vooral over erfrecht. In 2021 is de organisatie rondom de NotarisTelefoon vernieuwd. Daardoor laten zich nu ook meer jongere leden van de KNB inroosteren om vragen te beantwoorden. Leden kunnen zich individueel laten inroosteren, maar ook met hun kantoor. In dat geval wisselen verschillende leden van hetzelfde kantoor elkaar af.

CTR

Bij het Centraal Testamentenregister dat bij de KNB is ondergebracht kunnen particulieren informatie opvragen over testamenten van erflaters die zijn overleden. Jarenlang kon dat alleen telefonisch. Afgelopen jaar is hier een digitale mogelijkheid van een klantportaal aan toegevoegd. De KNB hoopt hiermee de dienstverlening verder te verbeteren.

Klachtenbemiddeling

Als (kandidaat-)notarissen te maken krijgen met een klacht van een klant die niet via een open gesprek opgelost kan worden, dan kan klachtenbemiddeling door de KNB uitkomst bieden. Deze bemiddeling verloopt via een schriftelijke uitwisseling van standpunten en wordt door de afdeling Praktijkzaken van de KNB begeleid. De klager kan zich zowel schriftelijk als per digitaal formulier tot de KNB wenden. Op de website notaris.nl kunnen klanten meer informatie vinden over het indienen van klachten. In veel gevallen blijkt de klachtenbemiddeling door de KNB een succesvolle wijze om het conflict langs informele weg op te lossen. Hiermee wordt voorkomen dat een klant een (formele) klacht indient bij de kamer voor het notariaat.

Doelen 2022:

- Beantwoorden vragen van bellers NotarisTelefoon.
- Verstrekken informatie uit het CTR.
- Bemiddeling bij klachten van cliënten over notarissen.

7. Dienstverlening aan leden

De KNB is er in eerste instantie voor haar leden. Die dienstverlening manifesteert zich op verschillende manieren, waarbij elke afdeling van de KNB betrokken is.

Praktijkvragen

Veel leden zullen de juristen van de afdeling Praktijkzaken wel eens aan de lijn hebben gehad. Zij beantwoorden niet alleen vragen over notariële wet- en regelgeving, maar denken ook mee bij dilemma's over verschoning en geheimhouding. De medewerkers van de servicedesk van de KNB helpen leden met het beantwoorden van vragen op ICT-gebied. Leden die nieuw zijn, verhuizen of meer/minder gaan werken etc krijgen de collega's van de ledenadministratie aan de lijn. Voor hen wordt komend jaar de Basis Registratie Notariaat (BRN) vernieuwd, gevolgd door de vernieuwing van de website registernotariaat.nl. Alle medewerkers willen de leden zo goed mogelijk van dienst zijn, zodat zij zorgeloos hun eigen werk kunnen doen.

Peer reviews

Een van de wettelijke taken van de KNB is het bevorderen van kwaliteit. Het auditsysteem dat de KNB al ruim 10 jaar inzet is hierbij een belangrijke pijler. Speciaal daarvoor opgeleide auditoren bezoeken collega's en bespreken met hen hoe en waarom ze hun werk doen zoals ze het doen en waar verbeteringen mogelijk zijn. Hierbij wordt steeds meer gebruik gemaakt van ICT (zie ook programma 3. Datagericht werken). Dat de peer reviews nog steeds goed gewaardeerd worden blijkt wel uit het feit dat steeds meer leden zich melden bij de KNB om zelf auditor te worden. Jaarlijks leidt de KNB ongeveer 10 nieuwe auditoren op. Voor de grote kantoren is een aparte groep auditoren.

Jaarlijks 250 toetsingen

Jaarlijks worden ongeveer 250 toetsingen voorbereid, uitgevoerd en afgehandeld. Daarnaast vinden er verbetertrajecten plaats en heraudits. In 2022 besteden de auditoren nadrukkelijk aandacht aan de thema's werkdruk, de balans tussen werk en privé, het vasthouden van vakbekwaamheid in een krappe arbeidsmarkt, langlopende boedels, regeling en zeggenschap over de derdengelden en het vier-ogenprincipe, opvolging (voor zover dat aan de orde is), het vernieuwde stappenplan wilsbekwaamheid, cybersecurity (aandacht voor maatregelen bij calamiteiten zoals uitval, een hack, brand etc) en het bijhouden van nevenfuncties. Een vast gesprekspunt dat elk jaar terugkomt is de poortwachtersrol.

Poortwachtersdiensten

Hoewel de poortwachtersrol onmiskenbaar verbonden is met de ambtelijke werkzaamheden van de notaris, dwingen de uiteenlopende verwachtingen van de buitenwereld het notariaat tot een eigen, gezamenlijke afbakening van de reikwijdte van die rol en tot een collectieve organisatie van de invulling. In dit verband organiseert de KNB in 2022 een symposium over tucht en toezicht. Verder zijn notarissen sinds 1 oktober 2021 verplicht om identiteitsscanners te gebruiken. In het eerste kwartaal van 2022 wil de KNB een klanttevredenheidsonderzoek doen over het gebruik van deze scanners

Informatiebeveiliging

Diverse ICT-beveiligingsincidenten hebben het afgelopen jaar duidelijk gemaakt dat ICT-beveiliging buitengewoon serieus genomen moet worden. Eerder ontwikkelde de KNB al beleid en richtlijnen voor kantoren om hun beveiliging op niveau te houden. Komend jaar zal dit geactualiseerd worden en aangescherpt waar nodig.

ICT-projecten

Niet direct zichtbaar voor leden, maar wel belangrijk voor het probleemloos functioneren van het notariaat zijn alle ICT-voorzieningen van de KNB die de werkprocessen op notariskantoren ondersteunen. Daarbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan het Platform Elektronische Communicatie (PEC) en het Platform Elektronische Informatie (PEI). Deze voorzieningen zijn de afgelopen jaren toegenomen en zullen in de toekomst steeds meer centraal georganiseerd worden. Zo zal komend jaar het klantportaal onder handen worden genomen en worden het CDR, CLTR en de BRP technisch gemoderniseerd. Verder vinden er noodzakelijke updates plaats van onder andere de Identity Provider (het 'toegangsmechanisme' van de KNB Online Services/PEC) en van enkele andere platformcomponenten.

Communicatie

Leden en medewerkers in het notariaat worden via NotarisNet dagelijks geïnformeerd over actuele ontwikkelingen. De wekelijkse nieuwsbrief brengt dat nieuws nog eens rechtstreeks in de mailbox van de leden. Meer beleidsmatig en politiek nieuws krijgen leden elke week via een persoonlijke mail ('Even bijpraten') van de voorzitter van de KNB. Achtergrondinformatie krijgen leden via Notariaat Magazine (beleidsmatig) en WPNR (wetenschappelijk). NotarisNet en knb.nl zullen in de komende jaren worden samengevoegd tot één nieuw notarieel klantportaal. In 2022 wordt die vernieuwing voorbereid en in 2023 volgt de implementatie.

De KNB organiseert ook het contact tussen leden onderling en tussen leden en het bestuur van de KNB. In 2022 organiseert de KNB, al dan niet online, opnieuw een bijeenkomst met nieuw benoemde notarissen, regiobijeenkomsten, de ALV en het jaarcongres in oktober. Sinds begin 2021 spreken de voorzitter en de penningmeester van de KNB twee keer per maand met een kleine groep leden in zogenoemde digitale haardvuorgesprekken.

Niet alles wat leden zouden moeten weten en leren wordt aangeboden door de markt. De KNB biedt daarom cursussen en congressen aan die op maat gemaakt zijn voor het notariaat, ook voor meer gespecialiseerde notarissen die lid zijn van een van de notariële specialistenverenigingen (IT-notaris, NRS, VMN en VON). De KNB verzorgt voor deze verenigingen ook het verenigingsmanagement.

Doelen 2022:

- Beantwoorden praktijkvragen van leden.
- Organisatie 250 toetsingen in het kader van de peer reviews.
- Klantevredenheidsonderzoek gebruik WID-scanners.
- Actualiseren handreikingen informatiebeveiliging.
- Onderhoud en modernisering diverse ICT-systemen en -applicaties.
- Informeren van de leden over actuele ontwikkelingen.
- Organiseren van diverse bijeenkomsten voor leden, fysiek en online.
- Organiseren en aanbieden van cursussen voor de leden van de KNB, fysiek en online.
- Verzorgen van het verenigingsmanagement van de notariële specialistenverenigingen IT-notaris, NRS, VMN en VON.

8. Stakeholdermanagement

De KNB is namens het notariaat een belangrijke schakel tussen de ruim 3.400 leden en (landelijke) stakeholders die invloed hebben op het werk en de positie van het notariaat. De KNB is daarom gesprekspartner van overheidsorganisaties als het Kadaster, de Kamer van Koophandel en de Belastingdienst. Intern zijn daarvoor bij de KNB speciale account overleggen ingericht, waarin alle contacten met deze organisaties vanuit de verschillende afdelingen goed worden afgestemd.

Poortwachtersrol

De overheid ziet voor de notaris een belangrijke rol als poortwachter op het gebied van fraudebestrijding. Gezien de rol en functie van de notaris is dat niet verwonderlijk. Zo speelt de notaris een cruciale rol bij het bieden van rechtszekerheid en vormen het verzamelen en uitwisselen van data en het omgaan met vertrouwelijke informatie een belangrijk aspect van zijn werk. Daardoor heeft de notaris ook veel te maken met privacywet- en regelgeving en regels over geheimhouding. De verwachtingen vanuit de politiek van wat een individuele notaris kan betekenen op het gebied van fraudebestrijding zijn hooggespannen. Dit legt een grote druk op individuele notarissen. De KNB wil die druk verlichten door fraudepreventie zoveel mogelijk collectief te organiseren. Meer en betere samenwerking (zowel binnen het notariaat als met andere organisaties buiten het notariaat) leidt tot een efficiëntere en effectievere aanpak van ondermijning. Omdat ondermijning steeds grotere vormen aanneemt verwacht de KNB dat er de komende jaren meer ruimte komt voor het notariaat om aan fraudepreventie te doen in collectief notarieel verband. Hiertoe vindt regelmatig bestuurlijk overleg plaats met onder andere het Openbaar Ministerie, de FIOD, de Belastingdienst en het BFT. Ook organiseert de KNB samen met deze partijen regelmatig bijeenkomsten en cursussen die het notariaat weerbaarder moeten maken tegen ondermijning en opsporingsinstanties inzicht geven in de beperkingen van het notariaat bij het opsporen van criminelen.

Zorgeloos Vastgoed

Zorgeloos Vastgoed is een samenwerkingsverband van het Kadaster, de Nederlandse Vereniging van Makelaars (NVM) het Hypotheken Data Netwerk (HDN) en de KNB. Binnen dit samenwerkingsverband zijn afspraken gemaakt over de manier waarop en op welke wettelijke basis organisaties in de consumenten vastgoedketen gegevens met elkaar uitwisselen. Ook is er een eerste stap gezet in het digitaliseren van de koopovereenkomst. Dankzij Zorgeloos Vastgoed kan de notaris de gegevens uit de koopovereenkomst in de toekomst automatisch laten inlezen in de software. Dit is een eerste stap om zowel de consument als dienstverleners in de keten te ontzorgen. De ambitie is om de consument meer regie te geven en eerder (rechts)zekerheid te bieden in alle fases van zijn woonreis: van oriëntatie tot aan het bewonen zelf. Dit project sluit goed aan bij de ambities van de rijksoverheid voor regie op eigen gegevens. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft afgelopen jaar daarom haar steun uitgesproken voor Zorgeloos Vastgoed. De minister heeft toegezegd te kijken waar sector overstijgende afspraken dit initiatief kunnen ondersteunen. Zorgeloos Vastgoed sluit goed aan bij de vervolgstappen van de KNB in het programma de 'Digitale Notaris', waarin na de DOBV komend jaar de digitale akte in de vastgoedpraktijk centraal staat.

Politiek

Uiteraard volgt de KNB alle voor het notariaat relevante wet- en regelgeving in Den Haag en Brussel. Behalve de (intensieve) contacten met ambtenaren van de ministeries van Justitie & Veiligheid, Financiën, EZK, en BZK (vanwege digitalisering en wonen) staan ook de politieke agenda's van zowel de Tweede en Eerste Kamer als het Europees Parlement wekelijks op de KNB-agenda. Woordvoerders op relevante beleidsterreinen worden proactief benaderd en geïnformeerd, gesprekken met hen georganiseerd en werkbezoeken voor hen in gang gezet. In alle stadia van het wetgevingsproces is de KNB actief en levert zij haar bijdrage in het belang van de notariële functie in de Nederlandse samenleving.

Europa

In 2021 heeft de KNB een professionaliseringsslag gemaakt in de Europese lobby. Hiervoor werkt zij samen met een Nederlands lobbybureau dat de Europese procedures en organisaties goed kent. Dit heeft geleid tot een Europese agenda die elke maand geactualiseerd wordt en waarmee de KNB veel beter dan voorheen niet alleen een vinger aan de pols houdt in Brussel, maar daar ook beter getimed kan lobbyen. Daarnaast heeft een delegatie van de KNB afgelopen jaar een bezoek gebracht aan de Belgische KNB, de FedNot. De KNB onderhoudt hier goede contacten mee, onder andere om kennis en ervaring uit te wisselen. Zodra het weer mogelijk is zal de KNB ook in 2022 fysiek aanwezig zijn in Brussel voor gesprekken met de Permanente Vertegenwoordiging van de Nederlandse regering, Europarlementariërs en vertegenwoordigers van notariële collega beroepsorganisaties in CNUE-verband.

Woordvoering

De KNB wordt regelmatig benaderd door journalisten over zowel vakinhoudelijke vragen als incidenten. Hoewel de KNB en het notariaat er alles aan doen om de kwaliteit en integriteit van het notariaat hoog te houden, zijn incidenten helaas niet te voorkomen. De KNB kan in veel gevallen niet inhoudelijk ingaan op incidenten, omdat die in de meeste gevallen 'onder de rechter' zijn dan wel binnenkort door de (tucht)rechter beoordeeld worden. Wel probeert de KNB maximale openheid van zaken te geven over notariële wet- en regelgeving, klacht- en tuchtprocedures en over de taken en bevoegdheden van notarissen, toegevoegd en kandidaat-notarissen.

Doelen 2022:

- Belangen behartigen van de notariële belangen in het debat over de poortwachtersrol van het notariaat.
- Relaties onderhouden met diverse overheidsinstanties die zich bezighouden met fraudebestrijding.
- Organiseren bijeenkomsten en cursussen die het notariaat weerbaarder moeten maken tegen ondermijning en opsporingsinstanties inzicht geven in de beperkingen van het notariaat bij het opsporen van criminelen.
- Uitbouwen van de ambities van het samenwerkingsverband Zorgeloos Vastgoed.
- Belangen behartigen van de notariële belangen in Den Haag en Brussel.
- Belangen behartigen van de notariële belangen bij media.

9. Interne organisatie

De interne organisatie van de KNB is gericht op ondersteuning van het primaire proces, zoals verwoord in de programma's 1 t/m 8. Hieronder vallen bijvoorbeeld de ondersteuning van de besluitvorming in MT, bestuur, ledenraad en ALV en het afhandelen van WOB-verzoeken.

Koppeling jaarplan en begroting

Het bestuur van de KNB besteedt het komend jaar extra tijd aan de financiële aansturing van het bureau. Zo is de begroting voor 2022 gestructureerd volgens de programma's in dit jaarplan. Hiermee wordt een betere koppeling gemaakt tussen het beleid van de KNB en de begroting. Daarnaast wil het bestuur in 2022 het takenpakket van de KNB nog eens goed doorlichten om te bezien of de KNB nog steeds doet wat ze moet doen en of dat wat ze doet, ook goed doet.

Op het terrein van ICT ligt de focus dit jaar op de professionalisering van de projectaansturing, het ontwikkelen en inrichten van de ICT-enterprise architectuur, het door ontwikkelen van het ICT-portfoliomanagement en het beheer en onderhoud van BRN.

Futurepro(o)f

Op het vlak van organisatieontwikkeling wordt in 2022 een nieuw strategisch personeelsplan afgerond en geïmplementeerd. De KNB volgt daarbij de filosofie zoals deze ook geformuleerd is in het programma Futurepro(o)f.

Doelen 2022:

- Ondersteuning van de besluitvorming in MT, bestuur, ledenraad en ALV en het afhandelen van WOB-verzoeken.
- Herbezinning financiële aansturing KNB.
- Doorlichten takenpakket KNB.
- Professionaliseren organisatie en aansturing ICT-projecten.
- Afronden en implementeren nieuw strategisch personeelsplan.

Vergadernotitie ledenraad

Datum : 2 februari 2022
Agendapunt : 7.b.
Onderwerp : Bijgestelde begroting 2022
Van : Engelen en Ploumen

Status : **X ter informatie** ☐ ter bespreking ☐ ter beslissing

Voorstel

1. Kennisnemen van de verschillen van de geactualiseerde begroting ten opzichte van de eerdere begroting.

Toelichting

Elk jaar in oktober wordt de begroting van het komende jaar geactualiseerd, zodat de laatste inzichten en ontwikkelingen voor het komende jaar worden meegenomen en de begroting een zo reëel mogelijk beeld geeft van de financiële huishouding in het komende jaar. In oktober 2021 is de begroting 2022 geactualiseerd. Deze is in november en december besproken met het MT en het bestuur en op enige punten aangepast. Op 15 december heeft het bestuur de geactualiseerde begroting goedgekeurd.

Wat zijn de belangrijkste verschillen ten opzichte van de eerdere begroting?

Er wordt meer geld uitgetrokken voor de volgende drie programma's:

- het ontwikkelen van de digitale akte;
- activiteiten in het kader van futurepro(o)f en;
- het beheer van PEC systemen.

Hierdoor zijn meer inkomsten nodig en worden de poortwachterstoelag vis en brp verhoogd van € 1,00 vis en € 0,90 brp naar beiden € 1,40 per bevraging.

Waarom is gekozen voor het verhogen van de poortwachterstoelag?

- De digitale akte stelt het notariaat beter in staat om haar poortwachtersrol uit te voeren;
- Futurepro(o)f zorgt ervoor dat de awareness van de poortwachtersrol in het notariaat wordt vergroot;
- De PEC systemen moeten up to date zijn, zodat het notariaat haar werk kan verrichten in een beveiligde omgeving.

Het is een bestaande toeslag en het tarief kan desgewenst in rekening worden gebracht bij de cliënt.

Consequenties

- Financiën. Geen, tegenover de hogere uitgaven staan hogere inkomsten.
- Personeel. Geen.
- Communicatie. Tariefsverhoging is gecommuniceerd via NotarisNet.
- ICT. Up to date PEC systemen.
- Juridisch. Geen.

Vergadernotitie Ledenraad

Datum : 2 februari 2022

Agendapunt : 7.c

Onderwerp : Cybersecurity -

Stappenplan project Gedragscode informatiebeveiliging notariaat

Van : Cox, Schoonhoven, Versteeg

Status : ☒ ter informatie ☐ ter bespreking ☐ ter beslissing

Voorstel

1. Kennisnemen van het stappenplan als eerste versie van een aanpak voor de verbetering van het basisoniveau informatiebeveiliging bij alle notariskantoren en het ondersteunen van het omgaan met mogelijke hacks binnen het notariaat.

Toelichting

Besloten is het basisoniveau informatiebeveiliging binnen het notariaat te verhogen en daarmee de kans dat een kantoor slachtoffer wordt van een aanvaller/hacker te verlagen. Bovendien zullen maatregelen moeten worden genomen om de impact en schade die een eventuele hack zou opleveren te beperken. Gevraagd is hiervoor een stappenplan en een grove begroting op te leveren, zodat ingestemd kan worden met het inrichten van een project hiervoor.

Hoewel het aantal stappen waarin dit gerealiseerd zal worden nog niet bepaald is, zijn de eerste stappen in kaart gebracht. Hier volgen de stappen met per stap de beoogde resultaten en een voorlopige grove planning.

Stap 0 Verzekering en financiering (heden-medio januari 2022)

- Instemming met stappenplan door portefeuillehouders en opdracht stap 1;
- Budget voor 2022 en 2023 in begroting opgenomen;
- Per 1 december CERT-dienst Northwave in place (24/7 telefonisch beschikbaar, eerste analyse (triage) en beschikbaarheidsgarantie voor 'uitrukbesluit' tegen lagere tarieven);
- Rapid Response Plan voor KNB afgesproken;
- Calamiteitenprotocol voor kantoren uitgewerkt inclusief melding aan KNB;
- KNB vanaf december 2021 24/7-telefoonnummer voor (vermoeden van) hack. KNB zet relevante meldingen door naar Northwave.

Stap 1 Fundering (heden – april 2022)

- Plan van Aanpak;
- Inrichting project incl. stuurgroep, klankbordgroep, projectteam;
- Nul-meting bij 10 kantoren door Northwave;
- Concept Gedragscode informatiebeveiliging notariaat (GIN);
- Juridische onderbouwing voor het verplichten van maatregelen (GIN oid);
- Register van ICT-(systeembeheer-)leveranciers.

Stap 2 Hekken en sloten (april – juli 2022)

- Invoering belangrijkste maatregelen om hack te voorkomen
 - bijv patching, 2-FA, awareness op phishing, offline backup;
- Uitleg Gedragscode. Uitleg principe van 'verplichting';
- Ontwerp en inregelen checken conformiteit aan GIN.

Stap 3 Open deuren sluiten (juli 2022 – december 2022)

- Invoering maatregelen die voor de hand liggen of al ingevoerd moeten zijn
 - bijv informatiebeveiligingsbeleid, afspraken rond thuiswerken, inleveren apparatuur bij ontslag.

Stap 4 Quick wins (januari – april 2023)

- Invoering maatregelen met significant effect en beperkte inspanning/investering
 - bijv bruikleenovereenkomsten, invoeren wachtwoordkluis/-manager.

Stap 5 t/m ? Dakpannen (april 2023 – oktober 2023)

- In één of meer stappen invoeren resterende maatregelen met significant effect, rest van GIN.

Laatste stap Afsluiting (oktober 2023 – december 2023)

- Herhaalde meting bij 10 kantoren uit nul-meting door Northwave;
- Inrichting staande informatiebeveiligingsorganisatie KNB na project;
- Voorbeeldmaatregelen voor niet verplichte maatregelen, die buiten GIN vallen.

Bij elke stap en parallele acties

- Afstemming met ICT-leveranciers, NSL's, samenwerkingsorganisaties als Netwerk en Formaat, over GIN en hun bijdrage aan invoering;
- Tussentijds checken conformiteit met toenemende bewijsvoering;
- KNB-bureau loopt voorop in invoering van maatregelen, voor zover van toepassing op KNB-bureau;
- Invoering maatregelen bestaat uit
 - Publicatie van maatregelen;
 - Uitleg via passende kanalen, mogelijk later zelfs met roadshow langs regio's;
 - Ter beschikkingstelling van hulpmiddelen, standaard uitwerkingen, voorbeelden, webinars, presentaties met voiceover etc;
 - Aansporing en begeleiding kantoren bij invoeren maatregelen.

Financieel overzicht:

Zowel in 2022 als in 2023 is 404K gereserveerd voor informatiebeveiliging. Sommige kosten zijn direct aan dit project te relateren, andere zijn algemener van aard.

Inhuur op gebied van informatiebeveiliging gebeurde al maar wordt nu uitgebreid en de inzet gaat voor een groot deel naar dit project. Om de beschikbare interne capaciteit op dit vakgebied uit te breiden wordt Lennaert van der Meer deels vrijgemaakt door intern te schuiven en in te huren. Om bij het KNB-bureau voor zover van toepassing ook te voldoen aan de GIN (voorbeeldfunctie!) zijn vermoedelijk ook nog enkele investeringen nodig. Ze zullen trouwens ook gewenst zijn, als dit project niet doorgaat. Omdat de GIN nog niet af is, is die schatting erg onzeker.

Een betere financiële planning is onderdeel van het Plan van aanpak uit stap 1.

Hier de voorlopige inschatting:

Onderwerp	2022	2023
Huidige inhuur met focus naar project	85000	85000
Inhuur tbv vrijmaken Lennaert	50000	50000
Aanvullende inhuur informatiebeveiliging	45000	35000
Aanvullende inhuur gedrag en training	33000	40000
Metingen bij kantoren	25000	25000
Uitgaven informatiebeveiliging KNB-bureau (voorbeeldfunctie, awareness etc)	15000	20000
Reguliere pentesten en onderzoeken	50000	50000
CERT-dienst Northwave	60000	80000
TOTAAL	363000	385000

Consequenties

- Financiën – Zie boven voor de voorlopige inschatting. Dit is binnen het budget in begrotingsvoorstel KNB.
- Personeel – Inzet Leo Draaisma moet volledig aan project en als Functionaris Informatiebeveiliging worden. De (plaatsvervangende) FG-rol moet bij iemand anders worden belegd. Mogelijke kosten voor inhuur zijn nog niet meegenomen in de voorlopige financiële inschatting.
- Communicatie – Communicatie vindt plaats via portefeuillehouders, opdrachtgever en projectleider. Inzet B&C is voorzien bij invoering en uitleg, maar is niet begroot in externe projectkosten.
- ICT – zie boven bij Financiën.
- Juridisch – Juridische grondslag moet in Stap1 worden onderzocht en onderbouwd door Praktijkzaken.

Vergadernotitie ledenraad

Datum : 2 februari 2022
Agendapunt : 7.f
Onderwerp : Resultaten campagne 'Teken vandaag voor morgen'
Van : Cox, Versteeg en Schoonhoven

Status : ☒ ter informatie ☐ ter bespreking ☐ ter beslissing

Bijgaand sturen wij u ter kennisname de resultaten van de campagne '*Teken vandaag voor morgen*'.

Korte toelichting

De datagedreven campagne voor het levenstestament 'Teken vandaag voor morgen' (TVVM) liep tussen maart en juni 2021 en vormde een onderdeel van het programma Van Data Naar Doen.

Een van de doelen van de campagne was ervaring opdoen met datagericht werken in het marktdomein. Een ander doel was via een datadashboard vaststellen wat het effect van de campagne is. De KNB heeft met TVVM meer kennis vergaard over doelgroepen, hun gedrag en behoeften.

Aan de hand van de campagne effectmeting en het aantal CLTR -registraties is vastgesteld dat naast het effect van corona en marktwerking ook de campagne heeft bijgedragen aan het resultaat van 1,3 miljoen euro. Helaas is niet vast te stellen hoeveel van deze stijging te danken is aan de campagne. De kosten van de campagne bedroegen €227.300.

De inmiddels meer dan 200 bel-mij-terug verzoeken droegen ongeveer €100.000 bij aan het campagneresultaat.

In de bijlage vindt u een overzicht van de opzet, aanpak en de resultaten van de campagne. Via links en verwijzingen is nog meer (marktgerichte) informatie beschikbaar.

Consequenties

- Financiën: Het campagneresultaat droeg bij aan het resultaat van -voorzichtig geschat- €1,3 miljoen. De kosten bedroegen €277.300.
- Personeel: In het campagneteam waren alle afdelingen van het KNB-bureau actief en betrokken.
- Communicatie: Interne communicatie om deelnemende kantoren te werven voor de bel-mij—terug actie vormde een deelcampagne ('ik teken ervoor').
- ICT: De campagne heeft geen ICT-consequenties anders dat de data en databronnen op dit moment nog geen plaats kunnen vinden een KNB-datawarehouse.
- Juridisch: geen opmerkingen.

Bijlagen

1. 22JAN14 VDND TVVM rapportage 2020_2021 Ledenraad
2. 20211112 Dashboard Online Actie Levenstestament

Aan	Ledenraad KNB, in opdracht van KNB-bestuursleden Cox, Versteeg en Schoonhoven	
Betreft	Campagne levenstestament Teken vandaag voor morgen	
Project	Van Data Naar Doen	
Auteur	Cees van Doorn, Programma coördinator Notariaat Online Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)	
Datum	14 januari 2022	
Pagina's	6	

Inhoud

Documenthistorie.....	1
In het kort.....	2
1. Online campagne levenstestament.....	2
1.1 Opzet campagne, kosten en baten.....	2
1.2 Doelgroepen.....	2
2 Teken vandaag voor morgen.....	3
2.1 Interne campagne notariskantoren.....	3
2.2 Online campagne.....	3
2.3 Bel-mij-terug en landingspagina.....	3
2.4 Online keuzehulp levenstestament.....	3
2.5 Datamanagement.....	3
3 Doelen versus resultaten: analyse.....	4
3.1 Doelen vooraf.....	4
3.2 Resultaten achteraf.....	4
3.3 Analyse.....	4
4 Conclusies en aanbevelingen.....	6
4.1 Conclusies.....	6
4.2 Aanbevelingen.....	6

Documenthistorie

Versie	Datum	Omschrijving
1.0	14 jan 2022	Rapportage en evaluatie Campagne Teken vandaag voor morgen

In het kort

In juli 2020 is opdracht gegeven voor het ontwikkelen van een online actie levenstestament *'Teken vandaag voor morgen.'* De campagne is werkenderwijs tot stand gekomen waarbij KNB-bestuur, MT KNB en de ledenraad zijn betrokken. Nieuw in de aanpak is dat (online) communicatiespecialisten samenwerkten met gedragswetenschappers en een data analist. In februari 2021 was de interne lancering en tussen maart en medio juni 2021 is de campagne gevoerd. Gedurende de campagne zijn op verschillende momenten op data gebaseerde wijzigingen doorgevoerd. Deze zijn terug te vinden in de tijdlijn. Dit document bevat de verzamelde kennis en geleerde lessen. Betrokken ketenpartners zijn het bureau voor online marketing The Post, D&B groep voor het gedragsonderzoek en VKA leverde een dataconsultant.

1. Online campagne levenstestament

1.1 Opzet campagne, kosten en baten

Tussen juli en december 2020 zijn stapsgewijs concepten ontwikkeld en plannen gemaakt voor een experimentele data gedreven en vernieuwende aanpak voor de ondersteuning van leden bij hun marktbenadering. De onderzoeksvraag was of het mogelijk is via een datagerichte aanpak de marktcommunicatie rond het levenstestament te optimaliseren en zo bij te dragen aan kwaliteitsverbetering van notariële dienstverlening.

Opzet: De campagne kreeg uiteindelijk vorm in het concept *'Teken vandaag voor morgen'* waaraan een *bel-mij-terug actie* is gekoppeld. Nieuw was dat notariskantoren tevoren moeten aangeven mee te doen en in te stemmen met de voorwaarden: binnen 3 dagen terugbellen en een gratis intake gesprek van 30 minuten. Ook is een *drijfverenonderzoek* uitgevoerd onder de doelgroep en is een data analist ingezet om een *datadashboard* te ontwikkelen dat diende als sturingsinstrument.

Kosten-baten: De totale kosten over de jaren 2020-2021 bedragen € 227.300 exclusief btw. Deze kosten hebben betrekking op zowel het onderzoeksdeel uit 2020 op basis waarvan de campagne tot stand is gekomen, als de campagne Teken vandaag voor morgen uit 2021. Ook de kosten voor herbruikbare functionaliteiten, zoals de bel-mij-terug module en de online Keuzehulp levenstestament vallen hier binnen. Op basis van de campagne effectmeting, zie paragraaf 3.3, luidt de conclusie dat de toename van 8% levenstestamenten in Q3 2021 toe te rekenen is aan de campagne. Behoedzaam gekapitaliseerd is het campagneresultaat (minimaal) € 1.300.000 euro¹. Grofweg € 100.000 daarvan is toe te rekenen aan de bel-mij-terug actie.

1.2 Doelgroepen

Op basis van onderzoek is de keuze gemaakt voor twee doelgroepen:

1. **Alleenstaanden tussen 40-56, die een eigen huishouden voeren.** Zij dragen zorg voor vermogen en/ of kinderen. De belangrijkste trigger is: scepticisme wegnemen door

¹ Voor de bepaling van de resultaten is uitgegaan van het normbedrag van €500,- voor een levenstestament zoals vermeld op www.notatris.nl.

het gebruik van sociale bewijskracht, succesverhalen en inspelen op het autonomie- en naasten-motief;

2. **Mensen van 57 jaar en ouder met vermogen**, waarbij de belangrijkste trigger is: scepticisme wegnemen door het gebruik van sociale bewijskracht, succesverhalen en inspelen op het 'ik heb het goed geregeld'-motief.

2 Teken vandaag voor morgen

2.1 Interne campagne notariskantoren

Om de campagne tot een succes te maken was landelijke dekking nodig van notariskantoren. Hiervoor is de interne wervingscampagne '[Ik teken ervoor](#)' gevoerd. Het beoogd aantal deelnemende kantoren van 300 is met 383 kantoren ruim overschreden. Via NotarisNet en de Nieuwsbrief is actuele informatie gedeeld met leden en deelnemers.

2.2 Online campagne

Het online bureau The Post uit Zwolle heeft een activatie campagne ontwikkeld met onder meer een landingspagina www.tekenvandaagvoormorgen.nl. Het doel was het levenstestament onder de aandacht te brengen bij twee verschillende doelgroepen. Deze zijn benaderd via twee routes: een 'facts' route gericht op cijfers die laten zien dat al veel mensen een levenstestament hebben (sociale norm) en een emotionele route. Bij de laatste route is gebruik gemaakt van testimonials waarin acteurs uit de doelgroep een herkenbare situatie beschrijven die hen heeft doen besluiten een levenstestament te laten opmaken door de notaris.

2.3 Bel-mij-terug en landingspagina

Deze actielijn beslaat de digitale infrastructuur om deze online campagne mogelijk te maken. De volgende middelen zijn ontwikkeld:

- Bel-mij-terug module door Two Kings. Deze module sluit inmiddels aan op de adresgids, zodat notarissen zelf aan of uit kunnen vinken aan welke actie of campagne het notariskantoor deel wil nemen;
- www.tekenvandaagvoormorgen.nl. Deze landingspagina is ook schaalbaar voor gebruik via tablet of smartphone en de online keuzehulp is geïntegreerd;

Deze functionaliteiten zijn ontworpen voor meermalig gebruik.

2.4 Online keuzehulp levenstestament

De [online Keuzehulp](#) levenstestament vormt een belangrijk onderdeel. Het is een gebruiksvriendelijke variant van de uitsluitend als PDF te downloaden 'checklist levenstestament'. De afdeling Praktijkzaken heeft deze vragenlijst ontwikkeld. Voor de digitalisering is gebruik gemaakt van de Klant Contact Monitor (KCM). De ruim 1200² ingevulde anonieme vragenlijsten geven inzicht in de kenmerken van hen die de campagne bereikt.

2.5 Datamanagement

Hiervoor zijn de volgende databronnen samengebracht:

² Stand per 14 januari 2022.

- Online campagnedata vanuit The Post via Google data studio;
- Data van de online Keuzehulp;
- Ontwikkeling van CLTR-registratie om resultaten te kapitaliseren.

Op basis hiervan is in Power-BI een dynamisch dashboard gebouwd waarin verschillende selecties te maken zijn. De PDF-versie, gebruikt voor rapportage en verantwoording, is in te zien via NotarisNet.

3 Doelen versus resultaten: analyse

Bij de ontwikkeling van de campagne zijn onderstaande doelen geformuleerd. Gedurende het ontwikkelproces zijn deze zoveel mogelijk geconcretiseerd naar key performance indicators (KPI's). Een doelstelling voor het aantal bel-mij-terug verzoeken is achterwege gebleven. Enerzijds omdat er geen benchmark beschikbaar is als planningsreferentie en anderzijds omdat deze aanpak voor het notariaat nieuw was.

3.1 Doelen vooraf

1. De doelgroepen activeren door gebruik te maken van sociale normering en vragen te stellen;
2. Weerstanden wegnemen bij de doelgroepen door te informeren, scepticisme en inertia te verlagen. Doel is over te gaan tot het maken van een afspraak bij een deelnemende notaris om informatie in te winnen en uiteindelijk een levenstestament te laten opmaken;
3. Als subdoel het positief beïnvloeden van het imago en de identiteit van de notaris;
4. Het werven van 300 deelnemende notariskantoren.

3.2 Resultaten achteraf

De uitgebreide cijfers zijn te vinden zijn het Datadashboard.

KPI	doelstelling	resultaat
Deelnemende kantoren	300	383
Aantal klikken naar landingspagina	50.000	53.000
Bel-mij-terug verzoeken	Geen benchmark	220 (14-01-2022)
Online keuzehulp ingevuld	1000	1.268 (14-01-2022)
Deelnemers Koffietijd workshop	Geen benchmark	634
Ontwikkelingen CLTR	Benchmark 2020 Q2 en Q3	Daling in april/mei 2021 is minder sterk dan in 2020, Toename juni 2021 groter dan in juni 2020; Toename van 8% in Q3 2021 ten opzichte van Q3 2020.

Bron: Datadashboard Tekenen vandaag voor morgen

3.3 Analyse

Uitkomsten campagne: Een belangrijke vraag gaat over de uitkomsten in relatie tot het geïnvesteerde aan tijd, geld en menskracht. Het aantal van 165 (t/m augustus) gerealiseerde bel-mij-terug afspraken oogde in eerste instantie laag. De campagne effectmeting uit november 2021 bevestigde het vermoeden dat de BMT-module van waarde

is voor een kleine specifieke groep die nog geen -vaste- notaris heeft. Het merendeel van de mensen gaat naar de eigen notaris en dat verklaart de stijging van 8% in het CLTR over Q3 2021. De effectmeting leert namelijk ook dat mensen hun eigen bronnen en tempo kiezen alvorens naar de notaris te stappen voor een levenstestament. Daarom is het effect pas zichtbaar in Q3 2021. Al met al droeg de BMT-module toch een kleine €100.000 bij aan het campagneresultaat. Er komen wekelijks nog één tot enkele verzoeken bij waardoor de teller per 14 januari 2022 op 220 staat.

De video's zijn goed bekeken waarbij bezoekers uit Noord- en Zuid-Holland, Gelderland en Noord-Brabant de boventoon voeren. Respondenten uit Noord-Nederland zijn verreweg in de minderheid. 634 Mensen volgden de workshop van de Koffietijdclub of keken hem. Talpa en Koffietijd hadden in mei net de eerste workshops als nieuw concept achter de rug en melde dat onze workshop de tot dan toe best bekeken workshop was.

Meer informatie

Bekijk online de resultaten van de campagne effect meting door bureau Kien.

<https://www.panelwizard.com/bedrijven-inloggen>

Gebruikersnaam: ThePost&KNB

Wachtwoord: T3k3nVandaagVoorMorg3n!

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

- Datagericht werken loont. Deze werkwijze legt een verband tussen actie van de KNB en reactie van de doelgroep. De campagne Teken vandaag voor morgen heeft, en dat is nieuw voor de KNB, de beweging in de markt zichtbaar gemaakt. Niet alleen door het turven van bel-mij-terug verzoeken, maar ook door resultaten in CLTR-ontwikkelingen zichtbaar te maken. Het data dashboard én de campagne effectmeting leveren waardevolle sturingsinformatie;
- Datagericht werken heeft ook een nadeel, namelijk het '*onderbuik of perceptie-effect*'. Naast (vermeend) succes is ook (vermeend) falen zichtbaar. Daar waar het aantal BMT-verzoeken laag *leek*, *bleek* dat na de effectmeting niet zo te zijn. De BMT bedient een specifieke doelgroep en veel mensen stappen naar de eigen notaris;
- De KNB heeft positie verworven als regisseur van een complexe communicatieketen met externe specialisten. De regie blijft bij het KNB-campagneteam.

4.2 Aanbevelingen

De kennis die met Van Data Naar Doen/ Teken vandaag voor morgen is verworven door de KNB kan bijdragen aan het vergroten van de slagkracht van het notariaat in de markt. Concrete acties hiervoor zijn:

- Implementeer de bel-mij-terug module en het data dashboard bij andere campagnes. Met name de BMT maakt het in combinatie met de selfservice functies in de adresgids mogelijk voor kantoren mee te doen met meer acties of campagnes;
- Borging van de gevolgde aanpak bij volgende campagnes van de KNB. Het is zaak de focus te houden op slim datagebruik om klantbehoeften in kaart te blijven brengen, effectief te sturen op campagnes en vooral ook KNB-campagnes te kunnen benchmarken;
- Maak Campagne effectmeting of posttesting een standaard onderdeel van iedere KNB-campagne. Alleen zo is het mogelijk informatie en data te vergaren om het een volgende keer nog beter te doen;
- Integreer de content van de landingspagina met de informatie op www.notaris.nl/levenstestament. Hierdoor ontstaat een meer responsieve sectie op notaris.nl waar bezoekers naast informatie vinden ook dingen kunnen doen, zoals een keuzehulp invullen of video's met ervaringsverhalen bekijken;
- Pas de geleerde lessen van TVVM toe op de Momentcampagne. Dat kan met een datadashboard en door het inbrengen van -meetbare- handelingsperspectieven. Zo ontstaat synergie tussen KNB- campagnes.

Analyse Online Actie Levenstestament, maart 2021

Datum analyse:
11 november 2021

Auteur:
Mariam Halfhide,
Consultant Data & AI
Verdonck, Klooster &
Associates

Deze data analyse is gebaseerd op de data uit onderstaande bronnen:

- Data over totaal aantal weergaven (vanuit GoogleAds) en kliks naar de landingspagina (per kanaal, publieksgroep en provincie): aangeleverd door The Post
- Data over aantal kliks naar de keuzehulp, 'bel mij terug' en video's (per kanaal, publieksgroep en provincie): aangeleverd door The Post (directe verbinding met Google Analytics account)
- Data over de volledig ingevulde Keuzehulp: aangeleverd door KCM (export uit het dashboard keuzehulp)
- Data over de daadwerkelijke 'bel mij terug' verzoeken: aangeleverd door KNB (aangeleverd door The Post via Google Data Studio)
- Data over de deelnemende notariskantoren: aangeleverd door KNB
- Data van CLTR over de registraties van levenstestamenten: aangeleverd door KNB

De analyse in dit dashboard is gemaakt in maart 2021, en vanaf dan wordt de data iedere 2-3 dagen geupdate met nieuwe observaties.

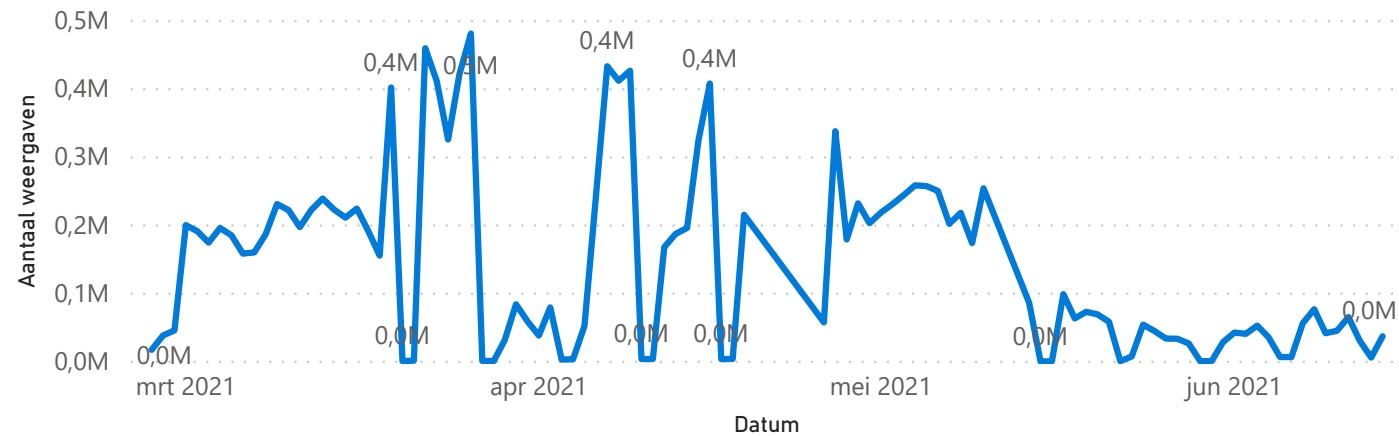


Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

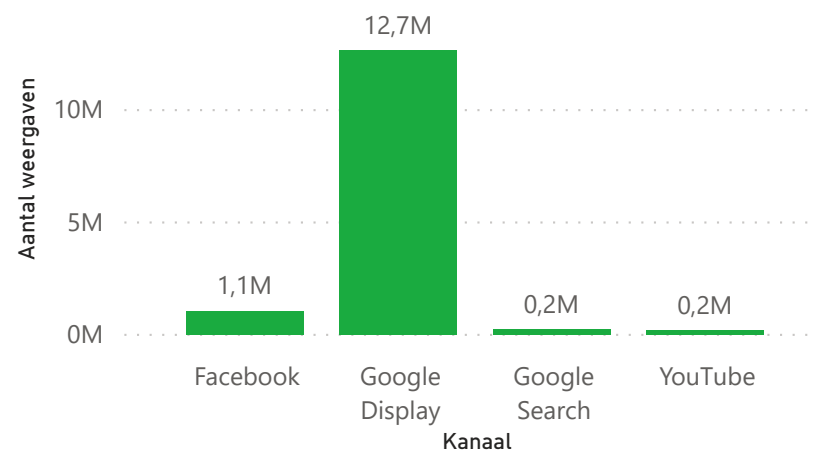
14139K

Totaal aantal weergaven

Aantal weergaven in tijd



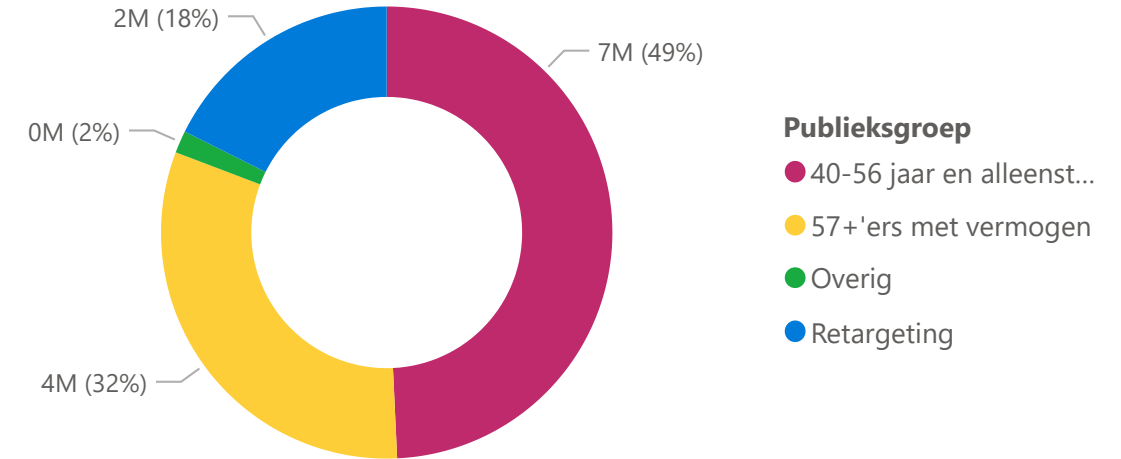
Aantal weergaven per kanaal



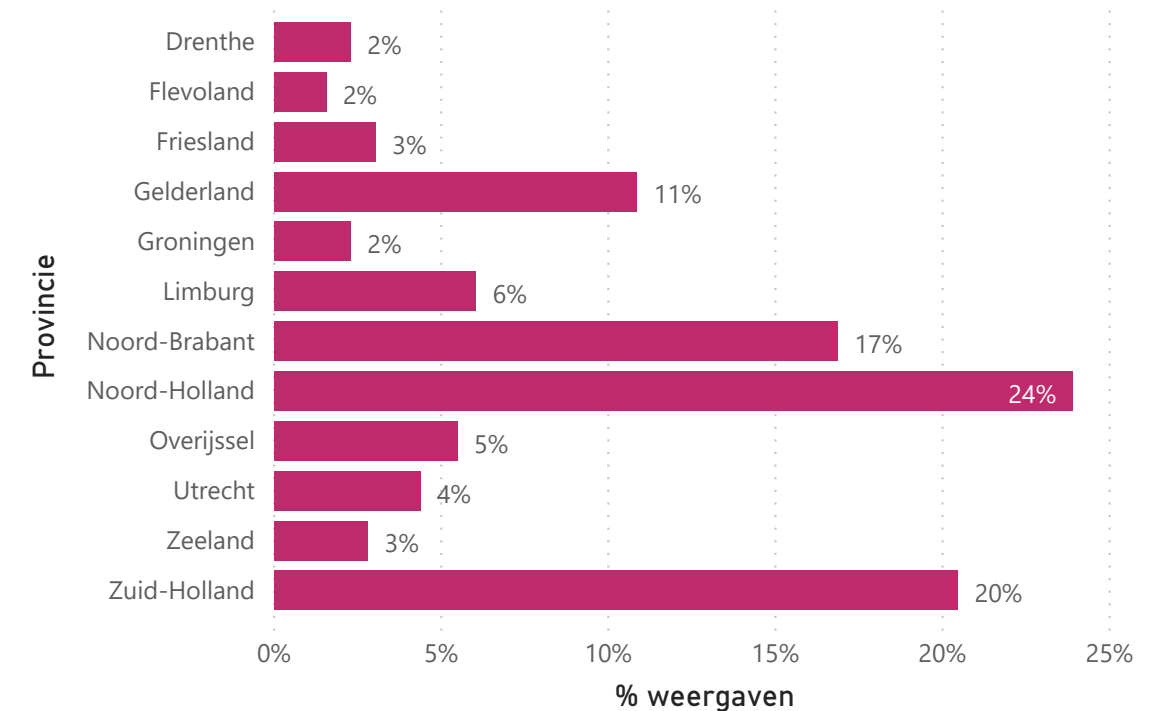
Aantal weergaven per kanaal (%)

Kanaal	% Weergaven per kanaal
Facebook	7%
Google Display	90%
Google Search	2%
YouTube	1%
Total	100%

Aantal weergaven per publieksgroep

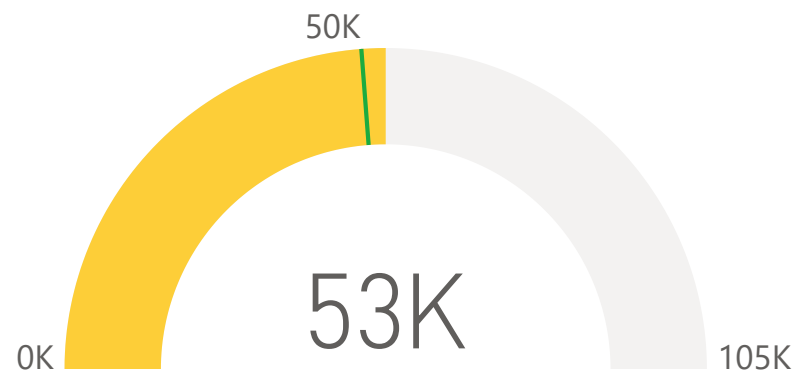


Aantal weergaven per provincie (%)

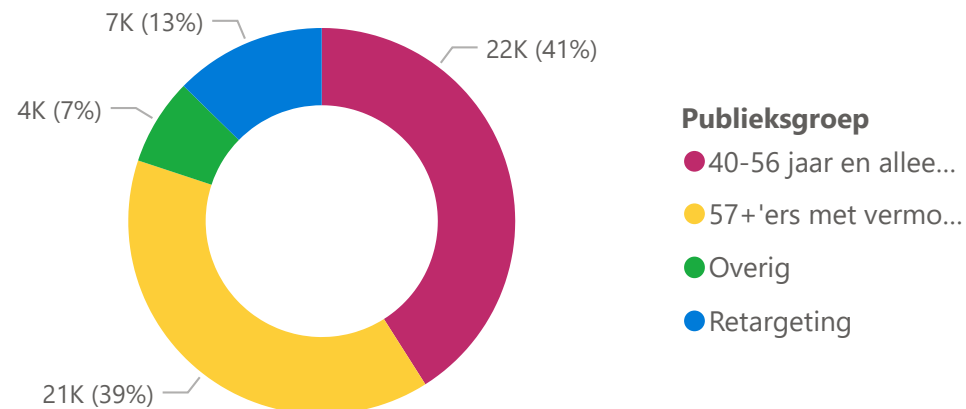




Klikken naar landingspagina vs. Doel



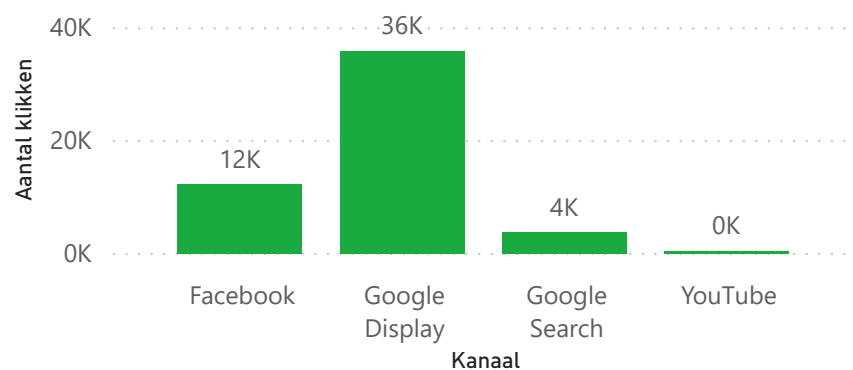
Aantal klikken naar landingspagina per publieksgroep



Aantal klikken naar landingspagina in tijd



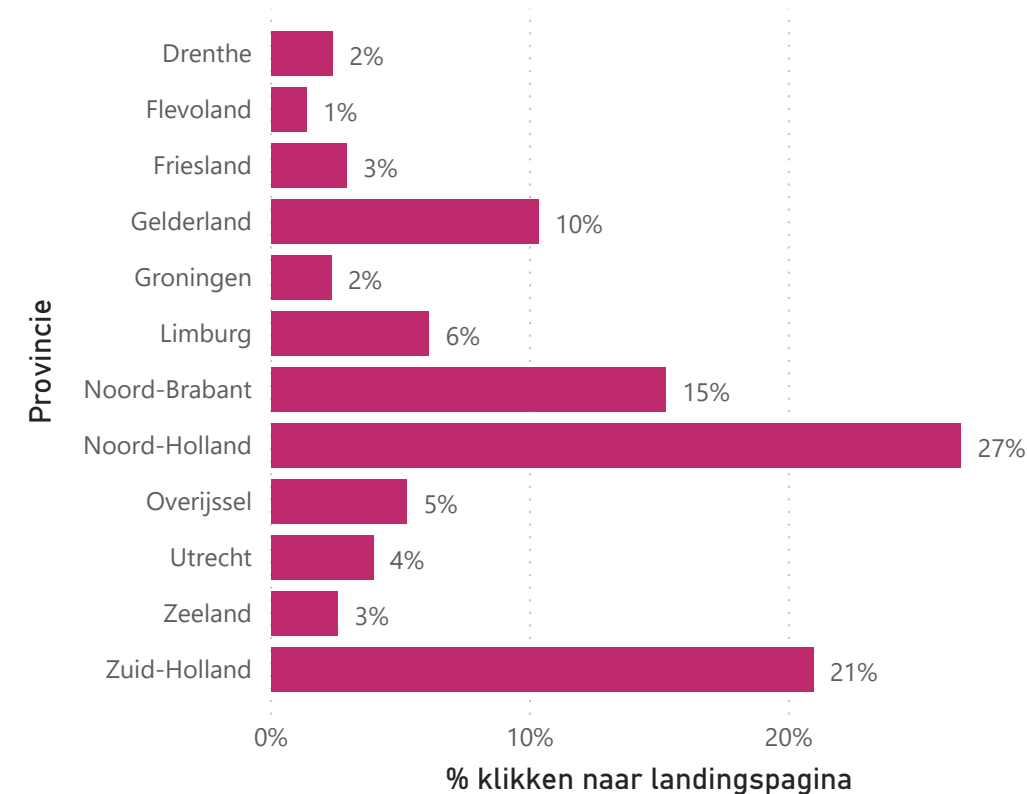
Aantal klikken naar landingspagina per kanaal



Aantal klikken naar landingspagina per kanaal (%)

Kanaal	% Klikken naar landingspagina
Facebook	23%
Google Display	68%
Google Search	7%
YouTube	1%
Total	100%

Aantal klikken naar landingspagina per provincie (%)





1241

Aantal klikken naar de keuzehulp

40-56 jaar en alleenstaand

125
Klikken naar keuzehulp

57+'ers met vermogen

313
Klikken naar keuzehulp

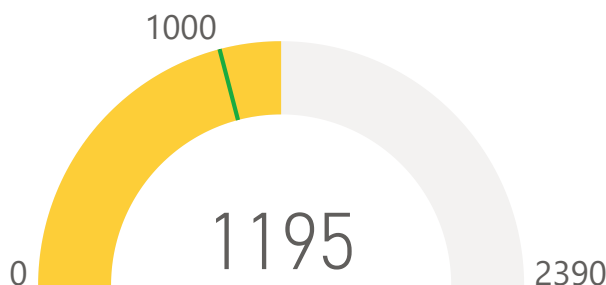
Overig

788
Klikken naar keuzehulp

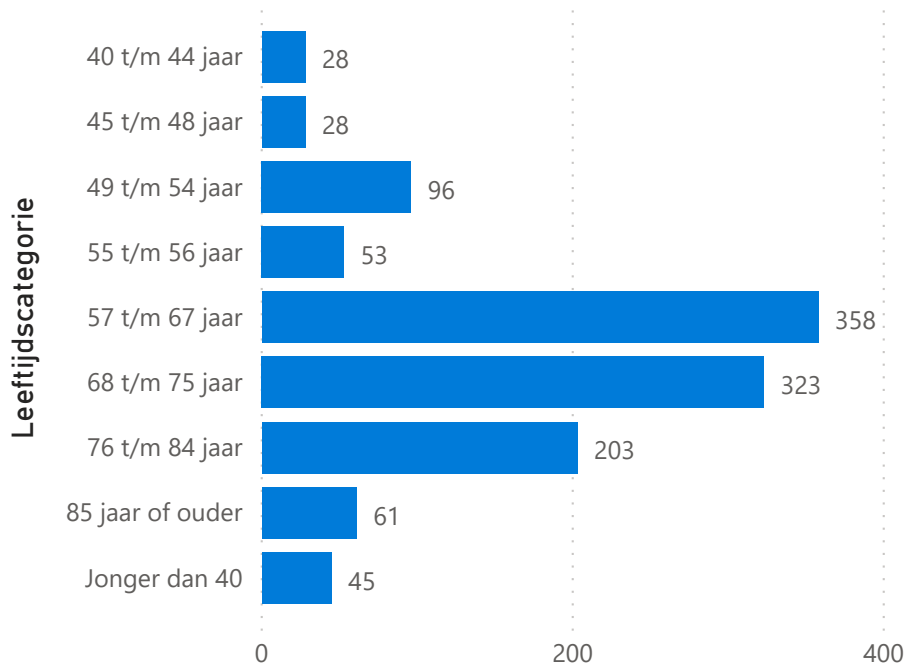
Retargeting

15
Klikken naar keuzehulp

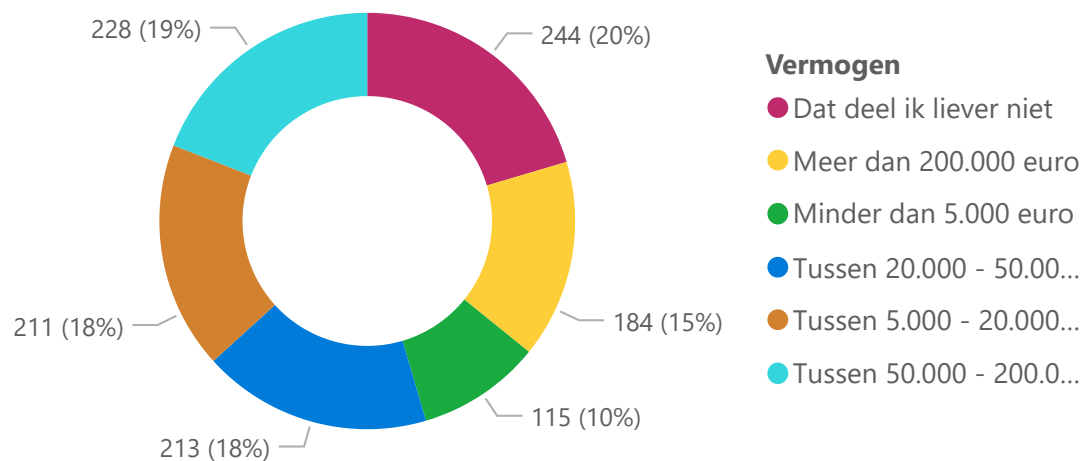
Aantal mensen dat de keuzehulp heeft ingevuld vs. Doel



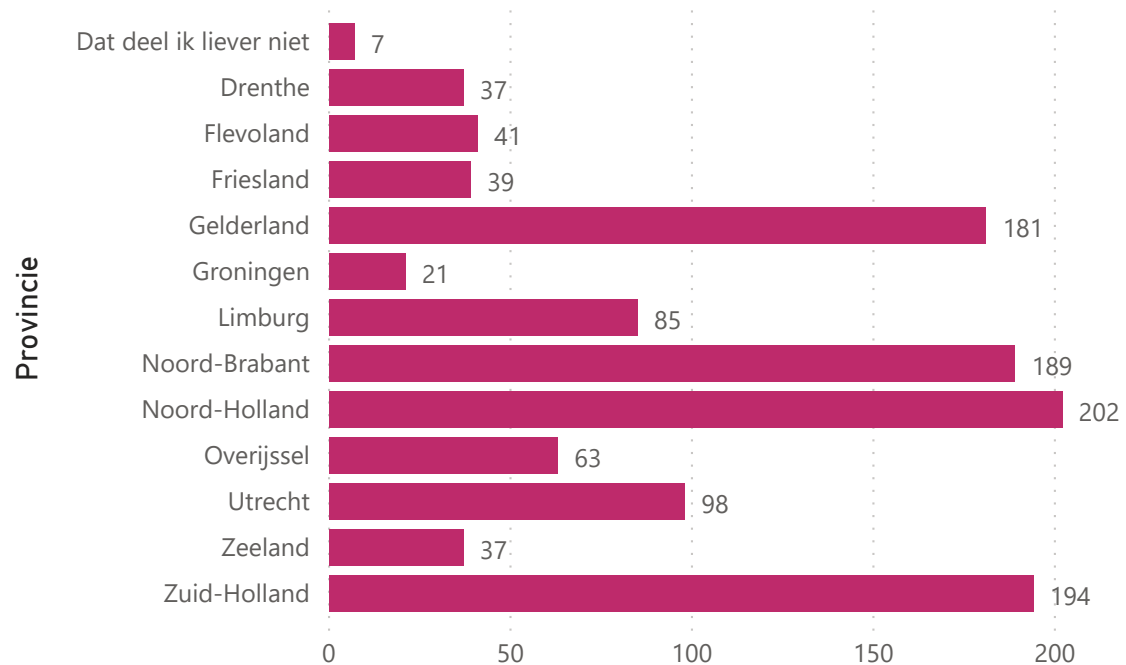
Aantallen ingevulde keuzehulp per leeftijdscategorie



Aantallen ingevulde keuzehulp per vermogenscategorie



Aantallen ingevulde keuzehulp per provincie



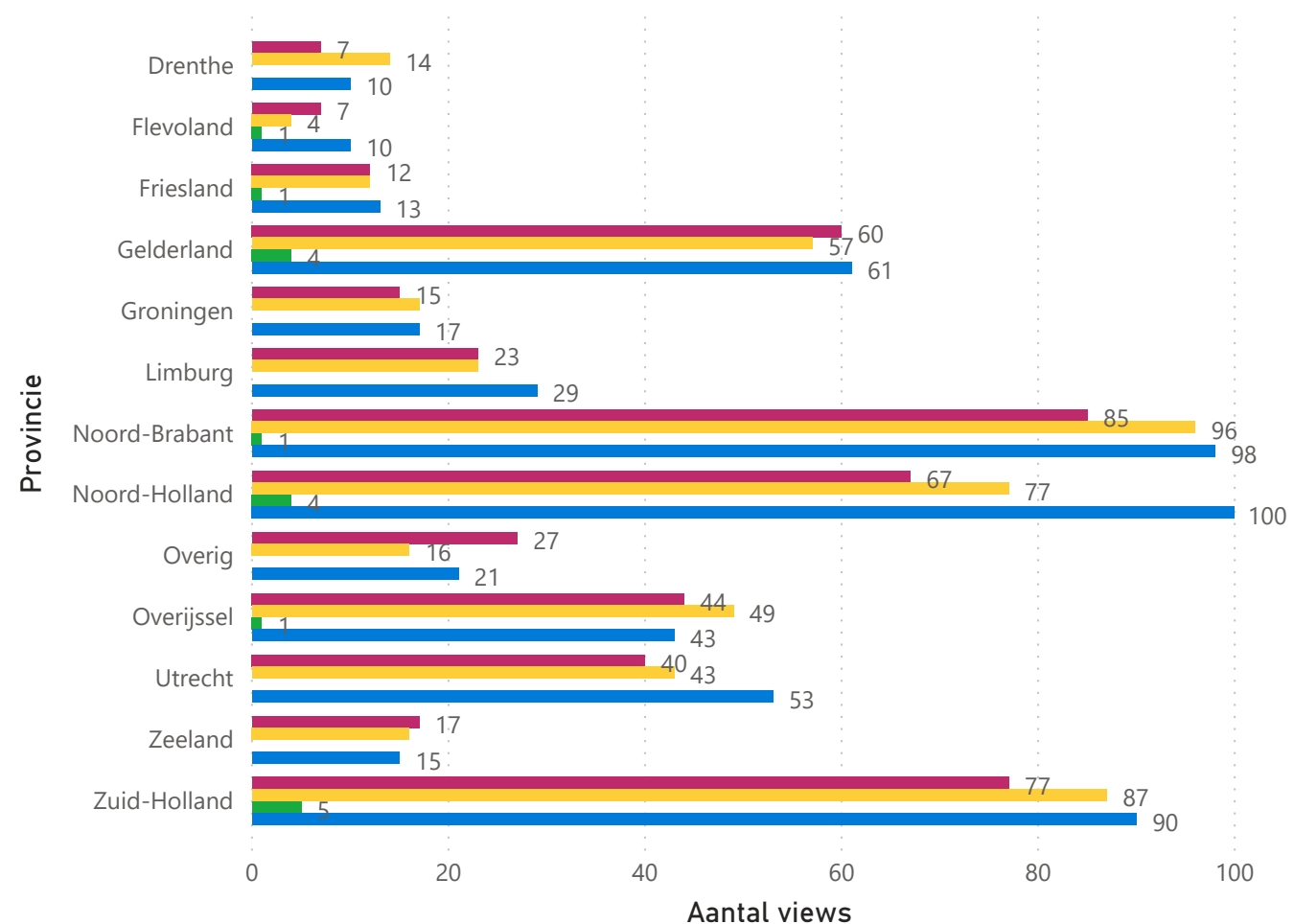


1569

Aantal video views totaal

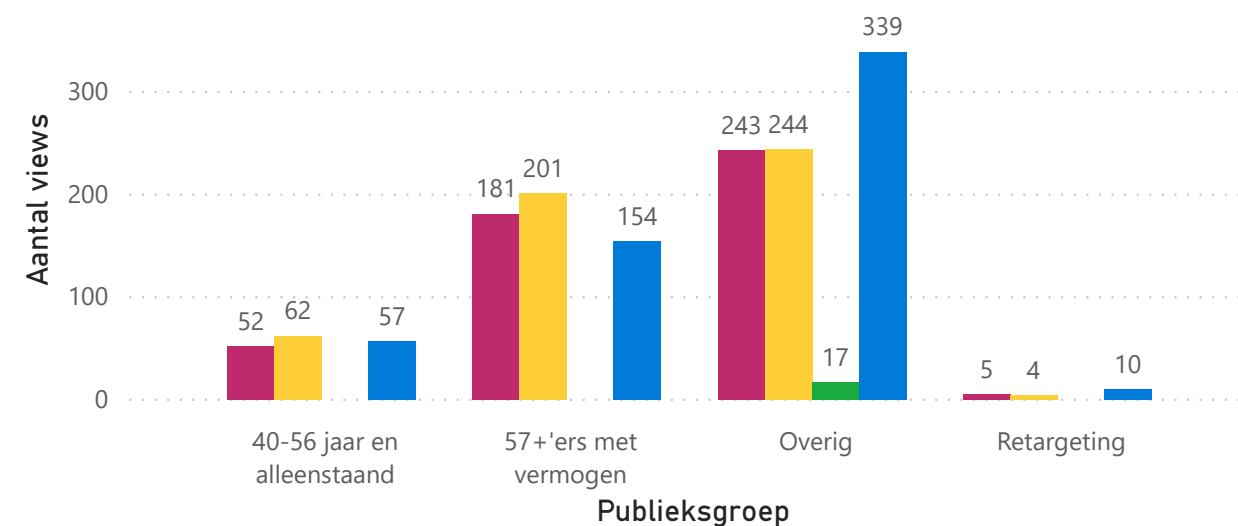
Aantal video views per provincie en filmpje

Video ● Abby tekent vandaag voor ... ● Joep tekent vandaag ... ● Koffietijd Club w... ● Loes tekent van...



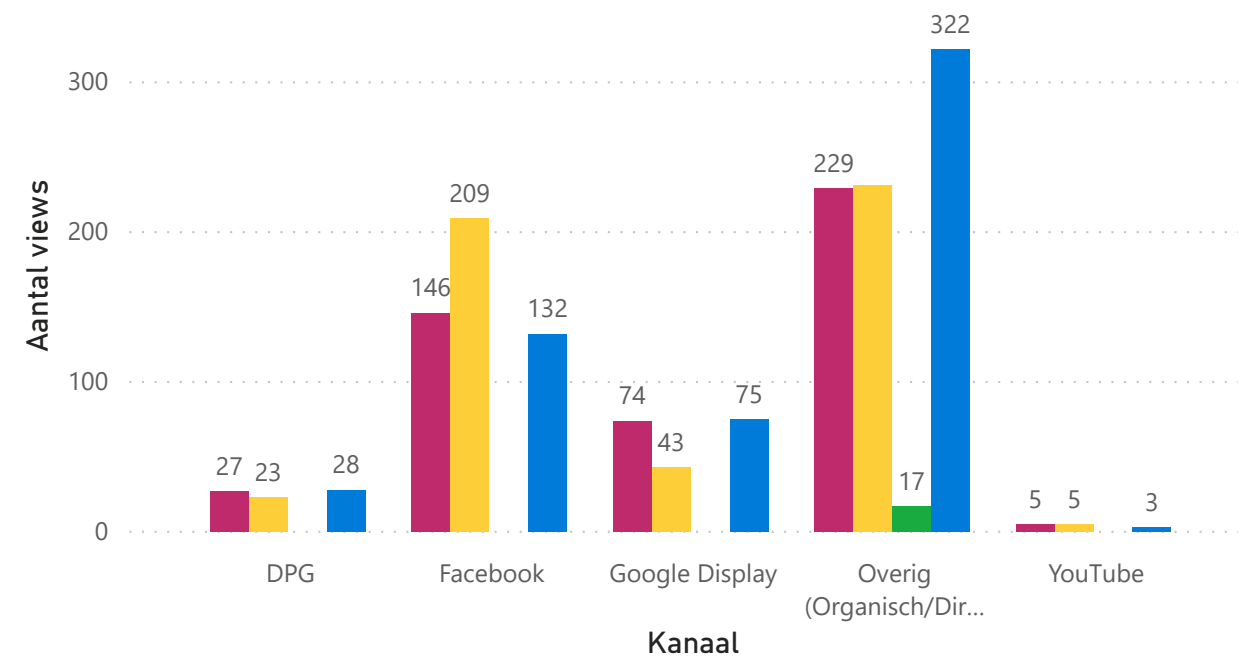
Aantal video views per publieksgroep en filmpje

Video ● Abby tekent vandaag ... ● Joep tekent vandaa... ● Koffietijd Club ... ● Loes tekent va...



Aantal video views per kanaal en filmpje

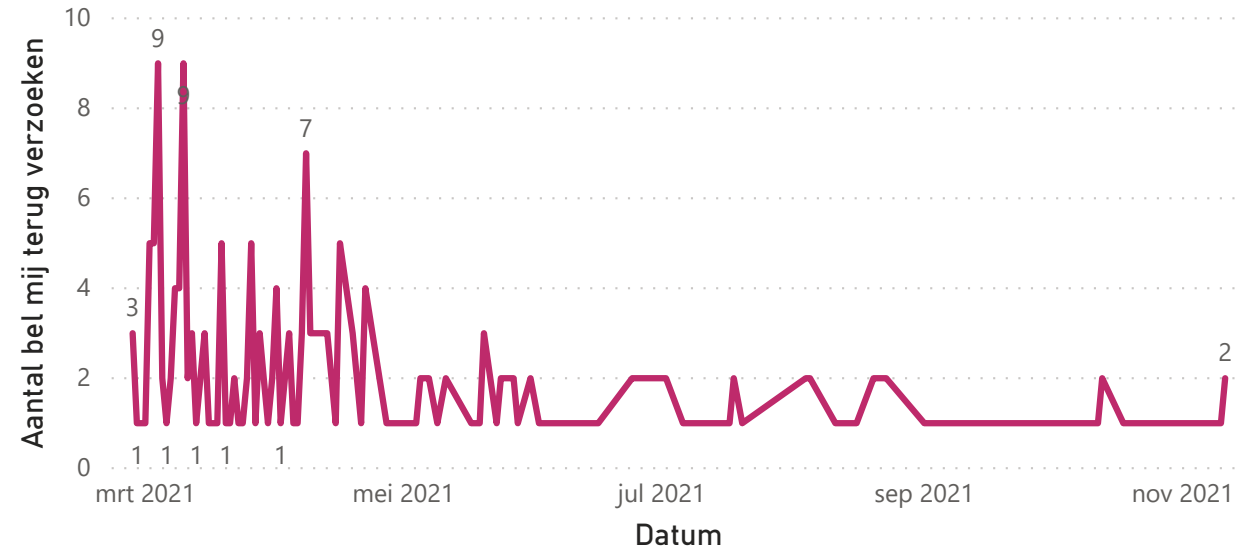
Video ● Abby tekent vandaag ... ● Joep tekent vandaa... ● Koffietijd Club ... ● Loes tekent va...



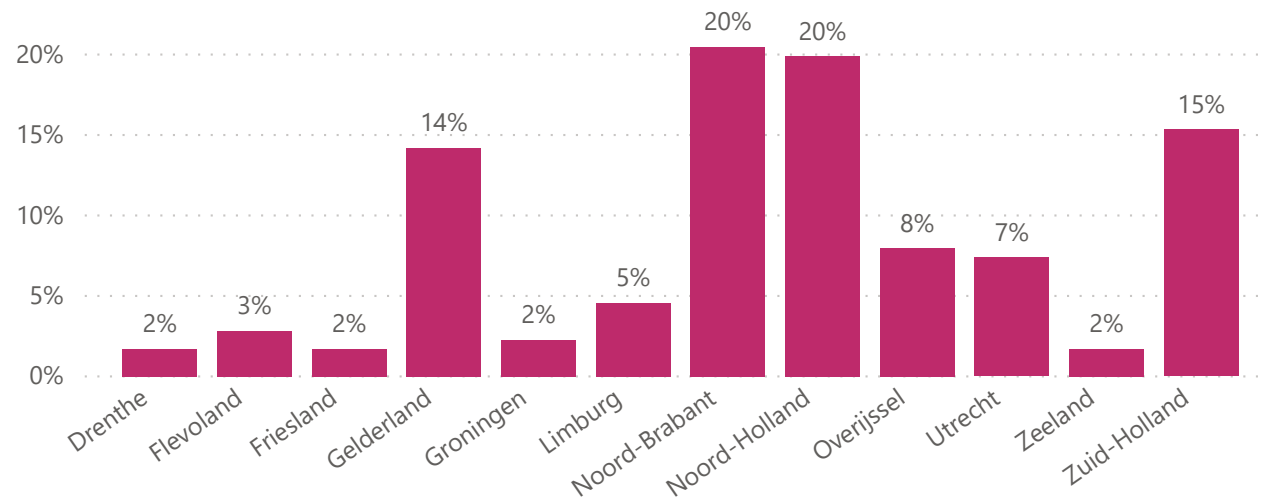


Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Aantal "bel mij terug" verzoeken in tijd



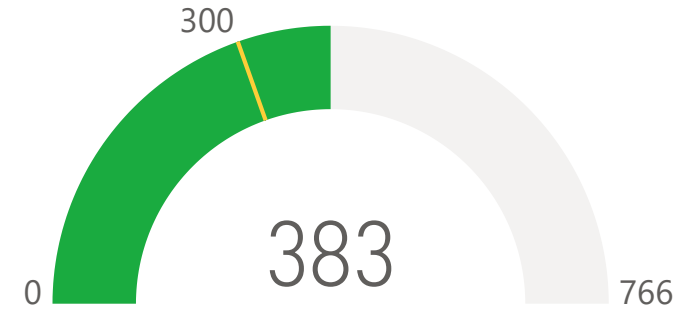
Aantal "bel mij terug" verzoeken per provincie



Aantal deelnemende kantoren vs. Doel

198

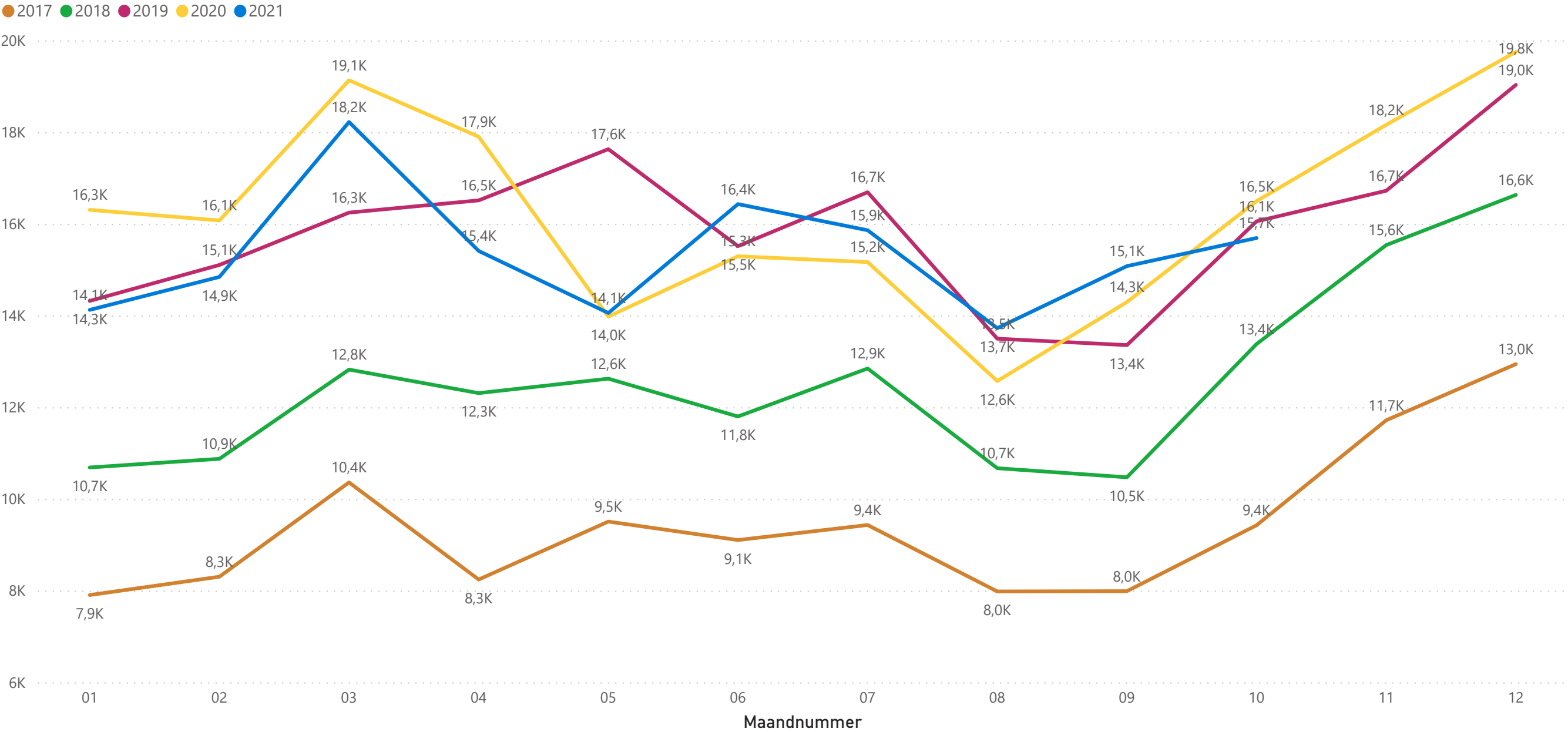
Aantal bel mij terug verzoeken



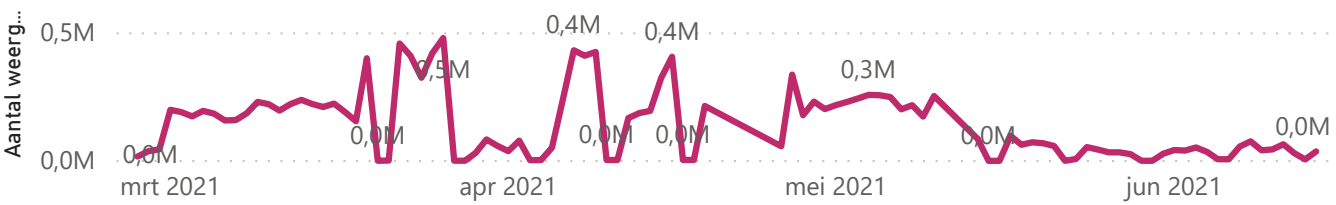
Deelnemende notariskantoren



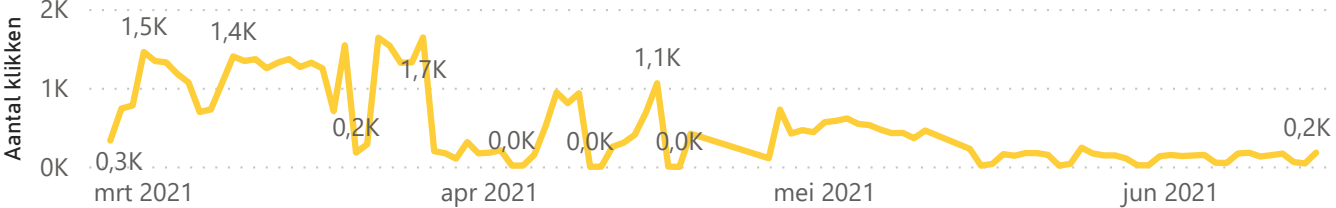
Verloop van alle CLTR registraties voor jaren 2017, 2018, 2019, 2020 en 2021



Aantal weergaven in tijd (totale bereik)



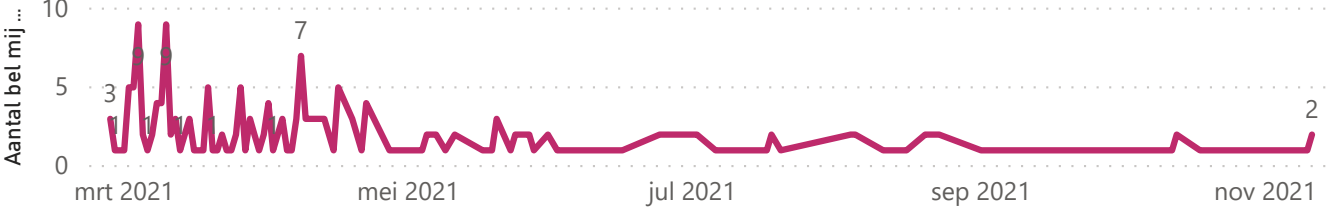
Aantal klikken naar landingspagina in tijd



Aantal klikken naar de keuzehulp in tijd



Aantal "bel mij terug" verzoeken in tijd



Vergadernotitie ledenraad

Datum : 2 februari 2022
Onderwerp : mededeling onderwijs- en kandidatenzaken
Van : Ploumen, Engelen, Van der Klooster en Schoonhoven

Status : ☒ ter informatie ☐ ter bespreking ☐ ter beslissing

Graag geeft het bestuur de ledenraad een update op het gebied van onderwijs- en kandidatenzaken. Hieronder een overzicht van de onderwerpen die op dit moment spelen.

Symposium kandidaat-notarissen

Het symposium kandidaat-notarissen heeft de afgelopen twee jaar om welbekende redenen geen doorgang kunnen vinden. Daarom is de Commissie kandidaat-notarissen enthousiast om dit jaar eindelijk weer een symposium te kunnen organiseren. Het symposium staat gepland op 17 november a.s. in de Mariënhof in Amersfoort. Het thema van het symposium is 'de ondernemende kandidaat-notaris'. Het is daarbij de bedoeling om kandidaat-notarissen te enthousiasmeren voor het ondernemerschap.

Rondetafelgesprekken Commissie kandidaat-notarissen

Het afgelopen jaar is er door de Commissie kandidaat-notarissen een aantal rondetafelgesprekken georganiseerd. Na het succes van de afgelopen rondetafelgesprekken, staan deze in 2022 weer driemaal op de agenda. De gesprekken staan gepland op 14 maart, 9 juni en 11 oktober a.s. en zullen digitaal plaatsvinden.

Herziening Beroepsopleiding

In 2020 is er een enquête gehouden met betrekking tot de Beroepsopleiding Notariaat. Hieruit blijkt dat er ruimte is voor verbetering waar het de praktijkrelevantie van de opleiding betreft. Het bestuur van de Stichting Beroepsopleiding Notariaat (SBN) heeft vervolgens aangegeven graag van het KNB-bestuur te vernemen in welke richting de huidige Beroepsopleiding zou moeten worden herzien om aan de uitslagen van de enquête recht te doen. In de eerste helft van 2021 heeft hierop een oriëntatie plaatsgevonden op de Beroepsopleiding Advocaten, de Beroepsopleiding Huisartsen en het Academische Beroepsonderwijs van de Universiteit Maastricht. Op basis van deze oriëntatie heeft het KNB-bestuur in mei 2021 aan het bestuur van de Stichting Beroepsopleiding Notariaat (SBN) laten weten welke ankerpunten er voor deze herziening zouden moeten gelden (zie bijlage). Deze ankerpunten kunnen niet los gezien worden van hetgeen de KNB heeft opgenomen in haar strategie voor de jaren 2020 – 2025 ten aanzien van de Future Pro(o)f. De Beroepsopleiding draagt immers in belangrijke mate bij aan de vorming van de jonge kandidaat-notarissen.

Het bestuur van de SBN heeft in haar vergadering van 2 juni 2021 aangegeven zich in de voorgestelde ankerpunten te kunnen vinden. Vervolgens zijn deze ook besproken met de Commissie kandidaat-notarissen. Deze schaarde zich eveneens achter de voorgestelde richting. Hierop hebben KNB en SBN een stuurgroep ingesteld die het herzieningsproject moet gaan sturen en een projectgroep die dit project daadwerkelijk zal moeten uitvoeren. De stuurgroep bestaat uit de KNB-bestuursleden Ed Engelen (vz.) en Annette van der Klooster en de SBN-bestuursleden Léon Verstappen, Koen van Wijk en Thijs Flokstra (vz. dagelijks bestuur SBN). De projectgroep bestaat uit Jeroen Ouendag vanuit het KNB-bureau, een tweetal externe onderwijskundigen en vertegenwoordigers van CPO

(de uitvoeringsorganisatie van de huidige opleiding) en Dialogue (leverancier van vaardigheidstrainingen van de KNB en tevens verantwoordelijk voor de vaardigheidstrainingen in de vernieuwde Beroepsopleiding Advocaten).

De projectgroep heeft inmiddels een Plan van Aanpak opgesteld voor de ontwikkeling van het 1e jaar van de 'Beroepsopleiding Nieuwe stijl'. Bij deze ontwikkeling gaat gewerkt worden met een drietal expertgroepen waarin recente (oud-)deelnemers, kantoren en docenten gevraagd wordt hun inbreng te leveren. Om te komen tot een breed draagvlak onder alle betrokkenen en tot een praktische opleiding die door allen als een belangrijke meerwaarde gezien wordt is zorgvuldige communicatie met zowel deelnemers, als kantoren en docenten van groot belang. In deze communicatie wordt tevens aandacht besteed aan de samenhang tussen dit onderwerp en andere onderwerpen die zien op het onderdeel Future Pro(o)f uit de Strategische Agenda, zoals de uitstroomproblematiek en de permanente educatie. Start van dit communicatietraject, waarbij ruime aandacht besteed zal worden aan de groep docenten die de huidige opleiding draagt, vindt naar verwachting plaats in februari 2022. Het streven is om in maart 2023 te starten met de 'Beroepsopleiding Nieuwe stijl'.

Bijlage

- Brief aan bestuur SBN d.d. 26 mei 2021

Aan : Algemeen Bestuur SBN
Van : Bestuur KNB
Betreft : Herijking Beroepsopleiding Notariaat
Datum : 26 mei 2021

Geachte bestuur,

Eind april stuurden wij u onze reactie op het Rapport Evaluatie Beroepsopleiding Notariaat. In deze reactie meldden wij dat het KNB-bestuur een projectgroep heeft ingesteld die zich richt op herontwerp van de eerste drie jaar van de stage van de kandidaat-notarissen. Casper Jones en Thijs Flokstra maken deel uit van deze projectgroep. Zoals aangegeven heeft zij zich er in eerste instantie op gericht om een aantal hoofdlijnen aan te geven die van belang zijn bij herijking van de Beroepsopleiding. De projectgroep heeft hiertoe onder andere informatie verzameld over de Beroepsopleiding Advocaten, de Beroepsopleiding Huisartsen en het Academisch Beroepsonderwijs zoals dat verzorgd wordt aan de Universiteit Maastricht. In deze notitie lichten wij de bedoelde hoofdlijnen graag toe.

Future Pro(o)f

In haar strategie voor de jaren 2020 – 2025 besteedt de KNB nadrukkelijk aandacht aan de beroepsbeoefenaar. Hierbij gebruikt zij het begrip Future Pro(o)f. Deze Future Pro(o)f is een zogenaamde T-shaped professional: ècht goed in de juridische vakinhoud (de staander van de 'T') en daarnaast vaardig in andere zaken die nodig zijn om die juridische inhoud ten dienste te laten zijn van cliënten en de maatschappij. (de legger van de 'T'). Dit draagt bij aan goede rechtsbescherming en zorgt er mede voor dat het notariaat een fijn beroep is en blijft om in werkzaam te zijn.

Bij de ontwikkeling van de beginnende kandidaat-notaris speelt de Beroepsopleiding een belangrijke rol. De opleiding heeft niet alleen een belangrijke rol ten aanzien van kwalificatie van de deelnemers daaraan voor het beroep, maar vervult ook een socialiserende- en een subjectiverende functie. De socialiserende functie betreft de toetreding tot een bepaalde beroepsgroep met haar eigen specifieke mores. De subjectiverende functie betreft het vormen van 'subjecten': zelfstandig denkende en autonome beroepsbeoefenaren. Het is dan ook voor de hand liggende dat de weg naar implementatie van de Future Pro(o)f mede leidt langs de Beroepsopleiding.

Onderwijskundig concept

De KNB zou als onderwijskundig concept van de Beroepsopleiding Notariaat graag het concept 'High Impact Learning' (Dochy en Segers, 2018) hanteren. Dit concept bevat onder meer de volgende bouwstenen:

- Urgentie: leerprocessen starten vanuit een door de lerende beleefde urgentie;
- Learner control: de lerende is zelf verantwoordelijk voor de sturing van zijn/haar leerproces;
- Collaboratie en coaching: leren is een sociaal proces dat plaatsvindt in gefaciliteerde interactie met anderen;
- Hybride leren: afwisselend online en face-to-face leren en individueel- en groepsleren;
- Evaluatie als leerkans: afwisseling van summatieve en formatieve toetsing.

De opzet van de huidige Beroepsopleiding sluit in zekere mate nu al aan bij deze bouwstenen. Uit de evaluatie blijkt dat deelnemers doorgaans tevreden zijn over de juridische vakinhoud (zie boven: de staander van de 'T'). Wij zouden de uitgangspunten van dit concept echter graag verder willen doorvoeren. Dit betreft onder anderen:

- Gelet op het bovenstaande zou de Beroepsopleiding een manier van leren bij de deelnemers moeten entameren waarvan zij ook na de opleiding blijvend profijt hebben;
- Gelijkmatiser verdeling van de verantwoordelijkheid voor het leerproces tussen de opleiding, de deelnemer en het kantoor waar deze werkt;
- Verdergaande ondersteuning vanuit de opleiding in de richting van zowel deelnemer, als kantoor om deze verantwoordelijkheid ook daadwerkelijk te kunnen waarmaken;
- Een andere rol van toetsing binnen het leerproces van de deelnemer: van voornamelijk summatief naar zowel summatief, als formatief.
- Een verdere integratie van kennis, vaardigheden en beroepshouding die gericht is op daadwerkelijke toepassing in de beroepspraktijk. Deze integratie zou ook tot uitdrukking moeten komen in de gehanteerde wijze van toetsing;
- Hiermee samenhangend: organisatie van het leren rond kenmerkende beroepsactiviteiten in plaats van rond theoretische leerstukken, hierbij zoveel mogelijk aansluitend bij de intrinsieke motivatie van de deelnemer
- Verwijderen van eventuele doublures met de universitaire opleiding en voorafgaande toetsing van het veronderstelde basisniveau
- Tijd- en plaats-onafhankelijk beschikbaar maken van noodzakelijke kennis waardoor deze flexibel kan worden ingepast in leersituaties;
- Verdere invoering van hybride leren, waarbij online en face-to-face leren worden gecombineerd;
- Nadrukkelijker vormgeven van leren als sociaal proces waarbij interactie met de docent, onderling, met collega's en met superieuren als bronnen van leeractiviteit worden ingezet;
- Nadrukkelijker activeren van de werkplek van de deelnemers als leerplek.

Organisatie

Zoals hiervoor aangegeven ziet de KNB de herijking van de Beroepsopleiding als een belangrijke stap in de realisatie van de eigen strategie voor de komende jaren. Hierbij is samenhang en onderlinge afstemming van de verschillende in te zetten interventies, waaronder de Beroepsopleiding, van groot belang. Vanwege dit belang zouden wij in dezen dan ook graag gezamenlijk optrekken. Deze gezamenlijkheid betreft primair de KNB en de SBN. Daarnaast ligt het in de rede dat ook het CPO, mogelijk in combinatie met Dialogue, een aantrekkelijke samenwerkingspartner is. Dit gezien de ervaringen van beiden bij de vernieuwing van de beroepsopleiding van de advocaten, waarin het eerder genoemde onderwijskundig concept is gehanteerd. Als volgende stap op deze weg staat ons uitbreiding van de eerder genoemde projectgroep met twee 'universitaire' leden van het SBN-bestuur voor ogen. Deze uitgebreide projectgroep kan vervolgens de herijking ter hand nemen. Wat de KNB betreft zou dit per september 2022 moeten kunnen leiden tot een, geheel of gedeeltelijk, aangepaste Beroepsopleiding Notariaat.

Wij hopen uw bestuur hiermee voldoende te hebben ingelicht en zien uit naar uw reactie,

Vergadernotitie ledenraad

Datum : 2 februari 2022 (doorgeschoven 17 november 2021)
Agendapunt : 8.a.
Onderwerp : Aanpassing reglement bevordering vakbekwaamheid:
"Leren en ontwikkelen in het kader van integriteit"
Van : Ploumen en Barkey Wolf

Status : ☐ ter informatie ☒ ter bespreking ☐ ter beslissing

Voorstel

Het bestuur gaat graag in gesprek met de ledenraad over de vraag hoe de bewustwording van leden rond het thema fraudebestrijding en integriteit kan worden versterkt.

Toelichting

Het notariaat wordt steeds vaker geconfronteerd met ingewikkelde dossiers waarbij vragen kunnen worden gesteld bij de bedoelingen van partijen. Het bestuur heeft de laatste jaren van fraudebestrijding en integriteit daarom een speerpunt gemaakt. In dit kader wordt ook nauw samengewerkt met de Belastingdienst, het OM en het BFT. Vooral de Belastingdienst geeft aan nog veel zaken te zien waarbij men de indruk heeft dat een betere voorlichting van de beroepsgroep tot het voorkomen van fraude kan leiden.

Gezien het belang van het onderwerp meent het bestuur dat het waardevol zou kunnen zijn dat leden zich periodiek laten scholen op het gebied van fraudebestrijding, -herkenning en integriteit. Dat stelt de leden in staat de houding en de vaardigheden te ontwikkelen die nodig zijn bij een zorgvuldige en goede beroepsuitoefening. Een eerste gedachte is dat het bestuur leden verplicht om terugkerend in een nader te bepalen periode een X aantal PE punten te halen op dit gebied. Dit zou kunnen door middel van door de KNB (al dan niet in samenwerking met de Belastingdienst, het OM en het BFT) georganiseerde – gratis – cursussen en door middel van cursussen die in de markt worden georganiseerd.

Het dilemma waarmee het bestuur wordt geconfronteerd is dat dit niet past in de onderwijskundige visie die het bestuur aanhangt. Die visie komt onder andere tot uitdrukking in de keuze van het bestuur om leden ook de mogelijkheid te bieden om te kiezen voor een persoonlijk plan om aan hun PE verplichting te voldoen. Het idee achter dit plan is dat een lid niet eenvoudigweg PE punten haalt, maar zijn of haar gedachte laat gaan over hetgeen hij of zij wil leren en op welke wijze dit wordt geleerd. Dit kan door middel van cursussen, maar er zijn ook tal van andere manieren om iets te leren. Deze aanpak wordt, op het moment dat zij PE plichtig worden, zelfs de standaard voor nieuwe leden. Deze aanpak geeft het betreffende lid niet alleen de mogelijkheid om zelf te kiezen voor een bij de eigen situatie passende PE aanpak, zij legt de verantwoordelijkheid voor de eigen permanente educatie ook dáár waar deze volgens het bestuur hoort: bij het individuele lid.

De accountants kennen voor alle leden eenzelfde systematiek met persoonlijke PE plannen. De NBA heeft ervoor gekozen om voor grote uitzonderingen een mogelijkheid te creëren waarin de NBA al haar leden verplicht om een eenmalig een bepaalde cursus te volgen. Zo'n uitzondering kan bijvoorbeeld optreden als er algemeen geldende regelgeving van groot belang is, of als een bepaalde maatschappelijke ontwikkeling de

beroepsorganisatie hiertoe noodzaakt. Van deze mogelijkheid is twee keer gebruik gemaakt. De NBA heeft aangegeven dat zij dit zo weinig mogelijk wil doen, waardoor het de uitzondering betreft die de regel bevestigt. Hierdoor is dit niet strijdig met het onderwijskundige uitgangspunt dat leden van de NBA werken met een persoonlijk PE plan.

Het bestuur heeft gemerkt dat er een groot aantal notarissen is die ruime aandacht heeft voor het onderwerp integriteit en dat zij zich ook bewust zijn van het feit dat het zeer moeilijk is om zaken als fraude te bestrijden en te herkennen. Dit blijkt ook uit de enorme aandacht en deelname die er tot nu toe is geweest voor door de KNB georganiseerde cursussen over dit onderwerp in samenwerking met de Belastingdienst en het BFT. Het bestuur zou echter graag alle leden over dit voor het notariaat zo belangrijke onderwerp willen bereiken.

Graag bespreekt het bestuur daartoe met de ledenraad welke mogelijkheden de ledenraad verder ziet om alle leden blijvend te bereiken als het gaat om het vergaren van afdoende kennis, vaardigheden en houding op het gebied van fraudebestrijding, herkenning en integriteit. Indien de Ledenraad geen andere mogelijkheden ziet, zou zij zich dan kunnen vinden in het verplicht stellen van PE-punten voor het onderwerp ethiek?

Vergadernotitie ledenraad

Datum : 2 februari 2022
Agendapunt : 8.b.
Onderwerp : Concept financiële regelgeving
Van : Ploumen en Engelen

Status : ☐ ter informatie ☒ ter bespreking ☐ ter beslissing

Vraag aan de ledenraad:

Het bestuur legt graag in de bijlage verschillende soorten conceptregelingen voor met betrekking financiële regelgeving voor het notariaat. Graag verneemt het bestuur de visie van de ledenraad op de conceptbeleidsregels.

Doel notitie/samenvatting:

Tijdens de ledenraad heeft het bestuur de ledenraad geïnformeerd over haar voornemen om de financiële regelgeving samen te brengen in een verordening en daarbij enkele regels toe te voegen en aan te vullen. In dit kader zijn enkele vragen door het bestuur gesteld en heeft de ledenraad kenbaar gemaakt hoe gedacht werd over de gedachte van deze verordening. Het bestuur heeft hieruit de conclusie getrokken dat de ledenraad de mening van het bestuur deelt dat het nodig is om bepaalde regelingen en werkwijzen te verduidelijken, maar dat de ledenraad gelijktijdig meent dat een uitgebreide verordening wellicht een te zwaar middel hiervoor is.

Het vorenstaande is – in combinatie met de adviezen van een aantal leden alsmede het advies van de Commissie van Advies - aanleiding voor het bestuur geweest om verder na te denken over mogelijkheden om een aantal nadere regels te duiden. De conclusie hierbij is dat waar een verordening op dit moment mogelijk als te verregaand wordt ervaren dat enkele beleidsregels wel gewenste handvatten kunnen bieden aan de beroepsgroep. Het bestuur is kortom op zoek naar een manier om enerzijds tegemoet te komen aan de wens vanuit de maatschappij, alsmede de politieke druk om nadere regels te stellen en anderzijds die regels zo min mogelijk belastend te laten zijn voor de beroepsgroep.

Dit is de reden voor het bestuur om thans aan de ledenraad twee conceptbeleidsregels voor te leggen. Daarnaast stuurt het bestuur ter complementering van het dossier de concept financiële verordening toe waarin alle gemaakte opmerkingen van de Commissie van Advies alsmede de leden die bereid zijn geweest input te leveren, zo goed mogelijk zijn verwerkt.

Bijlagen:

- Concept beleidsregel nevenfuncties
- Concept beleidsregel fiattering uitbetaling
- Concept Financiële Verordening

CONCEPT BELEIDSREGEL NEVENBETREKKINGEN

Het bestuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie KNB;

Overwegende dat het gewenst is in een beleidsregel een nadere toelichting te geven op artikel 2 van de Verordening beroeps- en gedragsregels 2011, in verband met de nevenbetrekkingen, genoemd in artikel 11 van de Wet op het notarisambt;

Gelet op de artikelen 11, 17, 61 en 98 Wet op het notarisambt en artikel 20 van de Verordening beroeps- en gedragsregels 2011;

Gehoord de ledenraad;

Stelt de volgende beleidsregel vast:

Beleidsregel, vastgesteld door het bestuur op @ 2022

Artikel 2 van de Verordening beroeps- en gedragsregels 2011 luidt als volgt: De notaris gedraagt zich in de uitoefening van zijn beroep en daarbuiten zodanig dat het vertrouwen in het notariaat en in zijn eigen beroepsuitoefening niet wordt geschaad. De toelichting op artikel 2 luidt: Deze bepaling geeft één van de kernelementen van het notariaat weer, een algemene richtlijn voor het gedrag van iedere notaris, toegevoegd notaris en kandidaat-notaris bij zijn beroepsuitoefening en in privé. Het notariaat kan als beroepsgroep alleen functioneren als de notaris eer en aanzien geniet, dat wil zeggen, als het publiek vertrouwen heeft in zijn onafhankelijkheid, onpartijdigheid en integriteit. Op verschillende plaatsen in de Wet op het notarisambt wordt het belang van de eer en aanzien van het notariaat geformuleerd. Bijvoorbeeld in artikel 8 Wna, op grond waarvan een benoeming tot notaris kan worden geweigerd als vrees bestaat dat de betrokkene de eer en het aanzien van het notarisambt zal schaden en in artikel 96 Wna, dat het toezicht regelt op onder meer de eer en het aanzien van het notarisambt. Artikel 11 Wna geeft een regeling over nevenbetrekkingen. Geregeld is dat de kamer voor het notariaat de uitoefening van een nevenbetrekking door een notaris ongewenst kan verklaren, indien hierdoor zijn onpartijdigheid of onafhankelijkheid wordt of kan worden beïnvloed dan wel de eer of het aanzien van het ambt wordt of kan worden geschaad. Artikel 61 Wna bepaalt dat het mede tot de taken van de KNB behoort om te zorgen voor de eer en het aanzien van het ambt.

In deze Beleidsregel nevenbetrekkingen geeft het bestuur van de KNB een interpretatie van en nadere toelichting op de regelgeving over nevenbetrekkingen.

1. Voordat de notaris bij een rechtspersoon of personenvennootschap enige nevenbetrekking aanvaardt, onderzoekt hij, voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden verwacht, of binnen die organisatie procedures gelden en worden nageleefd die blijk geven van een stelsel van administratieve organisatie en interne controle dat passend is voor de omvang van die organisatie.
2. Indien de notaris meent dat de organisatie beschikt over de in lid 1 genoemde procedures en hij die nevenbetrekking heeft aanvaard, is hij zich tijdens de uitoefening van die nevenbetrekking bewust van het belang van de naleving daarvan. Zodra de notaris redelijkerwijs niet of onvoldoende de overtuiging heeft van de naleving van het stelsel van administratieve organisatie en interne controle binnen de organisatie, zet hij zich onverwijld in voor de naleving van passende maatregelen. Zo nodig beëindigt hij zijn nevenbetrekking.

3. Op een nevenbetrekking die een notaris tezamen met een ander uitoefent, niet zijnde een nevenbetrekking binnen een organisatie, is het vorenstaande zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de notaris zo nodig zelf voorziet in wenselijke procedures.
4. In geval van een nevenbetrekking die een notaris niet binnen een organisatie uitoefent, waarin hij mede het beheer en de beschikking verkrijgt over gelden van een ander, geldt dat alle financiële rechten en verplichtingen die uit dat beheer voortvloeien volledig, juist en tijdig worden vastgelegd en in de kantooradministratie worden verantwoord.
5. Deze Beleidsregel is van overeenkomstige toepassing op de toegevoegd notaris en de kandidaat-notaris.

Toelichting

Uit de in het eerste en tweede lid omschreven eisen volgt dat de notaris geen nevenbetrekking aanvaardt indien hij binnen de organisatie als enige persoon een functie vervult.

Bij de vraag of een organisatie een stelsel kent van administratieve organisatie en interne controle dat passend is voor de omvang van die organisatie, behoeven bijzondere aandacht de procedures die ten doel hebben te waarborgen dat financiële middelen waarover de organisatie beschikt of zal beschikken, daadwerkelijk worden aangewend in overeenstemming met het doel van de organisatie. Naar mate de omvang van het financiële beheer van de organisatie groter is, dienen de geldende procedures te voorzien in meer waarborgen. In een stelsel van administratieve organisatie en interne controle dient aandacht te zijn voor functiescheiding. Geregeld dient te zijn dat voor uitbetalingen het akkoord van meer dan één persoon vereist is. Een nevenbetrekking bij een organisatie die hier niet aan voldoet, is ongewenst.

Met betrekking tot het bepaalde in tweede lid geldt dat de notaris, voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden verwacht, zich inzet voor en zo mogelijk toeziet op de naleving van die procedures.

Bij de in lid 3 genoemde nevenbetrekkingen kan het zowel gaan om nevenbetrekkingen waarvoor een rechterlijke benoeming noodzakelijk is of plaatsvindt, als om nevenbetrekkingen die ook zonder bemoeienis van de rechter kunnen worden aanvaard. Een voorbeeld van een nevenbetrekking waaraan een rechterlijke benoeming ten grondslag ligt, is de benoeming tot meerderjarigenbewindvoerder. Als nevenbetrekkingen waaraan geen rechterlijke benoeming ten grondslag ligt, kunnen gelden die van gevolmachtigde of testamentair bewindvoerder. Indien de notaris een in lid 3 bedoelde nevenbetrekking wil aanvaarden samen met een ander, verlangt de betrokkenheid van de notaris ook zorgvuldigheid met betrekking tot die ander(en). Die zorgvuldigheid is wenselijk, in het bijzonder maar niet uitsluitend, op het gebied van het financiële beheer in de gevallen waarin deze ander zelfstandig over gelden kan beschikken.

Een tezamen met een ander uitgeoefende nevenbetrekking waarbij niet aan het in lid 3 bepaalde wordt voldaan, is ongewenst.

Voor in de wet geregelde functies die niet exclusief zijn voorbehouden aan de notaris, zal in de meeste gevallen voorzien zijn in regels die de goede uitoefening van die functies beogen, bijvoorbeeld door verplichtingen achteraf rekening en verantwoording af te leggen. Voor zover die regels repressief van aard zijn, doen die niet af aan de wenselijkheid van de preventieve procedures die blijf geven van een stelsel van administratieve organisatie en interne controle dat passend is.

Het in lid 4 bepaalde geldt ongeacht of de notaris die nevenbetrekking alleen of tezamen met een ander uitoefent.

Naar mate nevenbetrekkingen meer zien op de besloten familie- of persoonlijke sfeer van de notaris zal de eer en het aanzien van het notarisambt minder in het geding kunnen zijn. Voor bijvoorbeeld een notaris die als enig aandeelhouder de functie van enig bestuurder van zijn persoonlijke houdstermaatschappij wil aannemen, zal de Beleidsregel niet van toepassing zijn.

CONCDEPT BELEIDSREGEL FIATTERING UITBETALINGEN

Het bestuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie KNB;

Overwegende dat het gewenst is in een beleidsregel een nadere toelichting te geven op de uitwerking van de vereiste administratieve organisatie en interne controle op een notariskantoor, genoemd in artikel 1 en artikel 6 van de Administratieverordening;

Gelet op de artikelen 17, 61 en 98 Wet op het notarisambt en artikel 20 van de Verordening beroeps- en gedragsregels 2011;

Gehoord de ledenraad;

Stelt de volgende beleidsregel vast:

Beleidsregel, vastgesteld door het bestuur op @ 2022

Artikel 1 van de Administratieverordening luidt als volgt: De notaris dient zorg te dragen voor het instellen van een toereikende administratieve organisatie en een stelsel van interne controlemaatregelen waardoor alle opdrachten direct worden vastgelegd en met de vereiste zorgvuldigheid worden uitgevoerd en alle financiële rechten en verplichtingen volledig, juist en tijdig worden vastgelegd en intern verantwoord. Artikel 6 van de Administratieverordening luidt als volgt: De administratie dient zodanig te zijn dat de notaris zorg kan dragen voor een zorgvuldige bewaring van cliëntengelden en voor een juiste en tijdige door-/terugbetaling van de aan hem toevertrouwde gelden of andere (gelds-)waarden.

Het correcte beheer van gelden van cliënten, waaronder in de eerste plaats het beheer van de bijzondere rekeningen als bedoeld in artikel 25 Wet op het notarisambt, is een essentiële voorwaarde voor het maatschappelijk vertrouwen in het notariaat.

Mede gezien de toelichting op artikel 6 van de Administratieverordening waarin in nadere regelgeving door het bestuur van de KNB is voorzien, geeft het bestuur in deze Beleidsregel fiattering uitbetalingen een nadere interpretatie van en toelichting op de regelgeving over het stelsel van administratieve organisatie en interne controle op het notariskantoor aangaande de uitbetaling van gelden van een bijzondere rekening als bedoeld in artikel 25 Wet op het notarisambt.

1. Aan de hand van door een behandelaar van het dossier opgestelde en door hem gefiatteerde onderliggende stukken, wordt de uitbetaling van gelden voorbereid door een of meer andere medewerkers van het notariskantoor dan degenen die de uitbetaling verrichten.
2. Aan de hand van door een behandelaar van het dossier opgestelde en door hem gefiatteerde onderliggende stukken, wordt de uitbetaling van gelden door een aan het notariskantoor verbonden notaris, toegevoegd notaris of waarnemingsbevoegde kandidaat-notaris gecontroleerd en gefiatteerd.
3. Indien de personeelsbezetting op het notariskantoor de in lid 1 genoemde procedure niet mogelijk maakt, kan het voorbereiden van de uitbetaling plaatsvinden door een behandelaar van het dossier. Daarbij is voorts de procedure als in lid 2 genoemd van toepassing.
4. Indien de personeelsbezetting op het notariskantoor naleving van de in de leden 1 tot en met 3 genoemde procedures niet mogelijk maakt, doet de notaris een melding aan het Bureau Financieel Toezicht in de zin van artikel 25a Wet op het notarisambt.

Toelichting

De eindverantwoordelijkheid voor het correcte beheer van de bijzondere rekeningen van artikel 25 Wet op het notarisambt berust bij de notaris. Teneinde de notaris te behoeden voor fouten en om fraude te voorkomen, dient ieder notariskantoor te beschikken over een toereikend stelsel van administratieve organisatie en interne controle. Dat stelsel dient te voorzien in functiescheiding en toepassing van het 'vier ogen-principe'.

Met de regel van het tweede lid wordt het belang van een correct geldverkeer benadrukt, zo de samenstelling van het notariskantoor dat toelaat. Met de genoemde personeelsbezetting wordt mede de beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerde medewerkers bedoeld. In het geval geen van deze medewerkers – al dan niet door ziekte of vakantie - beschikbaar zijn, kan de behandelaar van een dossier naast het opstellen en fiatteren van stukken zoals de nota van afrekening de betaling ook voorbereiden (lid 3).

De in lid 4 bedoelde melding dient uitsluitend plaats te vinden indien de in de leden 1 tot en met 3 genoemde procedures niet kunnen worden nageleefd.

CONCEPT FINANCIËLE VERORDENING -> Versie februari 2022

De ledenraad van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie KNB;

Overwegende dat het gewenst is voorschriften vast te stellen ten aanzien van de wijze waarop de kantoor- en privé-administratie moeten worden ingericht, bijgehouden en bewaard;

Gelet op artikel 24 lid 3, 25 lid 7 en artikel 61 lid 2 Wet op het notarisambt;

Gezien het ontwerp van het Bestuur met bijbehorende toelichting;

Gelet op het advies van het Bureau Financieel Toezicht ;

Gelet op de adviezen van de Kamers voor het notariaat;

Gelet op de adviezen van de Ringen;

Stelt de navolgende Verordening vast:

I Definities /Financiële kernbegrippen

ARTIKEL 1 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. Bijzondere rekening: een bankrekening voor derdengelden genoemd in artikel 25 van de Wna
2. Derdengelden: gelden in de zin van artikel 25 Wna die aan de notaris in verband met zijn werkzaamheden als zodanig ten behoeve van derden worden toevertrouwd en die de notaris onder zich neemt of beheert
3. Kantoor: alle organisatievormen waarin een notaris zijn werkzaamheden heeft georganiseerd
4. Bureau: het Bureau Financieel Toezicht
5. Bewaringspositie: de op een bijzondere rekening dan wel andere bankrekening waarover de notaris in hoedanigheid beschikkingsmacht heeft aanwezige derdengelden minus de vorderingen van die derden

Notaris: de notaris, toegevoegd notaris en kandidaat-notaris, tenzij het gaat om bevoegdheden of verplichtingen die op grond van de Wet op het notarisambt uitsluitend de notaris en/of toegevoegd-notaris en/of waarnemend kandidaat-notaris kunnen aangaan in welk geval onder 'notaris' uitsluitend deze persoon of personen worden begrepen

6. Liquiditeitspositie: het vermogen van het kantoor om tijdig en volledig haar kortlopende schulden te voldoen
7. Solvabiliteitspositie: het eigen vermogen van het kantoor op enig moment, te vermeerderen met het totaal van (ten behoeve van alle kantoorcrediteuren) achtergestelde leningen, als deel van het balanstotaal
8. Administratie: het geheel van handelingen dat gericht is op het systematisch verzamelen, vastleggen en verstrekken van informatie van het kantoor ten

behoefte van het besturen en doen functioneren ervan en ten behoeve van de verantwoordingen die daarover moeten worden afgelegd

9. AO/IC: het te hanteren stelsel van administratieve organisatie en interne controle
10. Wna: Wet op het notarisambt

II Financiële gedragsregels

ARTIKEL 2 Derdengelden

Indien een notaris derdengelden in de vorm van contanten worden toevertrouwd, draagt de notaris er onverwijld zorg voor dat die derdengelden worden gestort op een bijzondere rekening. Overigens dienen derdengelden te allen tijde ten volle aanwezig te zijn in geldmiddelen op een aan te houden bijzondere rekening.

Artikel 25 Wna bepaalt dat gelden die aan de notaris ten behoeve van derden worden toevertrouwd, op een bijzondere rekening worden gestort. De notaris zal er voor moeten zorgen dat deze derdengelden ten volle in geldmiddelen aanwezig zijn.

Artikel 23 lid 1 Wna geeft aan dat het de notaris verboden is, rechtstreeks of middellijk, handelingen te verrichten waarvan hij redelijkerwijs moet verwachten dat zij ertoe kunnen leiden, dat hij te eniger tijd niet zal kunnen voldoen aan zijn financiële verplichtingen. Deze verplichting en de in artikel 2 van de Verordening Beroeps- en gedragsregels 2011 neergelegde integere beroepsuitoefening, leiden er toe dat de notaris verplicht is gelden van derden te allen tijde ten volle in geldmiddelen beschikbaar te hebben. De notaris dient er onmiddellijk en zonder enige beperking over te kunnen beschikken.

Onverminderd hetgeen overigens volgt uit art. 25 Wna moet de status van een bijzondere bankrekening zijn vastgelegd in de overeenkomst met de bankinstelling.

In de Regeling op het notarisambt zijn nadere regels gesteld omtrent de wijze van berekening en uitkering van de rente van de op een bijzondere rekening gestorte gelden.

ARTIKEL 3 Nevenfuncties met gelden van derden

1. Voor zover zulks redelijkerwijs van hem mag worden verwacht, gaat een notaris die een nevenfunctie overweegt te aanvaarden na of bij de uitoefening daarvan de procedures van AO/IC gelden en/of in achtgenomen worden die in het kader van een dergelijke functie mogen worden verwacht.
2. Zonder dat is voorzien in procedures van AO/IC aanvaardt een notaris generlei functie die het hem mogelijk maakt te beschikken over gelden van derden, niet zijnde derdengelden in de zin van artikel 2..
3. Vóór de aanvaarding van in het tweede lid bedoelde functies a) dienen die te worden aangemeld bij het Bureau, en b) geldt een 'geen bezwaar'-systeem in die zin dat pas na verkrijging van een 'geen bezwaar' van het Bureau de functie mag worden aanvaard. In bijzondere gevallen kan door het Bureau ontheffing worden verleend.

Het maatschappelijk vertrouwen dat in de notaris wordt gesteld, maakt dat niet uitsluitend zijn doen en laten binnen het strikte kader van zijn ambtsuitoefening daarvoor bepalend zijn en dus ook artikel 25 Wna, maar ook zijn doen en laten dat daarbuiten door de samenleving als samenhangend met het ambt wordt gezien. Voor het tuchtrecht uit zich dat in het gegeven dat ook het gedrag van de notaris in privé tuchtrechtelijk getoetst kan worden. Ook voor zover de notaris wellicht buiten de strikte ambtelijke kaders optreedt, dient het maatschappelijk vertrouwen in zijn functioneren te worden geschraagd. Dat vertrouwen is zeker relevant wanneer financiële middelen van derden worden beheerd. Om die reden mag van de notaris prudentie worden verwacht alvorens hij enigerlei nevenfunctie aanvaardt, in die zin dat hij nagaat of de desbetreffende organisatie beschikt over voldoende procedures op het terrein van AO/IC. Naarmate de notaris nauwer bij financieel beheer en beschikking over gelden van derden betrokken is, geldt dat temeer. Om die reden is het de notaris als regel niet toegestaan functies te aanvaarden die het hem mogelijk maken zelfstandig over gelden van derden te beschikken. Dat wordt anders indien de vervulling van die functie is omgeven met waarborgen tegen vergissingen, fraude etc. bij het geldverkeer, die passend mogen worden geacht.

Afgezien van de toetsing van de Kamer voor het notariaat in de zin van art. 19 Wna, geldt als een zodanige waarborg met betrekking tot dit soort handelingen een twee handtekeningen-stelsel of in AO/IC termen ook wel het 'vier-ogen principe' genoemd.

Bij functies als bedoeld in de leden 1 en 2 wordt in de eerste plaats gedacht aan functies binnen een organisatie maar kan ook worden gedacht aan functies daarbuiten, voor zover die niet onder de reikwijdte van art. 25 Wna vallen. Bij functies binnen een organisatie denke men aan die van bestuurder van een rechtspersoon (zoals een escrow stichting, een stichting derdengelden of een algemeen nut beogende instelling) of vennoot in een personenvennootschap (bijvoorbeeld beherend vennoot in een commanditaire vennootschap).

Bij functies buiten een organisatie wordt bijvoorbeeld gedacht aan wettelijke taken, zoals die van boedelnotaris of bewindvoerder wiens bewind zich mede uitstrekt over bankrekeningen op naam van een persoon wiens vermogen onder meerderjarigenbewind is gesteld. In die gevallen komt het voor dat de notaris over bankrekeningen van de rechthebbenden kan beschikken; in de praktijk wordt wel gesproken over zogeheten p/a-rekeningen: rekeningen op naam van een derde die via het notariskantoor worden geadministreerd. Ook kan worden gedacht aan (andere) gevallen waarin een notaris door de rechter of partijen wordt belast met beheer van gelden, voor zover zulks niet onder de reikwijdte van art. 25 Wna valt. Ook al voorziet de wet in deze gevallen mogelijk in een zekere mate van extern toezicht, dat neemt niet weg dat van de notaris ook in dergelijke gevallen de inachtneming van AO/IC maatstaven bij diens beheer mag worden verwacht. Dat betekent onder meer kennisgeving van de nevenfunctie en de betreffende rekeningen, mede aan de kantooraccountant. Zo die nevenfunctie als zodanig dient te worden gemeld op grond van art. 11 Wna, vormt die melding niet meer dan een eerste, noodzakelijke stap.

Bij de in lid 3 bedoelde ontheffing kan worden gedacht aan functies waarin naar het oordeel van het Bureau een te ver verwijderd verband bestaat met de hoedanigheid van notaris, bijvoorbeeld louter in de hobby- of familiesfeer van de notaris.

Aangenomen dat de Kamer voor het notariaat de nevenbetrekking niet ongewenst verklaart en in geval een 'geen bezwaar' door het Bureau is verleend en de notaris een functie heeft aanvaard, dan dient hij tijdig voor de ingang van een wijziging van procedures van AO/IC zulks aan het Bureau te melden dan wel te defungeren.

ARTIKEL 4 Positieve bewaring

De bewaringspositie van de notaris moet te allen tijde positief zijn.

Rechthebbenden op de derdengeldrekening zoals de partijen bij de akte en de zekerheidsgerechtigde wiens vordering dient te worden afgelost om een goed onbezwaard te kunnen overdragen, dienen op ieder moment dat zij daarop aanspraak kunnen maken, te kunnen worden uitbetaald. Die uitbetaling dient plaats te vinden met inbegrip van hen toekomende (positieve) rente. Vorderingen op rechthebbenden, zoals negatieve rente, maken onderdeel uit van de bewaringspositie.

In de Regeling op het notarisambt zijn nadere regels gesteld omtrent de wijze van berekening en uitkering van de rente van de op een bijzondere rekening gestorte gelden.

Alvorens over te gaan tot overboeking van een bijzondere rekening naar de (kantoor)rekening van de notaris van het aan hemzelf toekomende als rechthebbende, zal de notaris moeten vaststellen dat zijn bewaringspositie toereikend is. Dat hieraan is voldaan, moet blijken uit de administratie.

ARTIKEL 5 Financiële soliditeit, zakelijk en privé

1. Teneinde de praktijkvoering van de notaris te waarborgen, dient de notaris zowel zakelijk als in privé financieel solide te zijn. Daaronder wordt mede begrepen dat hij alle te betalen kortlopende schulden, zowel zakelijk als privé, tijdig kan voldoen.
2. Voor zover passend bij de aard en omvang van het kantoor van de notaris, dient de notaris voldoende verzekerd te zijn voor administratieve betaalfouten in aanvulling op de daarvoor voor het notariaat als collectief door de KNB afgesloten verzekering.

De financiële soliditeit van een notaris dient als waarborg voor de voortzetting van de notariële praktijk en als waarborg voor de bij het notariskantoor aanwezige gelden van cliënten. Tot de kortlopende schulden behoren bijvoorbeeld het tarief voor kadastrale recherches, premies voor verzekeringen en pensioenen, belastingschulden (ook al is de aanslag nog niet opgelegd) en hypotheekrente.

De eis dat de financiën van notaris ook privé voldoende solide dienen te zijn, slaat mede terug op de financiën van degene waarmee de notaris relationeel financieel verbonden is, zoals een echtgenoot of geregistreerd partner, voor zover diens handelen relevant kan zijn voor de financiën van de notaris zelf. Hierbij geldt wel dat voor hen slechts een marginale toets nodig is. Daar waar geen risico bestaat voor de continuïteit van de notariële praktijk is een financiële verantwoording over de privé financiën van de notaris en aan hem financieel verbonden personen niet nodig.

ARTIKEL 6 Positieve liquiditeit

De liquiditeitspositie van het kantoor dient te allen tijde positief te zijn.

Vorderingen op alsmede schulden aan de notaris en/of aan de notaris verbonden entiteiten dienen bij de berekening van de liquiditeit buiten beschouwing te blijven. Een zeker overschot in de liquiditeit is gewenst.

De liquiditeitspositie wordt weergegeven in de vorm van werkkapitaal. Werkkapitaal wordt gedefinieerd als het saldo van de som van onderhanden werk, kortlopende vorderingen en liquide middelen, verminderd met het totaal van de kortlopende schulden (inclusief het opgenomen deel van het rekening-courantkrediet).

Tot de kortlopende schulden behoren bijvoorbeeld het verschuldigde kadastraal tarief voor rechesdes premies voor verzekeringen en pensioenen, belastingschulden (ook al is de aanslag nog niet opgelegd) en de te betalen (hypotheek)rente en in het boekjaar te verrichten aflossingen.

De liquiditeitspositie wordt ook vaak in de vorm van ratio's weergegeven. Hierbij is te onderscheiden een liquiditeitspositie rekening houdend met de zogenaamde vlottende activa in de vorm van een zogenaamde current ratio alsmede een liquiditeitsratio op korte termijn, waarbij de verhouding tussen de aanwezige geldmiddelen (inclusief de bewaringspositie) ten opzichte van de kortlopende schulden wordt weergegeven. Met name laatstgenoemde ratio is van belang voor de continuïteitsveronderstelling van het kantoor.

Derdengelden kunnen gezien de aard van de bijzondere rekening van artikel 25 Wna niet als zekerheid dienen voor de verstrekte kredieten. Wel kunnen bestanddelen van het kantoorvermogen en/of privévermogen van de notaris als zekerheid dienen voor een kredietfaciliteit ter financiering van het kantoor.

ARTIKEL 7 Positieve solvabiliteit

De solvabiliteit van het kantoor dient positief te zijn.

Vorderingen op alsmede schulden aan de notaris en/of aan de notaris verbonden entiteiten dienen bij de berekening van de solvabiliteit te worden meegenomen.

Solvabiliteit wordt vaak in de vorm van een verhoudingsgetal weergegeven. De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen het garantievermogen van het notariskantoor (som van het eigen vermogen en de achtergestelde leningen) ten opzichte van het totale vermogen (totaal creditzijde van de balans) van het kantoor.

Een voldoende solvabiliteit is een waarborg voor de continuïteit van het kantoor.

Onder de veronderstelling van continuïteit van het notariskantoor wordt normaliter voor de activa de boekwaarde (aanschafwaarde minus de afschrijvingen) gehanteerd. Daarbij worden conform titel 9 van boek 2 BW algemene bedrijfseconomisch aanvaardbare waarderingsgrondslagen toegepast. Indien deze veronderstelling vervalt, is de liquidatiewaarde van de activa het uitgangspunt.

Onder zeer bijzondere omstandigheden is denkbaar dat een negatieve solvabiliteitspositie bestaat, waarbij kan worden gedacht aan de startfase van een kantoor. Die toestand dient tijdelijk en uitzonderlijk te zijn en zal kunnen leiden tot de verplichting een melding te doen uit hoofde van art. 25a Wna.

ARTIKEL 8 Betalingen in contanten

Betalingen in contanten aan of door de notaris zijn niet toegestaan boven een door het bestuur vast te stellen bedrag dat niet hoger kan zijn dan het bedrag dat is genoemd in het uitvoeringsbesluit Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.

Het bestuur heeft in het Reglement contanten 2019 het bedrag vastgesteld dat ingevolge artikel 12 van de Verordening beroeps- en gedragsregels 2011 niet aan of door de notaris in contanten betaald mocht worden. Dit bedrag is € 2.500.

Het verbod geldt zowel voor het uitbetalen als voor het aannemen van contanten. Zo geldt ook de meldingsplicht in de WWFT eveneens voor zowel het aannemen als het uitbetalen van contanten, geformuleerd als 'transacties, betaald aan of betaald door tussenkomst' van de beroepsbeoefenaar'.

Overigens blijft voor de notarispraktijk als uitgangspunt gelden dat geldbewegingen bancaire plaats vinden en dat iedere aanname of uitbetaling van contanten zoveel mogelijk wordt vermeden vanwege de hiermee verband houdende overige risico's (diefstal, vals geld e.d.).

Een storting in contanten op de bankrekening van de notaris wordt ook aangemerkt als een betaling in contanten. Een pinbetaling is dit evenwel niet.

ARTIKEL 9 In depot nemen en houden van gelden

1. Een notaris mag uitsluitend derdengelden in depot nemen welke nauw samenhangen met notariële werkzaamheden die binnen zijn praktijk worden verricht of hebben plaatsgevonden.
2. Indien een notaris wordt verzocht derdengelden in depot te houden die eerst na de vervulling van een voorwaarde door hem dienen te worden uitgekeerd, bijvoorbeeld na een door een van de partijen te verrichten prestatie, dan neemt hij die derdengelden niet in depot dan nadat een schriftelijke depotovereenkomst is opgesteld waarin de voorwaarden voor het depot, waaronder de uitbetaling van de derdengelden, zijn vastgelegd en waar de notaris en andere partijen partij bij zijn.
3. Rechthebbenden op derdengelden worden periodiek in kennis gesteld van het beheer van de notaris van derdengelden.
4. Indien de notaris gelden van derden onder zich neemt waarvan niet aanstonds alle rechthebbenden bekend zijn en is geen functionaris aangesteld die hun belangen behartigt, dan informeert hij die rechthebbenden zo spoedig mogelijk nadat zij hem bekend zijn geworden.
5. De notaris streeft actief afwikkeling van depots na. In ieder geval indien de notaris langer dan een jaar derdengelden in depot houdt, zet hij zich actief in voor afwikkeling van het depot door uitkering aan een of meer van de rechthebbenden of, zo dezen daarover geen overeenstemming bereiken, door storting in de consignatiekas. De notaris besteedt aan dit aspect aandacht in de depotovereenkomst.

Basis voor het in lid 1 bepaalde is artikel 25 Wna. Het depot zal moeten worden bewaard op een bijzondere rekening van de notaris. Deze bijzondere rekening is uitsluitend bestemd voor gelden, die de notaris in verband met zijn werkzaamheden als zodanig onder zich neemt.

Met het in lid 2 bepaalde wordt beoogd, jurisprudentie van de tuchtrechter te codificeren.

Indien de notaris langer dan een jaar gelden beheert, dient de notaris rechthebbenden daarover te informeren. Dit dient na het verstrijken van dat jaar ten minste eens per kwartaal plaats te vinden.

Denkbaar is dat niet van alle derdengelden direct kan worden vastgesteld wie de rechthebbenden zijn, zoals het geval is bij een of meer onbekende erfgenamen. In dat geval informeert de notaris de functionaris die is aangesteld om hun belangen te behartigen, zoals een vereffenaar, en bij gebreke daarvan die rechthebbenden zodra hij weet wie dat zijn.

Voorkomen dient te worden dat het beheer van gelden een zich voortslepend traject wordt, met het gevaar dat het depot geen aandacht krijgt en gelden of rechthebbenden uit het zicht raken. Op grond van het vierde lid worden een actieve opstelling van de notaris verlangd om te komen tot afwikkeling van het depot.

III Administratie van het kantoor

Het hoofdstuk administratie is gebaseerd op artikel 24 lid 3 Wna dat bepaalt dat bij verordening voorschriften kunnen worden gesteld ten aanzien van de wijze waarop de kantoor- en de privé-administratie moeten worden ingericht, bijgehouden en bewaard. Dit hoofdstuk gaat uitsluitend over de kantooradministratie. Met het begrip administratie wordt het ruime begrip administratieve organisatie en stelsel van interne controle (AO/IC) van het notariskantoor bedoeld. In hoofdstuk IV wordt de wijze waarop de privé-administratie moet worden ingericht, bijgehouden en bewaard nader geregeld.

ARTIKEL 10 Toereikende kantooradministratie

1. De notaris dient zorg te dragen voor een toereikende kantooradministratie.
2. De kantooradministratie dient zodanig te zijn dat de notaris zorg kan dragen voor een zorgvuldige bewaring van derdengelden op bijzondere rekeningen en voor een juiste en tijdige door-/terugbetaling van de aan hem toevertrouwde gelden of andere geldswaarden.
3. In de kantooradministratie worden mede opgenomen andere rekeningen dan bijzondere rekeningen, waarover de notaris (mede) kan beschikken.

Het doel van een toereikende administratie is: het vergroten van de zekerheid omtrent de betrouwbaarheid van de informatie van het notariskantoor alsmede het verhogen van de productiviteit en effectiviteit van de bedrijfsprocessen en de naleving van relevante regelgeving. Tevens vormt een toereikende administratie de neerslag en borging van het professioneel handelen van de notaris en daarmee de kwaliteit van de dienstverlening.

De notaris dient zorg te dragen voor een toereikend en tijdig geheel aan managementinformatie over de notariële praktijk. De omvang, mate van gedetailleerdheid en frequentie kan mede afhankelijk zijn van de grootte van het kantoor. Belangrijk is dat de (management)informatie toereikend (voldoende en kwantitatief), geschikt (kwalitatief), relevant en betrouwbaar (juist, tijdig en volledig) is met als doel de notaris en medewerkers van het kantoor te voorzien in informatie van belang voor het (strategisch) beleid van het kantoor en voor de uitvoering van, sturing van en controle op de operationele taken. Deze informatie dient ook bij te dragen aan inzicht in de verrichtte dienstverlening en de kwaliteit daarvan, dit met als doel de professionaliteit van het notariskantoor verder te verhogen. Voorbeelden van relevante financiële informatie voor

kantoren zijn de periodieke overzichten (jaar, kwartaal en maand) over: de bewaring, de liquiditeit, de balans, de resultatenrekening, debiteuren, crediteuren en het overzicht zakenadministratie. Mede vanuit kwaliteitsoptiek kan ook niet financiële informatie relevant zijn. Te denken valt aan een evaluatieoverzicht van het toepassen van de bedrijfsprocessen (interne audit), de resultaten van een externe audit, de werkvoorraad gedurende de komende maanden, een overzicht van de aantallen gepasseerde akten een overzicht van niet gepasseerde akten en de redenen waarom. Op basis van de financiële en niet financiële informatie wordt veel inzicht verkregen over de bedrijfseconomische situatie (in de brede zin des woord) van het notariskantoor en daarmee over de continuïteit ervan.

Op de bewaring van de (financiële) administratieve bescheiden en gegevensdragers is de Archiefwet van toepassing, dit geldt ook voor de elektronische gegevensbestanden. De gegevens/informatie rondom de kantooradministratie wordt niet alleen gebruikt voor het eigen kantoor, maar dient ook ter informatie van het bureau en het auditteam van de KNB.

In de administratie worden mede opgenomen rekeningen van derden, niet zijnde bijzondere rekeningen, waarover de notaris kan beschikken, bijvoorbeeld als meerderjarigebewindvoerder of boedelnotaris.

ARTIKEL 11 Toereikende zaken- en dossieradministratie

1. De notaris dient een zaken-/dossieradministratie en een financiële (sub)administratie te voeren die compleet en in voldoende mate gedetailleerd zijn, opdat op elk moment de financiële rechten op en de verplichtingen aan cliënten en de voortgang van de in behandeling genomen opdrachten blijkt.
2. De notaris draagt in die administratie zorg voor registratie van de door de behandelaar aan de opdracht bestede uren voor zover het om opdrachten gaat die op tijdsbasis zijn overeengekomen. Ook overige aan de opdracht verbonden kosten worden geregistreerd.

Dit artikel heeft ook betrekking op de zaken- en dossiers. De notaris dient in verband met de rechten van degenen die gelden op een bijzondere rekening(en) hebben gestort er voor zorg te dragen dat te allen tijde kan worden vastgesteld tot welk bedrag de rechthebbende gerechtigd is.

De zaken-/dossieradministratie dient een continue en actueel inzicht te geven in de status van de ontvangen opdrachten. Ten minste dient uit deze administratie te blijken: datum aanvang van de opdracht, aard van de zaak, naam behandelaar, herkomst en datum van ontvangst en betaling van gelden, bestede tijd en datum afronding opdracht, nota's van afrekening en declaraties. Saldering van vorderingen en schulden van afzonderlijke dossiers is ten aanzien van de bepaling van de bewaringspositie niet toegestaan. Dit geldt ook ten aanzien van de overdrachtsbelasting per dossier.

Doel van een urenregistratie per zaak is om de materiële juistheid van de declaratie te kunnen vaststellen indien op uurbasis wordt gedeclareerd. Een urenregistratie is verder mede van belang met het oog op artikel 55 Wna en het bepalen van de kostprijs. Naast het vastleggen van de bestede uren worden in een zaken- en dossieradministratie (onderhanden opdrachten) ook de verschotten, opslagen voor kantoorkosten, directe reiskosten, e.d. vastgelegd.

ARTIKEL 12 Automatisering

1. De automatisering bij het notariskantoor dient zodanig te zijn opgezet en worden gehandhaafd dat op adequate wijze aandacht wordt besteed aan de beveiliging, de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en de vertrouwelijkheid van de opgeslagen (cliënt)gegevens.
2. De notaris ziet erop toe dat niet voor een ieder toegankelijke externe datasystemen waartoe de toegang via het notariskantoor is geautoriseerd, binnen zijn kantoor uitsluitend worden geraadpleegd indien de hem toevertrouwde werkzaamheden daartoe noodzakelijk zijn.

Dit betekent aandacht voor belangrijke general controls (algemene maatregelen van AO/IC met betrekking tot de automatisering) in het automatiseringssysteem van het notariskantoor. Ook zijn de in de software aanwezige application controls (ingebouwde controlemaatregelen in de software) en user controls (door de medewerkers te verrichten controlewerkzaamheden) belangrijk.

Vastgesteld zal moeten worden, door middel van audits, dat het geheel van maatregelen toereikend is. Belangrijk is dat er een goede overeenkomst (SLA of te wel Service Level Agreement) is tussen het notariskantoor en de automatiseerder. Specifiek bij vergaande dienstverlening door de automatiseerder, zoals indien het gehele gegevensbeheer extern plaatsvindt "in the cloud", dienen verdergaande maatregelen getroffen te worden zoals afspraken over het gegevensbeheer en de vertrouwelijkheid ervan. De SLA moet niet alleen op deze punten toereikend zijn maar ook zal regelmatig nagegaan moeten worden of deze aanpassing behoeft. Verder wordt geadviseerd ook om jaarlijks van een IT-auditor van de automatiseerder een kwaliteitsverklaring op te vragen, waarin een oordeel wordt gegeven over de opzet, het bestaan en de werking (van een deel) van het automatiseringssysteem. Onder handhaving van de automatisering valt ook dat de notaris veilige en juiste (werk)processen dient vast te leggen en na te leven. Hierbij is aandacht voor het veilig omgaan met wachtwoorden en beveiligingscodes van belang. Hoe goed en veilig een systeem ook is, menselijk handelen kan altijd een risico vormen. Het is aan te bevelen om deze (werk)processen vast te leggen in een kantoorhandboek en hier ook op gezette tijden binnen de kantoororganisatie aandacht voor te hebben.

Voorkomen moet worden dat inzage wordt genomen in datasystemen, voor andere doeleinden dan die waarvoor de inzage bestemd is. Dat geldt voor binnen het kantoor aangelegde databestanden maar ook voor de externe datasystemen waartoe de notaris uitsluitend vanwege zijn hoedanigheid toegang heeft. De notaris ziet erop toe dat geen misbruik van bevoegdheid wordt gemaakt, zoals inzage voor privé- of hobbydoeleinden of louter ter bevrediging van nieuwsgierigheid.

ARTIKEL 13 Directe vastlegging financiële gegevens

Van iedere opdracht dienen de financiële gegevens zo spoedig mogelijk te worden vastgelegd in de financiële (sub)administratie(s) teneinde de financiële rechten en verplichtingen te kennen. Zo spoedig mogelijk dient afstemming plaats te vinden van deze registratie met de in artikel 11 genoemde zaken-/dossieradministratie.

De afstemming tussen de zaken-/dossieradministratie en de financiële administratie als middel van interne controle - en met de dossiers - dient zo spoedig mogelijk doch ten minste maandelijks te geschieden. Om de voortgang en afloop per zaak op eenvoudige wijze te kunnen vaststellen, dienen per zaak de financiële rechten en verplichtingen uit het geldverkeer met cliënten op een afzonderlijke rekening in een sub administratie (de zakenadministratie) te worden vastgelegd. De dossieradministratie geeft een inzicht in de actuele status van de in behandeling zijnde opdrachten en omvat ook de aanwezig dossiers (elektronisch en/of fysiek).

ARTIKEL 14 Ontvangst en beheer van gelden

1. Van een bijzondere rekening door de notaris aan de rechthebbende uit te betalen gelden waarvoor in de te passeren akten wordt gekwiteerd, dienen voorafgaand aan het passeren ter beschikking van de notaris te staan.
2. Wordt gelijk oversteken van de prestaties door betaling via de bijzondere rekening van de notaris door partijen niet gewenst, dan wijst de notaris de partij die recht heeft op betaling op de risico's die hieruit voortvloeien.
3. Indien het betaalverkeer niet met tussenkomst van de notaris plaatsvindt en in de notariële akte kwijting voor de koopprijs wordt verlangd, vergewist de notaris zich door overlegging van bewijs zoveel mogelijk van de juistheid daarvan. De notaris zorgt ervoor dat intern maatregelen worden genomen die waarborgen dat de herkomst van de gelden wordt gecontroleerd. De notaris ziet erop toe dat zo nodig nadere afspraken worden gemaakt tussen derden die gelden ten behoeve van partijen bij de akte naar de bijzondere rekening hebben geboekt en die partijen die deze gelden wensen aan te wenden ter nakoming van hun verplichtingen jegens hun wederpartij.

Gelijk oversteken van prestaties betekent dat iedere partij het zijne ontvangt. Dit gelijk oversteken dient actief door de notaris te worden nagestreefd.

De notaris controleert of op het moment van passeren van de akten alle gelden te zijner beschikking staan. Daarbij wordt gewerkt met een zogenaamde 'kasstaat' (ook wel controlestaat of vierkantstelling genoemd).

Is met betrekking tot de betaling geen sprake van gelijk oversteken, dan vraagt de notaris indringend aandacht voor het debiteurenrisico van de desbetreffende partij.

Kwijting van de koopsom in een notariële akte in het geval dat de notaris die niet uitbetaalt van de bijzondere rekening, vereist vanwege het verstrekking gevolg daarvan onderzoek van de notaris naar de juistheid daarvan. De kwijting dient te worden onderbouwd.

Controle van de herkomst van de gelden wordt voorgeschreven in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme.

Indien gelden van anderen dan partijen bij de akte afkomstig zijn, verdient zulks ook anderszins dan met het oog op ongebruikelijke transacties aandacht. In dat geval zal ter bepaling van ieders rechtspositie de rechtsverhouding tussen degenen die gelden hebben gestort en de partijen bij de akte die deze gelden willen aanwenden, te worden vastgesteld.

ARTIKEL 15 Uitbetaling van derdengelden

1. Uitbetaling van derdengelden na een levering vindt eerst plaats nadat de notaris door middel van de vereiste recherches heeft vastgesteld dat hiervoor geen belemmeringen zijn.
2. Bij overdrachten betaalt de notaris alleen geld uit aan degene die als partij optreedt bij de akte en die aanspraak kan maken op de uitbetaling op grond van de rechtshandeling die in de akte is neergelegd, en aan derden die vanwege hun goederenrechtelijk recht op het overgedragen goed betaald dienen te worden om de tussen partijen overeengekomen overdracht mogelijk te maken. De

omstandigheden kunnen rechtvaardigen dat (een deel van) de derdengelden die de notaris onder zich heeft, namens een partij door de notaris rechtstreeks wordt betaald om bepaalde schulden te voldoen. In een dergelijk uitzonderlijk geval mag de notaris aan een ander dan de rechthebbende op de derdengelden uitbetalen.

Het artikel ziet op gelden die de notaris ingevolge artikel 25 Wna onder zich neemt. Bijvoorbeeld bij levering van een registergoed en vestiging van een beperkt recht daarop dient de notaris te wachten met het uitbetalen van derdengelden, totdat uit onderzoek is gebleken dat er geen beletselen zijn voor die uitbetaling. Dat onderzoek zal bij registergoederen moeten zien op de narecherche in de openbare registers dat er geen eerdere ingeschreven beslagen, hypotheeken, leveringen of inschrijvingen als bedoeld in artikel 7:3 BW (de Vormerkung) aan de transactie in de weg kunnen staan; ook zal raadpleging van het Insolventieregister moeten plaatsvinden. Het eerste lid beperkt zich niet tot uitbetaling van gelden ter zake het verkeer van registergoederen. Ook met betrekking tot bijvoorbeeld levering van aandelen of vorderingen op naam zullen recherches dienen plaats te vinden, die belemmeringen voor uitbetaling signaleren.

Specifiek aangaande het rechtsverkeer inzake registergoederen is het volgende van belang. Normaliter stort de koper van een registergoed de koopsom in handen van de notaris. Bij een levering van een registergoed plegen verkoper en koper met elkaar overeen te komen dat de levering vrij van hypotheeken en beslagen plaats zal vinden. Volgens het arrest van de Hoge Raad van 30 januari 1981, NJ 1982, 56 (Baarns beslag) mag de notaris in dat geval de tegenprestatie van de koper pas ter beschikking stellen van diens wederpartij, nadat hij heeft gecontroleerd dat de levering inderdaad vrij van hypotheeken en beslagen heeft plaatsgevonden. Een correcte narecherche zal moeten uitwijzen of hieraan is voldaan.

Wanneer de notaris kan uitbetalen, hangt dus af van het tijdstip waarop de narecherche een actueel beeld geeft van hypotheeken en beslagen die aan de koper kunnen worden tegengeworpen. Dit tijdstip hangt af van de snelheid waarmee het Kadaster aangeboden hypotheeken en beslagen signaleert. De notaris dient de termijn af te wachten die het Kadaster daarvoor maximaal nodig heeft.

Het Kadaster geeft aan niet vóór 9.00 uur van de eerstvolgende werkdag na aanbidding van een afschrift van een hypotheekakte zekerheid te kunnen geven dat het betreffende afschrift wordt gesignaleerd. Beslagen worden gedurende de openingstijden van het Kadaster binnen 1 ½ uur verwerkt. Dat betekent dat de narecherche pas na het verstrijken van het laatste van deze twee tijdstippen een betrouwbaar beeld geeft.

Een en ander geldt mutatis mutandis voor de vestiging van beperkte rechten op een registergoed.

In het tweede lid van het reglement is bepaald dat er omstandigheden kunnen zijn waarbij (een deel van) het geld dat de notaris onder zich heeft, wordt aangewend om bepaalde schulden van een rechthebbende te voldoen en dat de notaris in een dergelijk geval mag uitbetalen aan een ander dan de rechthebbende of degene wiens hypothecaire geldlening of geldlening waarvoor beslag is gelegd dient te worden voldaan om de overeengekomen overdracht mogelijk te maken. Het is dan aan de notaris om te beoordelen of deze omstandigheden een afwijking van de hoofdregel van het tweede lid rechtvaardigen. Bij die beoordeling betreft de notaris de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme uitdrukkelijk bij zijn afwegingen. De in de toelichting geformuleerde uitzonderingen op het reglement mogen aldus worden verstaan dat deze niet limitatief zijn noch afbreuk

doen aan de beoordelingsruimte van de notaris om in voorkomend geval af te wijken van het reglement en de toelichting daarop.

Als praktijkvoorbeelden die een afwijking van de hoofdregel van lid 2 kunnen rechtvaardigen, worden genoemd:

- betaling van de afkoopsom wegens de beëindiging van een managementovereenkomst in het kader van het opheffen van een joint-venture door levering van aandelen en afstand pandrechten;
- betaling van een verkoopopbrengst die niet kan geschieden aan de verkopende aandeelhouder (een tussenhouderster in een groot concern), omdat die geen afzonderlijke bankrekening heeft of geen bankrekening in de desbetreffende valuta;
- aanhouding van een escrowbedrag ten behoeve van een derde die een mogelijke claim heeft, bijvoorbeeld de Belastingdienst;
- het 'licht' maken van een targetvennootschap in het kader van een transactie d.m.v. een dividenduitkering aan de koper;
- uitbetaling aan de corporate finance adviseur die bij de totstandkoming van de transactie heeft bemiddeld;
- betaling van een bonus aan werknemers die in het kader van een transactie is toegekend;
- betaling aan optiehouders in het kader van een transactie;
- betalingen aan een groepsvennootschap van een verkoper op grond van een cashpool agreement binnen de groep, waarbij de desbetreffende vennootschap als treasurer is aangewezen;
- terugbetaling van aandeelhoudersleningen in het kader van een transactie.¹

De beleidsregel tijdstip uitbetaling van gelden en het Reglement beperking uitbetaling derdengelden (BUD) zullen gelijktijdig met de inwerkingtreding van deze verordening vervallen.

ARTIKEL 16 Betaalorganisatie

De notaris dient zijn betalingsorganisatie zodanig in te richten en te handhaven dat de met artikel 25 Wna beoogde zekerheid van correct geldverkeer, ongeacht de wijze van betaling, wordt gewaarborgd. Die waarborg dient mede te bestaan in controleprocedures op zijn kantoor die uitgaan van voorbereiding en fiattering van uitbetalingen door meer personen dan uitsluitend de notaris.

Ter waarborging van een juist beheer van gelden, juist ook van de gelden die gestort zijn op de bijzondere rekening(en) van artikel 25 Wna, dienen toereikende procedures en maatregelen van AO/IC rond het betalingsverkeer te worden opgezet.

De procedures en maatregelen van interne controle houden zoveel mogelijk functiescheidingen in. Voorgenomen uitbetalingen worden voorbereid door anderen dan degenen die de uitbetaling daadwerkelijk goedkeuren. Bij het verrichten van een uitbetaling geldt dat naast de notaris een andere (toegevoegd) notaris, een waarnemingsbevoegde kandidaat-notaris of – indien niet aanwezig – een niet waarnemingsbevoegde kandidaat-notaris verbonden aan het kantoor de betalingsopdrachten op basis van onderliggende stukken op juistheid controleert en mede fiatteert (vier ogen principe binnen de AO/IC). Indien praktische redenen

¹ Toelichting Beleidsregel tijdstip uitbetaling van gelden 2 juni 2006.

deze procedure onmogelijk maken, dient daarvan een melding te worden gemaakt als bedoeld in art. 25a Wna. Nadat zodanige melding is gedaan en de ontvangst daarvan is bevestigd, wordt toegestaan dat andere personen buiten het kantoor mede uitbetalingsbevoegdheid hebben. Daarbij wordt in de eerste plaats gedacht aan een notaris, toegevoegd notaris of waarnemingsbevoegde kandidaat-notaris van een ander kantoor of bij wijze van uitzondering aan een niet waarnemingsbevoegde kandidaat-notaris of aan een andere aan wettelijk tuchtrecht onderworpen beroepsbeoefenaar. In elk geval zullen uitbetalingsopdrachten door ten minste twee personen die niet betrokken zijn bij de financiële administratie, moeten worden gefiatteerd.

ARTIKEL 17 Juistheid uitgaande nota's

De notaris dient ervoor te zorgen dat intern maatregelen worden genomen die waarborgen dat de uitgaande declaraties en nota's van afrekening zijn gecontroleerd op rekenkundige juistheid en juiste tarieftoepassing, inclusief prijsafspraken.

De controle op de rekenkundige juistheid en juiste tarief toepassing (conform binnen het kantoor dan wel met de cliënt gemaakte afspraken) van de declaraties dient bij voorkeur door middel van parafering op de (concept)declaratie zichtbaar te worden gemaakt, tenzij hierin is voorzien door voorgeprogrammeerde maatregelen van interne controle in het geautomatiseerde systeem van gegevensverwerking. De met deze controle belaste medewerker dient bij voorkeur iemand te zijn die niet de zaak heeft behandeld. In de praktijk zal deze taak worden opgedragen aan diegene die belast is met het voeren van de financiële administratie dan wel door de notaris zelf geschieden.

Hoofdstuk IV Privéadministratie

ARTIKEL 18 Archivering privébescheiden

De notaris dient de financiële privé-bescheiden op een toereikende wijze te archiveren dit in verband met de verplichting tot jaarlijkse opstelling van privévermogen en inkomen.

Evenals de rechten en verplichtingen van het kantoor dient de notaris te allen tijde zijn privé-rechten en -verplichtingen te kennen. De notaris mag geen handelingen verrichten waarvan hij (zie artikel 23 lid 1 Wna) redelijkerwijs moet verwachten dat hij als gevolg daarvan niet meer zal kunnen voldoen aan zijn financiële verplichtingen. Doel van dit artikel is om de financiële privébescheiden (zoals bankafschriften, belastingaangiften en eigendomsbewijzen) op een gestructureerde wijze te archiveren, zodat jaarlijks een opstelling van het privévermogen en van het inkomen kan worden vervaardigd en dat tevens de ontwikkeling van het privévermogen kan worden gevolgd.

Onder het privévermogen van de notaris wordt tevens begrepen het vermogen van een gemeenschap van goederen, waarin de notaris is gehuwd of die als gevolg van geregistreerd partnerschap is ontstaan. Ook aandelen in gezamenlijke vermogensbestanddelen vallen onder het privévermogen alsmede vorderingen of schulden die voortvloeien uit een door de notaris bij huwelijkse voorwaarden aangegaan verrekenbeding.

Hoofdstuk V Diversen

ARTIKEL 19: Verslaggeving aan het Bureau

1. Verslaggeving aan het Bureau geschiedt door middel van elektronische uitwisseling. Hiervoor wordt een door het Bureau aangewezen elektronische toepassing gebruikt.
2. De verslaggeving bevat mede een opgave van gelden die de notaris op een bijzondere rekening onder zich houdt, langer dan zes maanden met de reden waarom uitkering nog niet heeft plaatsgevonden, en een opgave van de rekeningen van derden waarover de notaris mede kan beschikken. Die opgave maakt zo deze bekend zijn melding van de rechthebbenden met hun contactgegevens.
3. Gelijktijdig met de financiële jaarstukken overlegt de notaris de volgende, op het afgelopen kalenderjaar betrekking hebbende verklaringen: a) een recente, door hem bij de Kamer van Koophandel te bevragen verklaring waaruit blijkt welke functies als in artikel 3 bedoeld, de notaris binnen organisaties vervuld heeft, b) een verklaring van de notaris zelf waarin deze aangeeft of hij anderszins in het kader van beheer van gelden, relevante functies heeft vervuld.

In artikel 24 lid 4 Wna is bepaald dat de verslaggeving van de financiële jaarstukken kantoor en privé geschiedt binnen vier maanden na afloop van het boekjaar. Bij bijzondere omstandigheden kan deze termijn op schriftelijk gemotiveerd verzoek van de notaris door het Bureau voor ten hoogste twee maanden worden verlengd. Voor andere periodieke informatie, zoals kwartaal- en /of maandinformatie, wordt een afzonderlijke termijn vastgesteld. De verslaggeving betreft naast het kantoor ook de privésituatie van de notaris. In de Regeling op het notarisambt zijn bepalingen opgenomen omtrent de verslaggeving aan het Bureau en de eisen voor de accountantsverklaring of mededeling.

Ter bevordering van de naleving van artikel 3 worden van de notaris in lid 3-jaarlijks verklaringen gevraagd. Bij de onder c bedoeld functies kan worden gedacht aan die van boedelnotaris, executeur of testamentair bewindvoerder.

ARTIKEL 20 Nadere regelgeving bestuur

Het bestuur van de KNB is bevoegd om met betrekking tot de in deze verordening behandelde onderwerpen nadere regels te geven. Over het ontwerp daarvan wordt de ledenraad geraadpleegd. De regels worden zo spoedig mogelijk na vaststelling ter kennis van het Ministerie van Veiligheid en Justitie gebracht.

De aan het bestuur verleende bevoegdheid nadere regels vast te stellen is gebaseerd op artikel 89 lid 5 Wna.

ARTIKEL 21 Naam

Deze verordening wordt aangehaald als Financiële Verordening.

ARTIKEL 22 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van <DATUM> of zoveel later als de termijn van tien dagen na publicatie in de Staatscourant als bedoeld in artikel 91 lid 2 Wet op het notarisambt is verstreken.

Op het moment van inwerkingtreding van deze verordening komen de
Administratieverordening, de Beleidsregel Uitbetaling Derdengelden en de Beleidsregel
Tijdstip Uitbetalen van Gelden te vervallen.

CONCEPT

ACTIEPUNTEN (naar aanleiding van de ledenraadsvergadering t/m 17 november 2021))

Datum vergadering	Onderwerp	Bestuur/ ledenraad	Bureau	Status
LR 17/11/21	Evaluatie Commissie van Advies In de vergadering van 17 november 2021 is afgesproken dat voor 2 februari 2022 een opzet voor de evaluatie van de werkwijze met de Commissie van Advies wordt besproken. Wanneer deze wordt goedgekeurd kan de evaluatie daarna zijn beslag krijgen.	Leemrijse	Ouendag	Feb. '22
LR 15/09/21	Aanpassing Voorzieningsfonds In de vergadering van 15 september '21 is gesproken over aanpassing van een aantal zaken m.b.t. het Voorzieningsfonds. Dit betreft: de instelling van een Raad van Advies, het doorvoeren van een statutenwijziging en het opstellen van een beleggingsstatuut	Ploumen	Kuijpers	1 ^e kwartaal '22
LR 17/11/21	Begroting KNB In de vergadering van 17 november '21 is gemeld dat de lopende begroting van de KNB zal worden bijgesteld en dat de bijgestelde begroting zal worden gepresenteerd tijdens de vergadering van 2 februari '22.	Engelen	Kuijpers	Feb. '22

LR 17/11/21

Financiële verordening

Ploumen

Waijer

Feb. '22

In de vergadering van 17 november '22 is een uitvoerige discussie gevoerd over enkele aspecten van de voorgestelde financiële verordening. Afgesproken is dat het geleverde commentaar wordt meegenomen in een volgende versie van het voorstel. Deze zal worden besproken tijdens de vergadering van 2 februari '22.

Notulen van de online vergadering van de ledenraad van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, gehouden op woensdag 17 november 2021, aanvang 13.30 uur.

Aanwezig:

- namens de ring Amsterdam: de heer mr. Arief van Rhee en de heer mr. Mike Rib
- namens de ring Den Haag: de heer mr. Christ-Jan van Haperen en mevrouw mr. Miranda Heemskerk
- namens de ring Gelderland: mevrouw mr. Ingeborg Braun en mevrouw mr. Jane de Vries
- namens de ring Limburg: de heer mr. Raymond Voncken
- namens de ring Midden-Nederland: de heer mr. Jasper Nobel en de heer mr. Koen van den Berg
- namens de ring Noord-Holland: mevrouw mr. Sylvia Kolk en mevrouw mr. Liesbeth Verhagen
- namens de ring Noord-Nederland: de heer mr. Jan Janssens en de heer mr. Franc Wilmink
- namens de ring Oost-Brabant: de heer mr. Marc Robbers en mevrouw mr. Barbara van Kampen
- namens de ring Overijssel: mevrouw mr. Margreet Procee-Geelhoed en mevrouw mr. Diane Verbaan
- namens de ring Rotterdam: mevrouw mr. Jolande van Loon en de heer mr. Gijsbert van Wingerden
- namens de ring Zeeland/West-Brabant: mevrouw mr. Marianne Heuvelmans en mevrouw mr. Jacqueline Trouw

Voorts zijn aanwezig:

- mevrouw mr. Joyce Leemrijse, gemandateerd voorzitter van de ledenraad (hierna te noemen: voorzitter);
- namens het bestuur van de KNB: de heer mr. Aart Barkey Wolf, mevrouw mr. Isabelle Cox, de heer mr. Ed Engelen, mevrouw mr. Annette van der Klooster, mevrouw mr. Annerie Ploumen, mevrouw mr. Marieke Schoonhoven en de heer mr. Bart Versteeg;
- namens het bureau van de KNB: de heer mr. Willem Geselschap, de heer mr. H. Kuijpers, mevrouw Mechtelt Lindenhovius, de heer Hens Meengs, mevrouw drs. Bernadette Verberne;
- de heer mr. Thijs Flokstra, mevrouw drs. Nicole Maas, de heer mr. Guus Rieter, mevrouw drs. Jimke Roos, de heer mr. Freerk Volders en de heer prof. mr. dr. Boudewijn Waaijer;
- de heer Jeroen Ouendag MSc. (secretaris) en mevrouw Julie van Horn (notulist).

1. Opening

De voorzitter opent om 13.34 uur en heet de aanwezigen welkom in de vergadering, met name de heer mr. Thijs Flokstra, mevrouw Nicole Maas (KNB-trainee), de heer Guus Rieter, mevrouw Jimke Roos (vanaf de volgende vergadering opvolgster van de heer Ouendag als secretaris van de ledenraad), de heer mr. Boudewijn Waaijer in verband met de financiële verordening, die de

vergadering als toehoorders bijwonen. Mevrouw Heuvelmans woont deze vergadering voor de laatste keer bij.

De voorzitter deelt mee dat het bestuur veel tijd besteedt aan de voorzittercalls voorafgaand aan ledenraadsvergaderingen. Op 12 november j.l. meldde zich niemand en op 13 november slechts vijf voorzitters. De voorzitter roept de ringvoorzitters op de calls bij te wonen, zodat zij ook voor de ringvergadering goed zijn geïnformeerd en zich in geval van verhindering door een ander bestuurslid, bij voorkeur de ledenraadsafgevaardigde te laten vervangen. Mevrouw Heuvelmans merkt via de chat op dat de uitnodigingen voor de voorzitters call zo laat kwamen dat haar agenda niet meer kon worden vrijgemaakt voor de call. Als dat het probleem is verzoekt de voorzitter de heer Ouendag en mevrouw Roos om de uitnodigingen eerder rond te sturen.

2. Vaststellen agenda

De voorzitter deelt mee dat recent een bijgewerkte agenda is rondgestuurd: een aantal onderwerpen is er afgehaald en cybersecurity is als besprekspunt toegevoegd. De financiële verordening wordt behandeld na de inventarisatie van de rondvraag,. Er wordt geen bezwaar gemaakt tegen de voorgestelde wijzigingen op de agenda.

3. Inventariseren rondvraag

De volgende onderwerpen zullen aan de orde gesteld worden:

- de heer Robbers verzoekt om een reactie van het bestuur op de problematiek geschetst in het artikel in de Mr. Online van 9 november 2021 op de WID-scans;
- mevrouw Braun verzoekt eveneens om een reactie op het voorgaande punt, de crowdfunding richtlijn, de commissie van toegang inzake opvolging, de campagne waarin het woord “koopakte” wordt gebruikt in plaats van “akte van levering”;
- mevrouw Heuvelmans: WID-scanners;
- de heer Voncken: een toelichting van het bestuur over het KNB-beleid met betrekking tot WOB-verzoeken naar aanleiding van de brief van de heer Rieter;
- mevrouw Van Loon: art 17 lid 3 van Wna (beleggingsverbod) naar aanleiding van de notulen van de vorige vergadering;
- de heer Nobel: een algemene opmerking naar aanleiding van de brief van de heer Rieter en over het register notariaat waarin maatregelen tegen ontslagen notarissen niet meer zichtbaar zijn, het al dan niet verstrekken van opdrachten aan Pels Rijcken als advocaat

4. Beslispunten

a. Benoeming nieuw lid KNB-bestuur

Hoewel in de vorige vergadering uitgebreid is gesproken over de heer Flokstra als opvolger van de heer Barkey Wolf nodigt de voorzitter de heer Flokstra uit om de ledenraad te informeren over zijn beweegredenen om toe te treden tot het KNB-bestuur en vragen van de ledenraad te beantwoorden.

De heer Flokstra stelt zich voor. Hij is notaris te Amsterdam en werkzaam in een praktijk die overwegend bestaat uit ondernemingsrecht. Hij is de laatste tijd weer actief bezig met de toekomst van het notariaat. Hij geeft al tien tot twaalf jaar les bij SBN en maakt tegenwoordig deel uit van het bestuur van de SBN. Hij ontmoet veel mensen die het vak veel te vroeg verlaten om hen moverende redenen. Tezamen met het feit dat het notariaat niet

alleen juridisch inhoudelijk interessant is maar ook bestaat uit interessante mensen zet de heer Flokstra zich graag in voor de toekomst van het notariaat. Hij neemt deel aan de commissie Futurepro(o)f en steekt daar zo veel energie in dat hij die rol verder wil formaliseren ook binnen het bestuur van het notariaat. Formeel als vertegenwoordiger van grote kantoren, maar hij staat voor het notariaat in bredere zin en streeft naar een sterk notariaat in de maatschappij, dat toegevoegde waarde heeft en trots is op zichzelf. Een tweede reden om het bestuur in te gaan zijn de huidige bestuursleden met wie de heer Flokstra een goede relatie heeft en met wie hij de uitdagingen van het vak wil aangaan. Hij wil proberen het notariaat weer wat te verbeteren.

De voorzitter bedankt de heer Flokstra voor zijn toelichting en nodigt de ledenraad uit om hem vragen te stellen. Hiervan wordt geen gebruik gemaakt, waarna de vergadering zonder de heer Flokstra en de toehoorders wordt voortgezet.

De voorzitter informeert of de vacaturecommissie die de heer Flokstra onlangs heeft gesproken, het woord wil hebben. Mevrouw Van Loon deelt mee dat de commissie een goed gesprek met de heer Flokstra heeft gevoerd en heel positief is over zijn toetreding tot het bestuur. De voorzitter verzoekt de ledenraad te stemmen over zijn benoeming tot bestuurslid. Na stemming constateert de voorzitter dat de ledenraad met een overweldigende meerderheid instemt met de benoeming.

De vergadering wordt voortgezet in aanwezigheid van de heer Flokstra en de toehoorders. De voorzitter deelt de heer Flokstra mee dat de ledenraad unaniem heeft ingestemd met zijn benoeming tot bestuurslid per 13 april 2022 en uitzielt naar een goede samenwerking met hem. De voorzitter feliciteert de heer Flokstra die de ledenraad bedankt voor het vertrouwen.

Hierna wordt agendapunt 8a (Financiële verordening) besproken.

b. Herbenoeming gemandateerd voorzitter ledenraad

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Verhagen. De voorzitter en de toehoorders verlaten de vergadering.

De heer Ouendag deelt mee dat mevrouw Verhagen nu twee jaar formeel voorzitter is van ledenraad en mandaat geeft aan mevrouw Leemrijse die bereid is nog een jaar door te gaan. Mevrouw Verhagen is ook hiertoe bereid maar wellicht verlaat zij de ledenraad in 2022. Er moet dus besloten worden over het aanblijven van mevrouw Leemrijse en wie mevrouw Verhagen vervangt als formeel voorzitter. Gebruikelijk is dat eerst een vrijwilliger wordt gevraagd en als deze zich niet aanbiedt, wordt in het rooster gekeken welke ring aan de beurt is. In dit geval is met de betreffende ring vooroverleg gevoerd.

Mevrouw Verhagen stelt voor eerst te stemmen over de herbenoeming van mevrouw Leemrijse. Mevrouw Verhagen verzoekt de ledenraadsleden aan te geven of zij met het voorstel instemmen.

De heer Ouendag stelt vast dat ten minste 20 van de 22 leden voorstemmen met het voorstel om mevrouw Leemrijse te herbenoemen als gemandateerd voorzitter van de ledenraad voor de periode van één jaar per 1 januari 2022 (**besluit**).

Mevrouw Verhagen deelt mee dat zij zolang zij deel uitmaakt van de ledenraad, de formele taak van voorzitter wil blijven uitvoeren maar dat is wellicht niet praktisch nu er voor haar functie van ringvoorzitter een vacature openstaat.

De heer Ouendag geeft in overweging dat, vooruitlopend op de mogelijkheid dat mevrouw Verhagen op enig moment afscheid neemt, een andere ringvoorzitter zich bereid verklaart om het formele voorzitterschap van de ledenraad op zich te nemen. Mocht niemand zich vrijwillig melden, zal het rooster worden gevolgd.

De heer Van Rhee maakt uit het rooster op dat de ring Noord-Nederland voorzitter zou moeten zijn en vraagt waarom daarvan is afgeweken.

De heer Ouendag deelt mee dat mevrouw Verhagen sinds 2020 is doorgegaan. Als iemand voorzitter is, kan deze voorzitter blijven en is er geen vervanging nodig. Zodra de voorzitter uit de ledenraad treedt, wordt het rooster geraadpleegd. Als zich geen vrijwilliger meldt, is de ring Oost-Brabant aan de beurt.

Mevrouw Van Kampen van de ring Oost-Brabant deelt mee het formele voorzitterschap op zich te zullen nemen per 1 januari 2022 (**besluit**).

Mevrouw Verhagen bedankt mevrouw Van Kampen.

Mevrouw Leemrijse en de toehoorders worden weer bij de vergadering gevoegd.

De heer Ouendag deelt mee dat de ledenraad ook in 2022 gebruik wil maken van haar diensten in 2022, formeel als gemandateerde van mevrouw Van Kampen.

De voorzitter bedankt de ledenraad voor het vertrouwen. Zij vervult het voorzitterschap met genoegen.

c. Samenstelling vacaturecommissie

De voorzitter deelt mee dat het gebruikelijk is om elk jaar een van de drie leden te vervangen. De commissie bestaat nu uit mevrouw Procee, mevrouw De Vries en mevrouw Van Loon. Mevrouw Procee zal de commissie verlaten. De voorzitter roept de ledenraadsleden op zich vrijwillig te melden en daarbij het aspect diversiteit in acht te nemen zodat er evenwichtige gesprekken gevoerd kunnen worden.

De heer Nobel stelt zich beschikbaar.

De voorzitter bedankt hem voor zijn aanmelding (**besluit**).

d. Evaluatie Commissie van Advies

De voorzitter geeft aan dat de Cva inmiddels 1,5 jaar werkt. Een halfjaar geleden heeft een soort evaluatie plaatsgevonden. Het is nu de bedoeling dat de ledenraad het functioneren van de Cva beoordeelt en bespreekt of de pilot wordt voortgezet.. In de

ledenraadsvergadering van 2020 zijn evaluatiepunten aangegeven en criteria waaraan de Cva zou moeten voldoen. De voorzitter en de heer Ouendag hebben bedacht om de evaluatiepunten naar boven te halen, met de ledenraad te bespreken hoe men de gang van zaken ervaart, welke verbeterpunten er zijn en ook met bestuursleden te spreken zodat er een concept evaluatie ontstaat die in de vergadering van maart besproken zal worden. In mei zal worden besproken of de Cva een goed uitgangspunt is geweest of dat het veranderd moet worden. De voorzitter vraagt of de ledenraad zich in dit proces kan vinden. De heer Ouendag constateert dat ingestemd wordt met dit voorstel.

5. Ingekomen stukken

De ingekomen stukken worden bij de betreffende agendapunten besproken.

a. Ingezonden brief van de heer Mr. Rieter

De voorzitter deelt mee dat de brief van de Rieter is meegestuurd met de agenda. Het is niet de eerste brief van de heer Rieter. In het rondje voor de rondvraag is een aantal vragen over de brief aangekondigd, mevrouw Ploumen en de Cva zullen eveneens iets zeggen.

Mevrouw Ploumen merkt op dat het gaat om een burgersignaal, bestemd voor het ministerie maar ook aangeboden aan het KNB-bestuur en de ledenraad. De brief bevat drie vragen die verder uitgewerkt zijn. Tot nu toe is altijd gesteld dat als iemand nog vragen heeft, deze in de volgende vergadering desgewenst aan de orde kunnen komen. Gesuggereerd is om de brief op agenda te zetten en de mening van de ledenraad te vernemen en eventuele vragen te beantwoorden. Het bestuur ontvangt meer brieven met vragen, evenals Wob-verzoeken die uiteraard zo goed en voortvarend mogelijk worden behandeld. Verzoeken kosten soms veel tijd maar geen brief of verzoek blijft onbeantwoord.

De heer Volders deelt mee dat ook de Cva de brieven de afgelopen tijd heeft ontvangen en getracht heeft te lezen. De Cva vraagt zich af hoeveel tijd en geld wordt besteed aan de beantwoording van de Wob-verzoeken van de oud-notaris. Vermoedelijk kosten deze veel tijd. De heer Volders vraagt zich af wat de zin hiervan is en wat de KNB ermee moet doen. De brief op hoofdlijnen lezend doen het BFT en met name de KNB het slecht in de ogen van de brieven-schrijver en was het vroeger beter. In 1999 is de Wna gewijzigd en is getracht het notariaat te moderniseren. Veel dingen gaan goed in notariaat. Desondanks worden deze brieven ontvangen en worden steeds vragen gesteld. Op afstand lijkt het alsof de brieven-schrijver allemaal ideeën over het notariaat heeft die niet worden uitgevoerd en daardoor wordt er zand in de raderen gegooid. De heer Volders informeert wat de kosten verbonden aan de beantwoording van de brieven zijn.

Mevrouw Ploumen kan dit niet exact vertellen. De heer Kuijpers heeft daarvan een beter beeld omdat een en ander al vóór het voorzitterschap van mevrouw Ploumen gaande is.

De heer Kuijpers geeft een procedureel antwoord. Uiteraard wil de KNB voldoen aan Wob-verzoeken omdat de KNB als PBO onder het Wob-regime valt. Uiteraard worden informatie-verzoeken die aan de criteria voldoen beantwoord. Er wordt zelfs ruimhartig ingespeeld op informatieverzoeken maar vaak roept een vraag weer nieuwe vragen op. Het kost veel werk om dingen op een rijtje te krijgen omdat de informatiestroom niet is gebaseerd op Wob-

verzoeken die vanuit verschillende invalshoeken naar dit soort fenomenen kijken. Bovendien zit in de vraagstelling ook een opvatting. Intern moet uitvoerig met de accountant van gedachten worden gewisseld over de totstandkoming van de aanpak, de plussen en minnen en de visie daarop. De KNB schrijft geen tijd, maar als het moet worden gekwantificeerd gaat het over langere perioden en dan het zal - ruw geschat - enkele duizenden tot tienduizenden euro's betreffen.

De heer Volders vindt dat een substantieel bedrag. De KNB moet zich aan de wet houden en de Wob is er niet voor niets. Iedere burger kan daarvan gebruik maken. Om die reden is de excessieve boete uit de wet gehaald. Het is de vraag wat dit de KNB gaat brengen. Uiteraard moet de KNB aan de wet voldoen maar het is de vraag of zo veel tijd geïnvesteerd moet worden in acties van één persoon terwijl de KNB beperkte tijd, geld en middelen heeft en met de ledenraad bezig is het notariaat in 2021 te verbeteren en versterken, bijhoudt wat er speelt in de politiek en het maatschappelijke gebeuren om het notariaat bij de tijd te houden en tracht wat aan misstanden te doen. De Cva vraagt zich af in hoeverre er nog veel tijd aan de WOB-verzoeken besteed moet worden en adviseert om dat zo min mogelijk te doen.

Mevrouw Heuvelmans ziet de heer Rieter als toehoorder bij de vergaderingen, ongeveer vanaf het moment dat wordt gesproken over de nieuwe Wna. Zij vindt het vreemd dat hij, sprekende over de brief, als toehoorder dit gesprek bijwoont. Het doen van een Wob-verzoek is een wettelijk recht waaraan moet worden voldaan ongeacht de kosten. Mevrouw Heuvelmans stelt dan ook voor om in plaats van dit gesprek over de brief te voeren, op de agenda een kwartier in te ruimen voor een gesprek met elkaar. Dat lijkt een zinvollere tijdbesteding dan op de huidige wijze met elkaar om te gaan. Het is, voor zover mevrouw Heuvelmans bekend is, één keer eerder voorgekomen. In de tijd van het Hema-notariaat heeft zij met de heer Rothfusz een keer spreektijd gevraagd en gekregen wat in het geval van de heer Rothfusz niet heeft geleid tot het stoppen van indienen van Wob-verzoeken. In menselijk perspectief gezien raadt mevrouw Heuvelmans een dialoog aan te gaan.

De voorzitter vindt dit duidelijke woorden van gelijke strekking om er zo min mogelijk tijd, geld en middelen in te steken, enerzijds omdat het notariaat vooruit moet en anderzijds om de dialoog te gaan voeren. De voorzitter beschouwt dit als een oproep aan de heer Rieter om spreektijd aan te vragen.

Mevrouw Heuvelmans merkt op dat de spreektijd alleen toegestaan kon worden met een besluit van de ledenraad. De heer Rieter moet het verzoek indienen.

Mevrouw Ploumen merkt op dat mevrouw Heuvelmans een punt heeft. Het bestuur heeft de dialoog al vaak aangegaan. Het is niet zo dat het bestuur niet reageert. Nu zijn het Wob-verzoeken waarop gereageerd móet worden maar ook de brieven van de heer Rieter zijn beantwoord. Het bestuur is de dialoog aangegaan, maar op een bepaald moment valt het bestuur in herhalingen en is er geen tijd en ruimte om steeds dezelfde discussie te voeren. Wellicht lukt een dialoog met de ledenraad wel.

Mevrouw Heuvelmans herhaalt het vreemd te vinden over iemand te spreken die er elke keer bij zit.

De heer Engelen deelt mee dat de heer Rieter twee jaar geleden is uitgenodigd op een ALV om zijn verhaal te doen. Hij is toen gehoord en daarna zijn er meer gesprekken gevoerd. Het is de vraag of een gesprek met de ledenraad nog iets toevoegt, maar het is aan de ledenraad daarover te beslissen.

De voorzitter deelt mee dat de ledenraad daarover zal besluiten als de heer Rieter een verzoek indient en er zal al dan niet kwartier worden ingelast.

Hierna wordt een korte pauze gehouden.

6. Mededelingen Commissie van Advies

De heer Rib deelt mee dat de financiële verordening al uitgebreid besproken is. In september heeft de Cva het volledige concept bekeken. Daarin worden heel veel onderwerpen behandeld; de wijze waarop deze in de ledenraadsvergadering worden besproken (opgesplitst) is de beste manier om het concept te behandelen.

Vorige week is Zorgeloos Vastgoed besproken met het bestuur. De notitie die bij de ledenraadsstukken is gevoegd, is vrij technisch. Het lijkt een logische vervolgstap om de samenwerking met de vastgoedsector te formaliseren in een stichting maar het bestuur is gevraagd om de ledenraad iets meer toelichting te geven op de stand van zaken en overwegingen. Dat wordt besproken bij het agendapunt Zorgeloos Vastgoed.

Eerder dit jaar bij de evaluatie had de Cva aangegeven dat de commissie kan worden gemaïld als er tussen de ledenraadsvergaderingen in punten zijn. De rol van de Cva is juist om te adviseren, het contact met het bestuur en de ledenraad te behouden in de tussenliggende periode. De Cva kan deze punten dan eerder op de agenda zetten voor het overleg met het bestuur.

7. Mededelingen bestuur

a. Stand van zaken strategie 2020-2025

Mevrouw Ploumen deelt mee dat er geen bijzonderheden te melden zijn. De projecten lopen en krijgen aandacht en de leden worden daarover wordt regelmatig geïnformeerd. Er worden geen vragen gesteld.

b. Voortgang vaststelling begroting 2022

c. Begroting Kwaliteitsfonds

De heer Engelen deelt mee dat de agenda van de KNB zo ambitieus is dat het bestuur in de loop van het jaar heeft geconstateerd dat de grenzen van de financiële mogelijkheden van de KNB bereikt zijn. Het bestuur is voornemens om de volgorde van de begroting te veranderen en meer te sturen vanuit de beleidskeuzen waardoor de aangepaste begroting voor 2022, 2023 en 2024 nu nog niet gereed is. De begroting is in principe al in juni vastgesteld. In het verlengde daarvan verwijst de heer Engelen naar de vorige ledenraadsvergadering waar gesproken werd over IDNH en de gelden die na 01-07-2021 nodig waren. Voor de primaire begroting gaf de ledenraad daarop akkoord. De heer Engelen gaf toen al aan te verwachten dat IDNH wellicht nog een andere vraag in november 2021 zou stellen voor NotarisID en PWFD. Mede gezien de keuzen die KNB-breed gemaakt moeten worden, zal ook

hier een beleidskeuze gemaakt moeten worden in hoeverre de KNB de verzoeken van IDNH zal kunnen honoreren.

De begroting van het Kwaliteitsfonds is wel gepresenteerd. De heer Engelen vraagt aandacht voor ML6 (kunstmatige intelligentie). Gebleken is dat enkele zwevende protocollen moeilijk verzekeraar zijn. Verzekeraars zijn huiverig daarvoor maar in de praktijk blijken de risico's zeer beperkt te zijn. Hoewel er zelden claims voortkomen uit de zwevende protocollen kunnen ze moeilijk ondergebracht worden bij andere notarissen. In België is men al een paar jaar bezig met artificial intelligence en onderzoekt men of er terugkerende risico's te ontdekken zijn in de protocollen van notarissen. Ook in Nederland is het voornemen een test te doen met de zwevende protocollen om te zien of daaruit bruikbare informatie gehaald kan worden waardoor de protocollen gemakkelijker te verzekeren zijn. Wellicht kan zelfs worden vastgesteld dat er weliswaar van alles misgegaan is bij een notarispraktijk, maar dat het protocol niet zwevend behoeft te blijven. Er zijn wellicht nog meer toepassingen in de toekomst mogelijk. De insteek is om eerst met de waarnemers van de protocollen in gesprek te gaan om vast te stellen waar zich met AI de grootste kans van succes voordoet en wat de verwachtingen zijn. Hiermee is 400.000 EUR gemoeid, maar het bestuur gaat ervan uit dat dit geld goed besteed zal blijken te zijn.

De voorzitter nodigt de ledenraad uit vragen te stellen.

De heer Wilmink veronderstelt dat de 400.000 EUR een nieuwe post op de begroting is voor de testopstelling.

De heer Engelen bevestigt dat dit in brede zin het geval is. Het is de bedoeling om nu te zien of de grootste slagingskans is bij onroerendgoedleveringen of in de ondernemings sfeer. Dat moet ook met de waarnemers worden besproken. Het is de bedoeling om de zwevende protocollen beter te kunnen onderbrengen.

De heer Wilmink vraagt uitleg over de financiële grenzen van de KNB die zijn bereikt.

De heer Engelen deelt mee dat het tot nu toe zo was dat ondanks negatieve begrotingen in de laatste jaren, de inkomsten van de KNB "tegen wil en dank" toenamen. Dat leidde begin 2021 tot opmerkingen in de ledenraad en de Cva maar nu wordt het tegengestelde zichtbaar, doordat de ambities zo hoog liggen dat er nagedacht moet worden over de effecten op langere termijn. Er moeten eerst beleidsmatige keuzen gemaakt worden.

Mevrouw Ploumen voegt hieraan toe dat het beleid niet aangepast moet worden aan de begroting. Er zijn zo veel lopende projecten en zaken die belangrijk gevonden worden dat het te veel is om deze allemaal tegelijk uit te voeren. Daarom is besloten om op basis van het beleid vast te stellen welke projecten voorrang moeten krijgen en daarop de begroting aan te passen. De afgelopen jaren lijkt het omgekeerde te zijn gebeurd.

De heer Van Rhee vraagt of het in voorgaande jaren ook gebruikelijk was om in november een aangepaste begroting te presenteren die was vastgesteld in juni.

Mevrouw Ploumen bevestigt dit. de aangepaste begroting zal in 2022 worden gepresenteerd. De begroting loopt al, maar wordt bijgesteld wat normaal in de november vergadering plaatsvindt. Omdat dat nu meer tijd en aandacht vraagt zal de aangepaste begroting dit keer in de vergadering van 2 februari worden gepresenteerd.

De heer Van Rhee merkt op dat hij tot nog toe als lid van de financiële commissie alleen voor het eerste traject werd ingeschakeld.

De heer Engelen denkt dat dat inderdaad gebeurde en dat de aangepaste begroting meer voor kennisneming werd aangenomen. In tijden van financiële welvaart en overvloed wordt er minder aandacht aan besteed en nu is er kritisch naar gekeken, wat meer tijd kostte dan het bestuur gehoopt had.

De heer Van Rhee vraagt hoe de kosten van tucht en toezicht worden berekend.

De heer Kuijpers deelt mee dat de rekening van het ministerie J&V automatisch wordt “gevoed” door de realisatiecijfers van de Kamers voor het notariaat. De KNB mag elk jaar kritische vragen stellen bij de begroting waarop een kritisch antwoord volgt dat de KNB zich eigenlijk niet met het tuchtrecht mag bemoeien. Formeel gesproken wordt er aan het begin van het jaar een begroting door de kamers opgeleverd waarop de KNB advies aan J&V geeft en aan het eind van het jaar ontvangt de KNB de rekening. Dit geldt ook voor het BFT.

De heer Engelen geeft aan dat het BFT een verdeelslag maakt tussen deurwaarders en het notariaat. Daarover is na een ferme discussie het afgelopen jaar, inmiddels overeenstemming bereikt.

De heer Van Rhee constateert dat er dus geen sprake is van een forfaitair bedrag dat wordt geïndexeerd.

De heer Van den Berg vraagt of het Kwaliteitsfonds nog steeds de ondernemersrisico's dekt en of dat voldoende is. Het fonds dekt alleen particuliere risico's.

De heer Engelen deelt mee dat eerder dit jaar een discussie is gevoerd of de reserves niet verhoogd moeten worden. De heer Engelen stelde voor om de reserve te laten stijgen tot 50 miljoen EUR. De ledenraad was het daarmee niet eens. Voor het ondernemersrisico geldt een wettelijke regeling die geen onderscheid maakt tussen risico's van particulieren en ondernemers. Het ondernemersrisico kan niet worden ingeschat. Het risico dat zich dit jaar openbaarde bij Pels Rijcken was niet voorzien. Naar aanleiding van die affaire stelde de heer Engelen voor de reserve te verhogen tot 50 miljoen EUR maar de ledenraad vond dat niet nodig. Onderzocht wordt of door middel van een verzekering dekking voor de verhoging naar 50 miljoen EUR kan worden verkregen maar verzekeraars stellen zich terughoudend op. Het Kwaliteitsfonds is in principe een overheidsfonds. Het standpunt van de overheid moet worden afgewacht als het Kwaliteitsfonds ontoereikend blijkt te zijn.

De heer Kuijpers veronderstelt dat de overheid in dat geval gevraagd moet worden of zij bereid is voor te financieren zodat het geld in de loop van de jaren teruggehaald kan worden.

Exonereren kan alleen als er een contractsverhouding is met een partij en het Kwaliteitsfonds heeft dat met geen enkele partij.

De heer Van den Berg dringt erop aan om de risico's nader te onderzoeken en na te gaan of de notarissen het kunnen exonereren in hun transacties om daarna te kunnen bepalen of er voldoende dekking in het Kwaliteitsfonds is.

De heer Engelen wijst erop dat onderscheid gemaakt moet worden tussen beroepsfouten en fraude. In de algemene voorwaarden van notarissen zal melding worden gemaakt van de beroepsaansprakelijkheid en de bedragen die daarvoor staan, maar fraude bijvoorbeeld is een ander verhaal. Daarvoor kan niet worden geëxonereerd.

De voorzitter stelt voor het onderwerp zo nodig op de agenda voor een volgende vergadering te zetten.

De heer Nobel merkt op dat de ledenraad volgens hem niet tegen ophoging van het fonds was, maar op zoek naar een redenering. Volgens de heer Nobel is het zinvol om te onderzoeken welk bedrag nodig is of ervan uitgaande dat het bedrag niet snel voldoende zal zijn, te onderzoeken hoe het bedrag in een aanvaardbaar tempo kan worden opgehoogd omdat het wel in rekening bij de cliënten moet worden gebracht.

Mevrouw Ploumen bevestigt dat inderdaad de vraag was om het fonds te laten doorgroeien en wellicht kan dit nog eens worden onderzocht. Tot 2021 ging het niet meer om enkele miljoenen, bij de zaak Pels Rijcken ging het om een veel groter bedrag. Dat lost het kantoor zelf op en grote kantoren zullen de problemen wellicht zelf oplossen, maar dat is niet zeker. Het is misschien veilig om enigszins door te groeien. 25 miljoen EUR kan snel te weinig blijken te zijn. Mevrouw Ploumen stelt voor eerst de mogelijkheden qua verzekering te onderzoeken en als daar geen mogelijkheden zijn, het onderwerp weer te agenderen bij de ledenraad om de groei van het fonds te bespreken.

d. Nobilex

De vergadering wordt besloten verklaard waarna de toehoorders de vergadering verlaten en na de bespreking terugkeren.

e. NotarisID

De heer Versteeg krijgt het woord.

Scanners

Er is onvrede onder de leden over het functioneren van de scanners. NotarisID is gevraagd om een klanttevredenheidsonderzoek in te stellen. Dat is op 5 november verstuurd en uit de tussentijdse resultaten (20% heeft nu geantwoord) blijkt dat meer dan de helft (matig) ontevreden is over de bediening en de resultaten. PWFD is nagegaan hoe dat te verbeteren is. De hardware is goed bevonden het probleem zit alleen in de software. Software kan worden geüpgraded. De eerste upgrade waarbij de software werd gereset is begin deze week op afstand uitgevoerd, in de loop van deze week vindt de tweede update plaats. De drie grote problemen, te weten het bevroren van de scanner, de slechte OCR en de traagheid

worden met de twee volgende software updates verholpen. Er is dagelijks contact met de leverancier van de apparaten om de problemen zo spoedig mogelijk op te lossen.

Nu worden circa 30.000 scans per week gemaakt, de doorlooptijden daarvan zijn over het algemeen aan de zijde van PWFD redelijk goed. Hun systeem heeft gemiddeld 20 seconden nodig om een rapport te maken, via de helpdesk duurt het 75 seconden. Veel leden aanvaarden dat het rapport later pas beschikbaar is. Mogelijk wordt dat aan de kant van de softwareleveranciers veroorzaakt. Dat wordt onderzocht en teruggekoppeld.

Ten aanzien van de publiciteit merkt de heer Versteeg op dat het onfortuinlijk is dat degene die het meest geciteerd is een scanner van een concurrent heeft. Blijkbaar hebben zij dus ook problemen. Het KNB-bestuur betreurt het zeer dat de introductie moeizaam verloopt, maar kan niet meer doen.

Mevrouw Heemskerk deelt mee dat in de ringvergadering niemand meer problemen had met de WID-scanner behalve de heer Van Haperen.

Mevrouw Heuvelmans geeft aan dat men in de ring op basis van 30.000 scans per week, dacht dat er 25 scans per week per notaris werden gemaakt. Uitgaande van vier cliënten bij één akte vond men dat weinig, maar uit de woorden van de heer Versteeg maakt mevrouw Heuvelmans op dat dat alleen de score van de PWFD-scanners betreft.

Er ontstond ook een misverstand wanneer men moet scannen. Veel notarissen denken dat het niet meer nodig is iemand die in verleden is geïdentificeerd, te identificeren. Mogelijk is daarom het aantal scans zo laag.

De heer Versteeg vindt het aantal scans ook niet hoog maar het betreft alleen de scans van de PWFD-scanners. Een aantal kantoren gebruikt nog de oude scanners en gebruikt de nieuwe scanner niet tot alles is opgelost. Het is niet verplicht om een PWFD-scanner te gebruiken.

In het recente JBN is een artikel van mevrouw Driessen-Kleijn gepubliceerd wanneer er gescand moet worden. Zij constateert terecht dat de scanverplichting gekoppeld is aan artikel 39:1 Wna betreffende legalisatie voor hetgeen bij volmacht gepasseerd wordt. Het is de vraag wanneer het KNB-bestuur scannen verplicht kan stellen. In het JBN-artikel wordt gevraagd om goede regels om de gaten te dichten. Dat gaat echter niet zomaar en kan bij herziening van de Wna worden meegenomen.

Het totale aantal scans (ook van andere leveranciers) is onbekend omdat dat gaat via andere softwareleveranciers. Het aantal scans kan wel via een eigen enquête worden achterhaald en daarbij kan gevraagd worden hoe tevreden men is.

Mevrouw Verhagen merkt op veel klachten te krijgen in de ring. Op haar kantoor viel op dat er veel “bad scans” zijn. Daarvan wordt dan een ouderwetse kopie gemaakt om door te gaan. Een paspoort dat echt fout is, wordt daardoor niet meer ontdekt terwijl dat wel de bedoeling is. Er moet gestreefd worden naar een nul foutmarge om een vals paspoort te signaleren.

De heer Versteeg merkt op dat een derde van de foutmeldingen die PWFD vindt, gebruiksfouten betreft (paspoorten verkeerd om, achterkant in plaats van voorkant et cetera). Er is een filmpje gemaakt voor de gebruikers. Een derde van de foutmeldingen die te voorkomen is, is veel. Bij een melding “bad scan” ligt het niet aan een identiteitsbewijs maar is er iets

anders aan de hand. In een scanrapport staan groene vinkjes en rode kruisjes. Als een scan veel rode kruisjes oplevert, kan er iets mis zijn met het identiteitsbewijs. Eén rood kruisje betekent niet dat het vals is, daar kan PWFD geen uitspraken over doen omdat ook een chip op een ID-bewijs fouten kan vertonen of beschadigd kan zijn. Alleen in geval van veel rode kruisjes moet men extra oplettend zijn en de casus nader bezien.

Mevrouw Braun deelt mee dat in haar ring behoorlijk veel klachten werden gemeld. Een kantoor had voor de zevende keer een wissel van scanner gehad en vroeg zich af wat het alternatief is. Men durfde PWFD niet meer te bellen.

De heer Versteeg deelt mee dat een kantoor toe is aan de achtste scanner. Dat hangt samen met “bevriezing” van de scanner die niet meer ontdooid kan worden, niet op afstand en niet door de stekker eruit te halen. PWFD zou afgelopen maandag een oplossing hebben gevonden om de scanner op afstand weer werkend te krijgen.

NotarisID

De heer Versteeg deelt mee dat de Etsy-certificering voor NotarisID loopt, niet zo snel als gehoopt door hickups in verband met de auditors die naar eigen inzicht mogen bepalen wat wel of niet goed is. Men heeft extra deskundigen aangetrokken die ervaring hebben met Etsy-certificeringen in diverse landen. Er is wel vooruitgang maar minder dan gewenst. In de tussentijd is er bij NotarisID op aangedrongen zuinig te zijn omdat NotarisID nog altijd in fase één zit en de financiering voor fase twee nog niet is toegezegd.

8. Bespreekpunten

a. Financiële verordening

De voorzitter verwijst naar de notitie over de concepten financiële verordening waarin de ledenraad gevraagd wordt naar het standpunt ten aanzien van het vier ogen principe binnen het notariaat. Verder de vraag of, in geval van nevenfuncties en als daarbij ook over een derdengelden moet worden beschikt, ook het vierogenprincipe acceptabel is. In de vergadering van de ring Amsterdam werden over beide punten opmerkingen gemaakt en met name over kleine kantoren werden vragen gesteld.

Mevrouw Ploumen deelt mee dat de discussie opgeknipt is in enkele ledenraads-vergaderingen omdat er meer belangrijke onderwerpen zijn die aandacht nodig hebben. Het bestuur realiseert zich heel goed dat het vier ogen principe niet bij alle kantoren mogelijk is, zodat het niet dé oplossing is maar dat dat wel zo veel mogelijk benaderd moet worden. Het onderwerp moet breed in het land worden besproken en het bestuur is benieuwd of er in de ringvergaderingen reacties en suggesties zijn gekomen. Het bestuur realiseert zich ook dat er leden zijn die zich afvragen waarom er opeens een financiële verordening moet komen omdat één notaris zich niet aan de regels hield. Het ligt echter iets genuanceerder: het bestuur keek al naar de samenvoeging van diverse onderwerpen die in diverse verordeningen en in de Wna stonden, in het kader van de financiële verordening. Daarnaast zoekt het bestuur kritisch naar mogelijkheden om incidenten zo veel mogelijk te voorkomen. Ook naar de buitenwereld toe is het goed om aan te geven dat dat het bestuur zoekt naar

mogelijkheden om nadere regels te stellen waarbij notarissen hun praktijk wel op een goede wijze moeten kunnen voeren.

De heer Waaijer voegt aan de inleiding van mevrouw Ploumen toe te onderstrepen dat de totstandkoming van de financiële verordening los moeten worden gezien van de casus Oranje, daar er diverse andere gevallen waarbij het niet goed gegaan is met de derdengelden, zich hebben voorgedaan. Ook de wetgever heeft gereageerd: er is nu het Kwaliteitsfonds dat in de wet geïncorporeerd is. De buitenwereld kijkt naar het notariaat wat de heer Waaijer bleek uit een vraag van een journalist van het Financieel Dagblad die bezig is met een reportage over het toezicht op het notariaat. De journalist vroeg de heer Waaijer wat het notariaat gaat doen. Vertrouwen is het hoogste goed van het notariaat, maar het notariaat moet zich goed bewust zijn van de wijze waarop de buitenwereld naar het notariaat kijkt. De voorgestelde maatregelen staan in de notitie van het bestuur. De heer Waaijer vindt het belangrijk goed naar de reactie van de ledenraad te luisteren. Hij zou als centrale vraag bij de ledenraad willen neerleggen, hoe het vertrouwen zo goed mogelijk kan worden geschraagd. Als de gedane suggesties niet goed zijn, omdat ze op praktische bezwaren stuiten, wil hij de gedachtewisseling voortzetten in de richting hoe het vertrouwen kan worden geschraagd. Er is gekozen voor het vier ogen principe, dat voor bijvoorbeeld accountants een evidente eis is voor alles waar met geldverkeer wordt omgegaan. Het tweede aspect is geweest dat het notariaat zich steeds bewust moet zijn van de uitstraling van de notaris in de maatschappij; dat betekent ook in andere functies. De vraag is of notarissen moeten willen stappen in andere functies waarbij het mis kan gaan met het geldverkeer en of het notariaat niet tegen zichzelf beschermd moet worden door er alleen in te willen stappen als er ook een stelsel is waarmee controle uitgeoefend kan worden. Er komt nu een financiële verordening gebaseerd op diverse regelgeving. In de voorbereiding viel het de heer Waaijer op dat over de bestaande regelgeving al veel gedachten leven nu ze bijeengevoegd worden in een nieuw te vormen financiële verordening.

De voorzitter bedankt de heer Waaijer voor zijn inleiding en nodigt de ledenraad uit te reageren.

Alvorens in te gaan op de maatregelen vroeg de heer Van Rhee zich af of de voorgestelde maatregelen überhaupt het vertrouwen schragen en bijdragen aan meer vertrouwen, of kijkend naar de casussen uit het verleden, deze worden voorkomen door het instellen van die maatregelen en of het publiek anders naar het notariaat kijkt als een voorval zoals het recente, zich na invoering van de maatregelen, over een paar jaar weer voordoet. De heer Van Rhee betwijfelt met name het laatste, ten zeerste, los van het feit, dat als de maatregelen worden ingevoerd, nagedacht kan worden over veel praktische dingen die daaraan in de weg staan en die opgelost moeten worden.

De heer Waaijer merkt op dat het gaat om een poging om te komen tot verbeteringen. Suggesties zijn welkom. Hij zal later terugkomen op de reacties van de ledenraad.

Mevrouw Verhagen sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Van Rhee. Het gaat om twee onderwerpen. Naar aanleiding van de zaak Oranje is het de vraag hoe de notaris moet omgaan met nevenfuncties. Dat is principieel een andere vraag dan de vraag hoe op kantoor

moet worden omgegaan met het overboeken van derdengelden. De KNB keek toch al naar het beleid naar aanleiding van eerdere fraudes, die op zich, ook al vormt elke fraude een aanslag op het bestaansrecht van het notariaat, relatief beperkt waren. De omzet op de derdenrekeningen bedraagt 336 miljard per jaar volgens Mark van Renes, in de zaak van Oranje (waar het niet ging om een fraude met een derdenrekening) ging het om een fraude van 16 miljoen gedurende 20 jaar. Relatief is de fraude op derdenrekeningen bijzonder klein. Daarvoor is nu een fonds. Als het gaat om de verbetering van het controlesysteem en de veiligheid voor de klanten speelt het BFT een zeer belangrijke rol. Wellicht heeft het BFT hier en daar gefaald en moet daarop de nadruk gelegd worden als gevraagd wordt waarom het toch mis ging. Ook de goede noodvoorziening is een belangrijk punt in de beeldvorming naar buiten toe. Ook belangrijk is het de uitstroom te onderkennen en de steeds toenemende regelgeving (de AVG, WvFT en regels voor beleggen). Gewaakt moet worden voor toename van de regelgeving waarop de notaris kan worden aangesproken terwijl het echte probleem onder ogen gezien moet worden en het notariaat zich moet richten op het goed naar buiten brengen van de genomen maatregelen en de ware omvang van het probleem. Het vier ogen principe is met name voor kleine kantoren moeilijk. Mevrouw Verhagen is er daarom voorstander van om het uiteindelijk aan het kantoor en de notaris zelf over te laten om het beleid over het uitboeken van derdengelden te bepalen, dat het BFT daarop toezicht moet houden en dat er het noodfonds beschikbaar is als het misgaat. Dat is voldoende. Dit is iets anders dan een goed beleid maken voor hetgeen notarissen buiten hun werk en buiten het toezicht van het BFT mogen doen. Mevrouw Verhagen vindt het verder een goed uitgangspunt dat men als notaris niet de enige bestuurder van een stichting mag zijn.

Mevrouw Van Kampen meldt dat de verordening en de gestelde vragen ook in de ringvergadering uitgebreid zijn besproken. Het sentiment was vergelijkbaar met hetgeen de heer Van Rhee en mevrouw Verhagen weergaven: de zaak Oranje was een uitspatting en betwijfeld werd of soortgelijke incidenten met regelgeving te voorkomen zouden zijn. Over het vier ogen principe is uitgebreid gesproken: aangegeven werd dat dat er in feite al was: vaak worden gelden bijvoorbeeld door een klerk klaargezet. Het vastleggen van het vier ogen systeem met KNB-leden stuitte op veel weerstand. Men vond het vier ogen principe logisch, maar men vond het te ver voeren om het door twee KNB-leden te laten uitvoeren. In het kader van de nevenfuncties werd aangegeven dat dat afhankelijk is van de integriteit van de notaris zelf. Iedereen was het erover eens dat het onwenselijk is als één persoon verantwoordelijk is voor een stichting met zoveel geld.

De heer Wilmink is het volstrekt eens met mevrouw Verhagen. Hoewel aangegeven wordt dat de nieuwe financiële verordening los staat van de casus Pels Rijcken heeft hij de indruk dat het juist wel met die casus te maken heeft. Hij heeft er begrip voor dat het notariaat geen actie neemt. De heer Wilmink maakt de vergelijking met het met plezier wonen in een huis, dat in brand kan vliegen zodat vuur wordt verboden. Het is beter om het huis goed te verzekeren. Zoals mevrouw Verhagen aangeeft is er een garantiefonds waarmee als zich een incident voordoet, een uitkering richting de gedupeerde gedaan kan worden wat goed naar buiten gebracht kan worden. Dat lijkt een betere oplossing dan het vier ogen principe met twee KNB-leden. In de ringvergadering vreest men dat dat op veel kantoren niet haalbaar is. dat zal ook voor andere ringen gelden. Opgepast moet worden voor het opleggen van regels waarvan vooraf bekend is dat die niet kunnen worden nageleefd. Die regel kan ook in de

wind geslagen worden en het is de vraag in hoeverre de toezichthouder de capaciteit heeft om de naleving van deze regels te controleren.

Mevrouw Heemskerk sluit zich aan bij de vorige sprekers. Er is al een soort vier ogen principe en men zag niet de meerwaarde van de toevoeging van een KNB-lid. Mensen die van kwade wil zijn, zullen ook een andere persoon van kwade wil vinden. Dat valt niet te voorkomen.

Mevrouw Procee meldt dat leden van de ring Overijssel hetzelfde standpunt innamen. Er zijn veel kleinere kantoren, waarvoor de voorwaarde van twee KNB-leden een probleem qua uitvoering oplevert.

De heer Rib deelt mee dat de Cva het hele concept van de financiële verordening al heeft gezien. Het is goed om het in stukken op te knippen en per onderdeel te behandelen omdat het anders te groot is. De Cva kwam ongeveer tot dezelfde conclusie als de heer Waaijer: het notariaat moet zich ervan bewust zijn dat de buitenwereld kijkt naar het notariaat en dat het vertrouwen in het notariaat het grootste goed is. Het is de vraag welke actie moet worden genomen maar als het invoeren van een vier ogenprincipe ertoe leidt dat de buitenwereld ziet dat de beroepsgroep zelf initiatief neemt, is dat geen slecht idee. Zoals zojuist aangegeven lijkt een vier ogenprincipe met twee KNB-leden niet uitvoerbaar voor veel kleine kantoren en moet daarvoor een alternatief gevonden worden. Beseft moet worden dat een initiatief vanuit de beroepsgroep de kans vergroot dat dan zelf de regie gevoerd kan blijven worden. Vorige week werd duidelijk dat de minister vond dat de makelaardij zo weinig initiatief had genomen, dat het ministerie zelf regels over het biedingsproces heeft gemaakt. Als de KNB stil blijft zitten, kan dat ook bij het notariaat gebeuren waarbij nu wellicht een regel gemaakt kan worden die voor het notariaat beter werkt.

Mevrouw Braun deelt mee dat in de ring Gelderland de standpunten zoals verwoord door mevrouw Verhagen, mevrouw van Kampen en de heer Wilmink, werden ingenomen. Men vond de argumenten rond de nevenfuncties enerzijds logischer, maar men wilde de uitboeking van derdengelden overlaten aan het kantoorbeleid en niet het vier ogen principe voorschrijven. Er zijn veel kleine kantoren in de ring. De regeling zal mogelijk leiden tot een nog veel grotere uitstroom. Initiatief kan ook tot uiting komen door er kritisch ernaar te kijken of het notariaat het goed op orde heeft en het hoeft niet per se tot strengere regels te leiden. Er kan ook geconcludeerd worden dat het gaat om incidenten, op zo'n groot geheel, maar dat de KNB zich kritisch heeft beraden en dat dat het initiatief van het notariaat was.

Mevrouw Heuvelmans geeft aan dat de ring een driedelige reactie gaf. Er werd direct verband gelegd met de casus Pels Rijcken. In het dossier zijn waarschijnlijk de huidige regels niet eens zijn nageleefd. Als een notaris de beschikking heeft over gelden buiten derdengeldenrekeningen, zoals in nalatenschappen, behoren die te worden opgegeven. Als iemand erop uit is zichzelf te verrijken is het de vraag of het creëren van meer regels gaat helpen. Een tweede reactie op het verordeningsvoorstel was dat éénpitters vaak maar één KNB-lid op kantoor hebben. In de ring zijn minder kandidaat-notarissen dan notarissen, dus fiatting door twee KNB-leden is heel lastig zodat dat kruiselings tussen kantoren georganiseerd zou moeten worden. Voor fiatting is inzicht in het dossier nodig waardoor de geheimhouding in het gedrang komt. In tijd is het ondoenlijk de achtergronden van de

mutaties met andere kantoren te delen. Ook binnen het wettelijk kader is het onmogelijk om de reden van de mutaties te delen met een collega. Het vier ogen principe is niet meteen afgeschoten. In de vergadering waren meerdere notarissen die sowieso niet alleen fiatteren. Het is ook gebleken dat bij ontzette notarissen niet zelden één van de medewerkers als klokkenluider optrad en rapporteerde over een misstand op het kantoor.

De derde denkrichting betrof wat moet worden gedaan om het vertrouwen te behouden en te verdienen. Opgemerkt werd dat de werkkraacht bij het BFT, bestaande uit zeven mensen te weinig is voor de uitvoering van de vele taken. Zoals voor de hele maatschappij geldt, geldt ook voor het notariaat dat er enorm veel data worden verzameld, maar als er iets mis is, wordt dat niet opgemerkt. Door steeds meer handelingen te verrichten (bijvoorbeeld door dubbele fiattering) wordt de pakkans juist verkleind. Gesuggereerd werd bij de politiek een pleidooi te houden voor meer geld voor het BFT zodat de toezichthouder beter geëquipeerd wordt en dat toezicht gericht moet zijn op rechtstreekser risicoanalyses in plaats van de notarissen elk jaar vier keer te controleren en alle data te verzamelen.

De heer Voncken merkt op hieraan weinig toe te voegen te hebben. Ook de ring Limburg reageerde op dezelfde wijze als de andere ringen. De ring kent ook vrij veel kleine kantoren en meer (toegevoegd) notarissen dan kandidaat-notarissen. De vraag rees of er een zes ogen principe zou komen als het fout zou gaan met twee samenwerkende notarissen die het vier ogen principe zouden hanteren.

De heer Nobel is het eens met de vorige sprekers. De leden in zijn ring achtten het vier ogen principe niet te hanteren. Het toevoegen van niet-leden leek een alternatief maar dan zal er meestal sprake zijn van een arbeidsrelatie zodat het de vraag is of dat zo veel controle toevoegt.

Ten aanzien van nevenfuncties werd vooral opgemerkt om er eerst voor te zorgen dat alle nevenfuncties bekend zijn. Als die verplichting niet werkt dan heeft het geen zin om allerlei op zich gewenste maatschappelijke manifestaties van notarissen in nevenfuncties te beperken. Misschien kan een oplossing zijn als het notariaat meer bankiert bij één bank of een arrangement voor een bepaald aantal jaren geniet om het BFT actief te laten meekijken. Hierin zullen veel notarissen zich kunnen vinden.

Mevrouw Van Loon laat weten dat ook in de ring Rotterdam de reacties overeenkwamen met die van andere ringen. Nadrukkelijk werd opgemerkt dat het een kostenpost zou opleveren als meer KNB-leden moeten tekenen. Dit zou ten koste van cliënten gaan. Wat betreft de medewerking van andere kantoormedewerkers werd opgemerkt dat zij niet aan het tuchtrecht onderworpen zijn. De interne organisatie van kantoren lijkt goed op orde te zijn en te worden gecontroleerd door het BFT en de accountant.

Nevenfuncties en de maatschappelijke positie horen bij het vak. Notarissen moeten niet in een situatie raken waar men alléén over gelden kan beschikken. Men vroeg zich af of dat in een verordening moet worden gevat.

In aanvulling op de woorden van de heer Wilmink geeft de heer Janssens aan dat tevens nadrukkelijk besproken werd dat de notaris nu van de wetgever al een exclusieve bevoegdheid heeft om te beschikken over de derdengelden. Dat is de ziel van het notariaat,

een wezenskenmerk, essentieel voor het beroep. Als daaraan andere regels worden toegevoegd wordt wellicht afbreuk gedaan aan het wezenskenmerk van het vak. Men vond verder dat nevenfuncties de verantwoordelijkheid van elke toegevoegd en (kandidaat-)notaris zijn: men moet niet in een bestuur willen waar dat niet goed geregeld is.

Voor wat betreft nevenfuncties is de heer Van Rhee persoonlijk voorstander van een soort deugdenethiek, dat een notaris zich niet in zo'n positie moet willen brengen hoewel het vaak wel kan voorkomen. In de ring werden een oudervereniging, een VVE, sportvereniging, een tijdelijke stichting genoemd. De heer Van Rhee is de enige bestuurder van zijn Holding B.V. en werkmaatschappij en hopelijk blijft dat zo. Het is moeilijk om dat in regelgeving vast te leggen omdat er zoveel varianten zijn.

De heer Waaijer gaat in op enkele aspecten:

- De heer Janssens wierp een juridisch bezwaar op, namelijk dat de notaris niet meer alleen bevoegdheid krijgt over de derdengeldrekening te beschikken. De heer Waaijer ziet dat anders: de rechthebbenden hebben een zeer gerechtvaardigd belang om tot een zekere beperking te komen.
- Mevrouw Verhagen benadrukte dat het notariaat een fonds heeft, dat wordt gevoed door het notariaat, maar hoeveel er in het fonds zit is onduidelijk. Dat is essentieel voor de buitenwereld. In de casus Pels Rijcken is niemand gedupeerd, in die zin dat Pels Rijcken bepaalde rechthebbenden niet zou uitkeren. Vanaf het begin is de koers gevolgd dat zij alle rechthebbenden uitkeren. Desondanks wordt in de berichtgeving van het NRC en Het Financieel Dagblad elke keer gesproken over de grootste financiële fraude binnen het notariaat en de advocatuur. Dat zegt iets over de impact. De maatregel van het vangnet voor alle cliënten van het notarissen is heel waardevol maar wordt te weinig gezien. Het is bovendien geen preventieve maatregel maar een oplossing achteraf.
- Het praktische punt om twee aan het tuchtrecht onderworpen personen te vragen is natuurlijk omdat zij een eigen verantwoordelijkheid hebben en daarop aangesproken kunnen worden. De minder strikte oplossing is dat er wel vier ogen zijn maar dat dat niet twee KNB-leden zijn. Daartegen lijkt veel minder weerstand te zijn, men onderkent dat het een werknemer kan zijn, dat een werknemer een opdracht kan worden gegeven, dat deze van de notaris afhankelijk is en dat dat een minder scherpe persoonlijkheid zou kunnen zijn dan een persoon uit het notariaat, maar dat dat veel praktische problemen zou kunnen vermijden. Ter onderbouwing van het vier ogen principe geldt dat de accountancy bij het bekijken van een jaarrekening en het doorlichten van de financiële administratie van een bedrijf, steeds meer aandacht besteedt aan de administratieve organisatie en interne controle en speelt de management letter een steeds grotere rol. Dat zal nooit 100% waterdicht zijn. Het notariaat kan met deze maatregelen niet altijd voor fraudegevallen behoed worden. Het is de vraag is of er toch maatregelen kunnen komen die het notariaat iets verder kunnen helpen en een iets hogere barrière opwerpen, ten minste op niveau van het bedrijfsleven. Het gaat bij het notariaat niet om de gelden van een bedrijf, maar om gelden van derden die aan de notaris zijn toevertrouwd. De heer Waaijer is sterk voor het vier ogen principe, zij het dat als de praktische bezwaren zo groot zijn er wellicht nog eens naar moet worden gekeken en het in te zetten met de mensen op kantoor. Ook dan kan het mis gaan, maar het is een vorm van een barrière die door de accountancy als nuttig wordt aanbevolen.

- Nevenfuncties: er zijn allerlei stichtingen in de hobby- en familiesfeer. De beeldspraak van de heer Wilmink om het vuur weg te houden, was heel beeldend. Toch is de vraag of men zich als notaris moet willen begeven in een omgeving die áls het misgaat, een uitstraling heeft op het hele notariaat. De betrokkenheid van het notariaat geeft voor de buitenwereld vertrouwen en zou het niet het vertrouwen niet ten goede komen als notarissen alleen stappen in organisaties met een zekere professionaliteit in de vorm van borging als het gaat om het geldverkeer?. Dat is de idee van de vier ogen binnen organisaties waar de notaris met een nevenfunctie in stapt.
- De vraag van de heren Van Rhee en Wilmink of het vier ogen principe het vertrouwen gaat schragen, is het meest wezenlijk. Ook de omgekeerde vraag moet worden gesteld: als het notariaat niets doet en mevrouw Ploumen moet een journalist die vraagt wat het notariaat gaat doen, antwoorden dat de KNB het een vreselijk geval vindt, maar dat er gelukkig een goed vangnet is en dat achteraf (repressief) het toezicht moet worden verscherpt om problemen te voorkomen. Dat is geen sterk verhaal. De heer Waaijer beveelt in ieder geval het vier ogen principe - ook al is het niet met twee KNB-leden - aan. Hij is benieuwd of zijn opmerkingen aanleiding vormen voor een verder debat.

De heer Janssens merkt op dat zijn opmerking over het notariaat niet juridisch was ingegeven maar door het vertrouwen dat het notariaat geniet en waarbij de positie hoort dat de notaris alleen bevoegd is. Hij mist de opmerking zoals mevrouw Verhagen aangaf, dat het huidige toezicht heeft gefaald. Nu moet het notariaat reageren en de regels aanpassen. Zodra zich weer een incident voordoet, moet op de vraag van dezelfde journalist worden geantwoord dat de regels aangepast moeten worden. De heer Janssens is van mening dat het notariaat het goed geregeld heeft met de administratieve organisatie en interne controle, zoals ook in het bedrijfsleven gebeurt. Dat is geen sterk verhaal, maar zo is het wel.

De heer Van den Berg verwijst naar de Notarisbank, zojuist genoemd door de heer Nobel en al eerder in de ledenraad ter sprake gekomen. Er zijn enkele punten waar het notariaat tegenaan loopt en door de Notarisbank zou het toezicht gemakkelijker uitgevoerd kunnen worden. De WWFT-controles door banken en BFT overlappen elkaar voor een groot deel, hetgeen met de Notarisbank ook kan worden ondervangen. In een breder perspectief is deze optie het onderzoeken waard omdat het overzichtelijker wordt en veel problemen zoals dubbel werk kan wegnemen.

Mevrouw Procee meldt dat na afloop van de ringvergadering in een gesprek tussen leden en een bestuurslid ook de Notarisbank naar voren kwam. Zij sluit zich aan bij de heer Van den Berg, ook met het oog op het risico dat de notaris loopt in het kader van bedreigingen.

Mevrouw Ploumen begrijpt de terughoudendheid om zaken te veranderen enerzijds, anderzijds werden er ook suggesties gedaan. Heel veel kantoren (ook kleine) gebruiken al het vier ogen principe, met een KNB-lid of niet-lid. Belangrijk is om serieus te nemen hoe de buitenwereld naar het notariaat kijkt en wat gedaan wordt om cliënten zo goed mogelijk te bedienen en zekerheid te borgen. Het is goed om te laten zien hoe het notariaat bezig is om zich te verbeteren, zonder daarbij aan te geven dat alle problemen worden opgelost. Het bestuur is bijna wekelijks in overleg met het BFT dat zelf al aangaf dat hun organisatie voor verbetering vatbaar is en zij gaan daarnaar kijken. Duidelijk is aangegeven dat er vanuit

het notariaat kritiek is op het BFT-rapport naar aanleiding van Pels Rijcken waar gezegd wordt wat anders had gemoeten en waar het BFT de eigen punten onderbelicht heeft. De KNB pakt met het BFT bepaalde zaken op, zoals het punt van de nevenfuncties. Waar het BFT een halfjaar geleden aangaf dat niet te gaan uitzoeken omdat het te ingewikkeld was, is nadat de KNB aangaf zich te wenden tot de Kamer van Koophandel, in samenspraak met de KNB gezocht naar een methode om een overzicht te krijgen van de nevenfuncties van alle notarissen om vast te stellen waarop controle uitgeoefend moet worden. Zo wordt ook met het BFT gesproken over de derdengeldenrekening. Ook mevrouw Ploumen vreest dat het vier ogen principe met KNB-leden niet werkt en er wordt gezocht naar een andere methode, bijvoorbeeld met de Notarisbank of algoritmes. Overlegd zal worden met de Nederlandse Vereniging van Banken om de mogelijkheden na te gaan. Er wordt nu samen met het BFT gezocht naar mogelijkheden. Zij realiseren zich ook dat er vanuit het notariaat forse kritiek is op de wijze waarop het BFT de problematiek van zich afschuift. Alle input van de ledenraad op dit gebied is welkom.

Mevrouw Heuvelmans beschouwt het toezicht van het BFT als de crux. Het dossier Oranje is bijzonder, maar er waren andere dossiers waar wel sprake was van tekorten in bewaring. Het notariaat was verbaasd dat dat niet was opgevallen. Als het BFT kampt met een capaciteitsprobleem moet het notariaat wellicht ervoor pleiten dat het BFT meer mensen aantrekt. Wat de nevenfuncties betreft begrijpt mevrouw Heuvelmans het argument niet. Als men de functies niet voor Notarisnet opgeeft, zal een extra formulier evenmin helpen omdat de nevenfuncties van alle notarissen bekend zijn.

Mevrouw Ploumen antwoordt dat niet alle nevenfuncties worden opgegeven.

Mevrouw Heuvelmans betwijfelt of dat anders wordt met een verordening.

Mevrouw Ploumen merkt op dat de notaris de Kamer van Koophandel kan vragen om alle nevenfuncties bekend te maken.

Mevrouw Heuvelmans vraagt zich af of het natrekken van functies per persoon mogelijk is.

Mevrouw Ploumen deelt mee dat bij navraag bij de Kamer van Koophandel bleek dat een dergelijk overzicht niet zomaar kan worden opgevraagd met het oog op de AVG, maar er kan bijvoorbeeld aan de notaris worden gevraagd om bij de jaarstukken een lijst van de KvK met nevenfuncties aan te leveren. Deze kan vergeleken worden met de lijst waarover de Kamer voor het notariaat beschikt.

De heer Van Rhee waarschuwt ervoor niet in de val van schijnveiligheid van regelgeving te stappen. Het notariaat wordt al bedolven onder veel regelgeving terwijl voor mensen die zich verschuilen achter het al dan niet aanvinken van hokjes en niet verder kijken moet worden gewaakt. De KNB heeft een rol om die cultuur niet te bevorderen. Het moet daadwerkelijk iets toevoegen aan de praktijk en integriteit. Het is goed te horen dat al veel kantoren het vier ogen principe hebben. De heer Van Rhee kent eigenlijk alleen kantoren die dat principe bij de uitbetaling hanteren. Bij zijn kantoor zijn er zelfs acht mensen bij betrokken. Hij is veel

meer voorstander van versterking van de deugdenethiek in plaats van de plichtsleer, omdat het nooit allemaal in regels kan worden gevangen.

De heer Wilmink is het hartgrondig eens met de vorige spreker. Mevrouw Heuvelmans heeft twee keer aangevoerd dat de KNB zich misschien hard moet maken voor een hoger budget voor het BFT maar het is beter als het BFT dat zelf doet. Bovendien moet bedacht worden dat het notariaat de kosten van het BFT betaalt: de rekening wordt aan het Kwaliteitsfonds gepresenteerd.

Mevrouw Verhagen verwijst naar de woorden “de ziel van het notariaat”. Daarin zit ook een vorm van kwetsbaarheid. Als het vier ogen systeem zou betekenen dat voor een overboeking minimaal twee mensen nodig zijn voor het authenticeren. Veel kleinere kantoren bedoelen dat de boekhouder een betaling klaarzet en dat de notaris deze nakijkt en uitvoert. De notaris kan er een betaling bijzetten welk probleem juist ondervangen moet worden. Aan de andere kant kan de notaris kwetsbaar worden als deze een ander nodig heeft. Als een spoedbetaling niet gedaan kan worden doordat men afhankelijk van een ander is geworden, raakt dat ook de kern van de notaris en de verplichtingen.

De heer Robbers stelt voor voor de volgende discussie het vier ogen principe nader te specificeren om verwarring te voorkomen.

De heer Waaijer zegt toe die aanscherping mee te nemen. Het gaat erom dat er zo veel mogelijk functiescheiding is, dat de voorbereiding apart plaatsvindt en dat het uitboeken geaccordeerd wordt door meer dan één persoon. Het pleidooi voor deugdenethiek is natuurlijk de kern voor het notariaat. Getracht wordt zaken te vangen en verbeteringen aan te brengen omdat de deugdenethiek onvoldoende is gebleken. De casus Oranje is niet een incident is, in die zin dat er echt een aantal gevallen is geweest waarin het misging. Het notariaat werkt met geld van anderen, wat goed moet gaan. Er is vooral naar preventieve maatregelen gezocht waarmee het notariaat goed kan werken. De heer Waaijer zal zich verder beraden.

Mevrouw Ploumen bedankt de heer Waaijer voor zijn input.

De voorzitter bedankt de heer Waaijer eveneens. Er is een goede discussie gevoerd waarin veel zinvolle argumenten zijn aangevoerd.

De heer Waaijer verlaat vergadering.

b. Uitstroom uit notariaat

Mevrouw Ploumen deelt mee dat het bestuur hieraan veel aandacht besteedt. Aan de instroomkant wordt hard gewerkt aan de werving van mensen voor het notariaat en wordt getracht de uitstroom te beperken. Dat speelt niet alleen in het notariaat. Naar aanleiding van diverse berichten van de leden is gekeken wat er precies aan de hand is en naar de cijfers. Door het bureau wordt een onderzoek gedaan. Het is de vraag wat kan worden gedaan om de uitstroom te beperken. Los van de notitie van het bestuur heeft de Commissie kandidaat-notarissen een notitie opgesteld, waarvan de conclusie boekdelen spreekt. Het is niet bepaald positief maar dit is de perceptie van een groot deel van de jonge kandidaten.

Het bestuur wordt regelmatig dringend opgeroepen om de uitstroom te stoppen omdat er weer enkele kandidaten zijn weggegaan. Vanzelfsprekend wil de KNB helpen na te gaan hoe het tij gekeerd kan worden maar daar zullen alle KNB-leden iets aan moeten doen. Om die reden krijgt het onderwerp nu prioriteit en wil het bestuur weten of de perceptie in alle ringen gelijk is, of er verschillen tussen grote en kleine kantoren zijn, of het in het hele land hetzelfde is. Afgezien van klachten verneemt het bestuur ook graag suggesties voor de wijze waarop het moet worden aangepakt.

De heer Van Wingerden deelt mee dat de ring Rotterdam uitgebreide notulen met veel input naar de KNB heeft gestuurd naar aanleiding van vorige vergadering. Hopelijk gebeurt daar iets mee. De ring maakt zich zorgen over de opheffing van het gehele notariaat bij Pels Rijcken. Dat brengt het notariaat in diskrediet. Bovendien is vernomen dat alle werkzame kandidaten bij Pels Rijcken is aangeboden zich te laten omscholen tot advocaat om bij het kantoor werkzaam te kunnen blijven. Dat is begrijpelijk maar leidt tot verlies aan goede notariële krachten. Wellicht is het bestuur daarvan op de hoogte en kan het daar iets mee doen. Daarnaast waren er kandidaat-notarissen die de brieven van de heer Rieter zeer betreuren en het jammer vinden dat er in het notariaat op die wijze wordt gecommuniceerd en constructief overleg niet kan plaatsvinden. Er werd een suggestie gedaan om een symposium/congres te wijden aan de uitstroom om te zien hoe het beroep positiever gemaakt kan worden.

Mevrouw Ploumen antwoordt dat het de bedoeling is om de regiobijeenkomsten in het voorjaar aan de uitstroom te wijden en dat daaruit hopelijk veel input komt.

Mevrouw Ploumen beschikt niet over informatie dat alle kandidaat-notarissen van Pels Rijcken de advocatuur ingaan. Velen zijn al in contact met andere notariskantoren en hebben hun overstap al geregeld. De opheffing van het notariaat bij Pels Rijcken heeft inderdaad een negatieve uitstraling maar het is een besluit van het kantoor. Natuurlijk is de eerste reactie dat de KNB een standpunt moet innemen, moet dat moet via de media, wat nergens toe leidt en de zaak verergert. De KNB kan niet verordonneren dat de notariële afdeling niet mag worden opgeheven.

Mevrouw Van Kampen meldt dat de uitstroom uitgebreid is besproken in de ring. Met name werden herkend de punten van gebrek aan begeleiding, de hoge werkdruk en ook de beloning werd meerdere malen genoemd. Iemand merkte op dat een kandidaat-notaris een salaris verdient, maar een notaris het zevenvoudige. De perceptie is dat er niet goed betaald zou worden. Onder de jonge kandidaten leeft ook angst om ondernemer te worden met het oog op het tuchtrecht. Pratend met jonge studenten vinden zij het tuchtrecht erg bedreigend. Naar aanleiding van een collega met een tuchtklacht kwam mevrouw Van Kampen op de gedachte om naast een vertrouwensnotaris een adviserende tuchtrechtnotaris aan te stellen die kan worden benaderd als men een klacht voelt aankomen. Men zou zijn verhaal kunnen doen en de tuchtrechtnotaris kan de weg wijzen wat men moet doen en waar men advies kan inwinnen. Daarmee zou enige angst weggenomen kunnen worden.

De voorzitter merkt op dat zij contact opneemt met de KNB als zij een vraag heeft.

Mevrouw Ploumen bevestigt dat men de KNB of de vertrouwensnotaris kan benaderen. Zij hebben het niet heel druk en ook daar zijn mensen met ervaring die gemakkelijker ingezet kunnen worden. Het bestuur zal zich hierover beraden en in het overleg met de vertrouwensnotarissen bespreken (**actie**).

De heer Van Haperen deelt mee dat in de ringvergadering van september een discussie ontstond. Enkele notarissen riepen de KNB op iets te doen aan de uitstroom, waarna een negatieve discussie ontstond over het arbeidsethos van kandidaat-notarissen. De heer Van Haperen stelt het werk (het rapport en de twee notities, vooral die van de kandidaat-notarissen waarin haarfijn wordt ingegaan op de tekortkomingen) dat de KNB in de tussentijd gedaan heeft, op prijs. De kandidaat-notarissen ondersteunden de notitie van de commissie kandidaat-notarissen. Het is goed dat vastligt waar veel kandidaat-notaris tegenaan lopen en de notarissen moeten die problematiek goed tot zich nemen.

De heer Janssens deelt mee dat er geen uitgebreide discussie is gevoerd, wellicht doordat het ringbestuur dacht dat gevraagd was om instemming met de vervolgonderzoeken. De ringleden vonden dat eerst de verdere onderzoeken afgewacht moesten worden voordat conclusies kunnen worden getrokken en plannen kunnen worden gesmeed. Men vond dus dat het zeker het onderzoeken waard was omdat het nogal scheelt of het alleen in het notariaat speelt of ook in andere beroepsgroepen, in welk geval een ander plan bedacht moet worden. Daarbij komt dat de Commissie kandidaat-notarissen was gevraagd om in de ringvergadering een inleiding te houden over het werk van de kandidaat-notaris. De Commissie leek het te ver te vinden, had geen tijd maar wilde wel een filmpje opnemen. Misschien was het verzoek aan de commissie verkeerd ingestoken maar als iemand van de KNB de commissie wil meegeven dat zij niet een kans moet laten liggen als ze een podium krijgt. De heer Janssens hoopt dat de commissie gehoor wil geven aan een verzoek van het bestuur om naar de vergadering van de ring Noord-Nederland te komen (**actie**).

Mevrouw Heuvelmans merkt op dat er in de ringvergadering van september meer aandacht aan besteed is dan in de ringvergadering van november. Men stelde het op prijs dat er onderzoek is gedaan om te trachten er grip op te krijgen. Opvallend vond men dat er een grote uitstroom is van mensen die al langere tijd in het notariaat hebben gewerkt. Een denkrichting ontstond dat men, wanneer moet worden gekozen voor het ondernemerschap een bepaald idee heeft over de wijze waarop men dat wil vorm geven. De populatie van kandidaat-notarissen lijkt veel waarde te hechten aan een gezonde work life balance, waarschijnlijk zijn er nu meer vrouwen dan vroeger. Het traditionele kantoor sluit niet altijd aan bij de visie op het ondernemerschap van deze populatie. De ring vraagt zich af of de Commissie van toelating zich dat voldoende realiseert zodat kleine initiatieven, misschien gericht op alleen werken en bijvoorbeeld beperkt tot familierecht, niet meteen als kansloos worden beschouwd.

Daarnaast is nagedacht over de generatiekloof. De huidige generatie van notarissen-werkgevers lijkt een generatie van tobbers te zijn. Zij hebben de financiële crisis meegemaakt, zijn op de vrije markt terechtgekomen en hebben nieuwe manieren van ondernemen moeten bedenken. Deze generatie straalt geen relaxte houding uit en geen positiviteit maar veel negativiteit en klaagt veel. Als men de kloof wil dichten is het wellicht een idee niet alleen aandacht te besteden aan het perspectief van de kandidaat maar ook de

werkgever te laten beseffen dat deze geen positief werkgeverschap neerzet. Het is een moeilijke kwestie, maar niet exclusief een probleem van het notariaat.

De heer Nobel geeft aan dat het onderwerp in de vorige ringvergadering al besproken was. Een ringlid liet weten goede resultaten te hebben behaald door op het kantoor expliciet te spreken over de opvolging, goede perspectieven te maken voor mensen die eerder terugtraden en ruimte gaven aan een opvolger en ook de betrokkenheid vorm gaven. Er wordt ook gevraagd naar een aantrekkelijk pad voor mensen die bewust niet notaris willen worden maar de naamgeving kandidaat-notaris hinderlijk vinden. Zij zijn enthousiast over het vak maar willen niet tot hun 70e als kandidaat-notaris door het leven gaan. Het is ingewikkeld omdat de wet moet worden gewijzigd, maar dat had al gebeurd kunnen zijn. Een kandidaat-notaris vond het onduidelijk wat er moet gebeuren om notaris te worden. Van een kandidaat mag een actieve en ondernemende houding verwacht worden. Bij Netwerk Notarissen bestaan gesprekshandleidingen te gebruiken bij het maken van een testament. Het is wellicht een idee om voor een positieve aanpak met elkaar een gesprekshandleiding te maken als men met kantoor in gesprek wil en te beschrijven. De KNB kan het niet voor iedereen oplossen, maar de verschillende generaties moeten met elkaar in gesprek gaan en bespreken hoe langdurig samengewerkt kan worden, de één als ondernemer, de ander als niet-ondernemer. Sommige kandidaat-notarissen die geen notaris willen worden maar langdurig aan het kantoor verbonden willen blijven, hebben goede afspraken gemaakt. Daar is een structuur uitgedacht waarbij in goede jaren wordt meegedeeld, in minder goede jaren niet. Zij zijn daar goed in geslaagd maar er moet wel gepraat worden met kantoorgenoten.

Mevrouw Braun ervaaarde in de ring de kloof tussen de jonge en oude garde. De oude garde had weinig begrip voor de eisen die de jonge garde zou durven stellen maar enkelen realiseerden zich dat dat de wijze was waarop het ervaren wordt en waarmee iets gedaan moest worden. Na de vergadering werd gevraagd of er in dit kader naast de Commissie voor kandidaat-notarissen, een Commissie voor notarissen kon komen omdat ook zij behoefte hebben aan richtlijnen voor de omgang met kandidaat-notarissen, wat zij moeten bieden en doen.

Mevrouw Kolk had tijdens de ringvergadering de indruk dat de notarissen het niet erg serieus namen. Als kandidaat-notaris herkent zij dat. Tijdens haar 20-jarige werkervaring liep zij tegen hetzelfde aan en zij heeft meerdere keren overwogen om het notariaat te verlaten, maar vindt het notariaat nog zo leuk dat zij besloten heeft verder te gaan als zzp'er. Dat vormt voor haar een mooie combinatie waar zij zich veel beter bij voelt.

De heer Voncken had dit jaar te maken met drie kandidaat-notarissen waarvan twee het notariaat verlieten, één zal gaan werken in de rechtspraak. Zeker in Limburg is er een groot tekort aan kandidaat-notarissen. In Notariaat Magazine van april 2011 komen dezelfde punten naar voren als in de notitie van de Commissie van kandidaten. Het is dus echt tijd om het onderwerp op te pakken.

De voorzitter constateert dat het probleem zich al langere tijd voordoet of van alle tijden is en informeert of het bestuur voldoende input heeft gekregen.

Mevrouw Ploumen concludeert dat het probleem overal gezien en gevoeld wordt maar benadrukt dat het tijd wordt om het punt gezamenlijk op te pakken en dat nagegaan moet worden hoe dat moet gebeuren en wat eraan gedaan moet worden. De KNB zal natuurlijk adviseren, in de regiobijeenkomsten discussies voeren en oplossingen zien te vinden. Alleen maar over uitstroom spreken is negatief, het gaat er ook om hoe mensen geboeid worden en blijven door het notariaat. Er zijn veel zaken die herkenbaar zijn en gezamenlijk moet worden gekeken hoe het probleem moet worden opgepakt en wat eraan gedaan kan worden. Verwacht mag worden dat de KNB er actief aan blijft werken maar ook de kantoren moeten nagaan waar verbeterpunten zijn. De KNB wil daarin meedenken, maar het probleem moet zowel vanuit de ondernemer als de werknemer moet worden opgepakt.

De voorzitter verwacht dat het onderwerp vaker terug zal komen.

De heer Voncken informeert of er cijfers bekend zijn voor andere werknemers van notariskantoren. Hij bespeurde ontevredenheid met name op het gebied van arbeidsvoorwaarden die redelijk karig zijn binnen het notariaat. Hij stelt voor deze te vergelijken met aanpalende beroepsgroepen.

c. Zorgeloos Vastgoed

Er is een notitie verschenen, afkomstig van mevrouw Ploumen en de heren Versteeg en Engelen, die geagendeerd is ter bespreking en beslissing. De ledenraad wordt gevraagd of kan worden ingestemd met de verdere deelname van de KNB aan Zorgeloos Vastgoed en of akkoord gegaan kan worden met de oprichting van de Stichting Zorgeloos Vastgoed. Dit staat als bespreekpunt op de agenda en alleen als de ledenraad ermee instemt, kan stemming plaatsvinden.

De heer Versteeg geeft een toelichting aan de hand van een presentatie. Het project Zorgeloos Vastgoed loopt al een paar jaar en is een paar keer in de ledenraad besproken, maar wellicht niet vaak genoeg. Het is de bedoeling de ledenraad, ook vanwege de nieuwe leden, bij te praten. Het project is gestart in 2017. De huidige vastgoedketen is een wirwar van instanties en systemen. Daarbij zijn meerdere beroepsgroepen betrokken met hun eigen computersystemen en databases en huizenkopers moeten daarin hun weg vinden. Zij hebben daar vaak moeite mee en ergeren zich meestal dat zaken diverse keren aangeleverd moeten worden wat ook de efficiency niet ten goede komt. Daarom zijn doelstellingen geformuleerd. Het is de bedoeling met een aantal partners een afsprakenstelsel te maken om informatievoorziening tussen de ketenpartners te realiseren. Dat betreft specifiek de vastgoedsector voor consumenten. Daartoe hebben de makelaars (NVM), de hypothecaire financiers (HDM), het notariaat (KNB) en het Kadaster de handen ineen geslagen. Er is een eerste versie van een afsprakenstelsel gemaakt waarbij gezamenlijk getracht wordt de processen in de vastgoedketen te beschrijven zodat daarna afspraken gemaakt kunnen worden over de processen, de vast te leggen informatie en hoe de informatie in de keten kan worden gedeeld. Dat moet zodanig plaatsvinden dat informatie maar één keer verstrekt moet worden, onder regie van de consument staat en zodanig dat het veilig gebeurt. Daarvoor is een afsprakenstelsel gemaakt bestaande uit zeven onderdelen. Gestart is met het manifest dat is vastgelegd, de principes van samenwerking zijn uitgewerkt in de criteria, er is een juridisch kader opgesteld en een taxonomie waarbij de gebruikte termen zijn gedefinieerd.

De taxonomie moet worden verwerkt in de gemaakte afspraken en uitgewisselde informatie wat de architectuurwerkgroep doet. Dat geheel moet beheerd worden en van governance regels worden voorzien. De koper van vastgoed moet vier onderdelen regelen: informatie van het registergoed, de koper, verkoper en de financiering. Getracht wordt de gegevens te valideren onder regie van de klant (de consument vastgoedkoper c.q. -verkoper) en te delen met alle ketenpartners.

Na de taxonomie wordt nu gewerkt aan de gestandaardiseerde digitale koopovereenkomst waarbij de variabelen, personalia, financieringsbehoefte, de omschrijving van het registergoed et cetera tussen alle partijen kan worden uitgewisseld zodat die informatie maar één keer verstrekt hoeft te worden.

De informatie moet gevalideerd zijn waarbij het notariaat dat sterk is in het valideren van gegevens, een prominente rol vervult. Hieraan wordt nu gewerkt.

Zorgeloos Vastgoed heeft nu geen rechtspersoonlijkheid maar een vorm van bestuur waarin de vier partijen op bestuurlijk niveau samenwerken. Daaronder hangt een regiegroep afkomstig uit het MT-niveau van de deelnemende instanties. De regiegroep stuurt enkele werkgroepen aan waardoor de diverse onderdelen worden uitgewerkt. Er moet nu een vervolgstap worden gezet naar een meer gestructureerde organisatie met een formele rechtspersoonlijkheid, een bestuur met een Raad van Toezicht die toezicht houdt op het bestuur. Het is de bedoeling dat alle betrokken partijen deel uitmaken van de RvT. Op dit moment is er samenwerking tussen de KNB, NVM, HDM en het Kadaster maar daar hoort uiteraard ook de consument bij. Er is inmiddels contact met de Vereniging Eigen Huis die geïnteresseerd is in toetreding. In de RvT kunnen naast de huidige partners meer partijen zitten zoals Vastgoed Pro, VBO. Dat moet verder worden uitgewerkt. Er is onderzocht welke rechtspersoonlijkheid in aanmerking kan komen. Er zijn voorstanders van coöperatie-modellen maar het gaat om een samenwerkingsverband waaraan ook een semi-overheidsorgaan deelneemt. Dat beperkt de mogelijkheden. Geadviseerd wordt een stichtingsvorm geflankeerd door samenwerkingsovereenkomsten. Het is nu wenselijk de stichting op te richten met een structuur zoals hiervoor beschreven. Er zijn ontwerpstatuten die aangepast moeten worden maar alvorens verdere stappen te zetten is het van belang de principe goedkeuring te krijgen van de grote partijen

Allereerst zal de koopovereenkomst worden gedigitaliseerd. Vervolgens komen dan verduurzaming en het inzicht in de status van het gehele proces aan de orde zodat de consument kan zien hoever iedereen is. Daarvoor moeten allerlei systemen worden gebouwd, wat nadrukkelijk niet door Zorgeloos Vastgoed zal gebeuren. Zorgeloos Vastgoed zal het stelsel beheren en praten over de afspraken, ervoor zorgen dat deze worden vastgelegd en nagekomen. Daarnaast kunnen alle betrokken partijen hun eigen IT-systemen maken waarbij nog onderwerp van gesprek is in hoeverre specificaties worden opgegeven. Daarvoor is de stichting nodig. De ledenraad wordt gevraagd om toestemming te geven voor de stichting, de deelname van de KNB daarin en financiële betrokkenheid bij Zorgeloos Vastgoed. De eisen die gesteld worden staan in het voorstel. De heer Versteeg beantwoordt graag de vragen verneemt graag de visie van de ledenraad.

De heer van Rhee is benieuwd naar de digitalisering van de koopovereenkomst en vraagt of de ondertekening door middel van NotarisID plaatsvindt.

De heer Versteeg antwoordt dat van het laatste geen sprake zal zijn. In het huidige afsprakenstelsel dat op zorgeloosvastgoed.nl geraadpleegd kan worden, staat wel de doelstelling. Voor de digitale koopovereenkomst betekent dat dat ondertekening moet geschieden met een gekwalificeerd middel. Daaraan zou NotarisID, maar ook Vidua (van Cleverbase) of Itsme als deze op de markt komen., voldoen.

De heer Van Rhee begreep dat de NVM bezig is met Cleverbase en vraagt of er niet gezamenlijk opgetrokken wordt.

De heer Versteeg bevestigt dat. De KNB zorgt er wel voor bij het stelsel betrokken te zijn en dat afspraken worden gemaakt dat gekwalificeerde middelen in het algemeen gebruikt kunnen worden. De eIDAS-verordening geeft aan dat een gekwalificeerde digitale handtekening gelijkgesteld wordt aan een natte handtekening afgezien van enkele uitzonderingen. Digitale ondertekening is een commercieel gebeuren en niet in handen van de overheid of het notariaat. De KNB heeft er altijd voor gepleit dat ten minste op gekwalificeerd niveau getekend wordt en dat is bereikt.

Het mededingingsrecht staat het gezamenlijk optrekken voor de digitale handtekening in de weg. Bij de samenwerking Zorgeloos Vastgoed spelen mededingingsrecht, staatssteun, kartelvorming etc. een rol. Het is belangrijk dat alleen afspraken worden gemaakt en de uitvoering niet helemaal wordt afgestemd en dat het een open stelsel is waaraan iedereen kan deelnemen. Alle deelnemers moeten hun eigen uitvoerders inschakelen om ID-systemen te schrijven.

De heer Van Rhee vraagt of voor de digitale ondertekening voor de koopovereenkomst Vidua gebruikt kan worden en voor de digitale ondertekening van de notariële akte NotarisID.

De heer Versteeg antwoordt dat er nu één voorbeeld is voor de digitale ondertekening van een akte, te weten de DOBV; in de concept-wetgeving wordt gesproken over identificatie op eIDAS Hoog niveau en ondertekening met een gekwalificeerde handtekening. In de wetgeving zal de term NotarisID niet voorkomen. Het zal ook niet haalbaar zijn, omdat er veel grote partijen zijn. In het buitenland zal niet met NotarisID gewerkt worden.

De heer Van Rhee begreep dat NotarisID de enige partij in de markt was die streefde naar een eIDAS Hoog niveau.

De heer Versteeg bevestigt dat er concurrenten zijn. Met NotarisID is begonnen omdat er niets anders was en het heel belangrijk was om op hoog niveau te tekenen. Inmiddels komt de concurrentie naar Nederland (Itsme uit België) en ontstaan in Nederland (Cleverbase) zodat de financiering en de positionering van NotarisID uitdagingen zullen vormen. De heer Versteeg stelt voor dit verder te bespreken bij de fase 2 van NotarisID.

Mevrouw Trouw las in een van de notities dat er reeds 15 partijen interesse hebben getoond om tot implementatie over te gaan, “waaronder notarieel softwareleveranciers Van Brug, Quantaris en Next Legal.” Mevrouw Trouw vraagt of de overige softwareleveranciers zich daarover hebben uitgesproken of benaderd zijn, of zij in beeld geweest, en zo ja waarom zij geen interesse zouden hebben.

De heer Versteeg is dit niet geheel bekend. In eerste instantie gaf een aantal leveranciers aan ermee te willen beginnen. Dat wil niet zeggen dat zij meteen beginnen te bouwen. De bedoeling is dat alle softwareleveranciers aansluiten wat ook voor hun concurrentiepositie belangrijk is. Als men niet op het Zorgeloos Vastgoed systeem aansluit is het de vraag hoe men dan communiceert met de makelaars. Door het afsprakenstelsel weet men aan welke eisen voldaan moet worden en welke Application Programming Interfaces (API) geschreven moeten worden om de informatie binnen te kunnen halen. Net als bij DOBV is er nu een beperkt aantal softwareleveranciers dat de API gereed heeft, andere zijn er nog mee bezig. Dat zal ook gaan gebeuren voor NotarisID. Uiteindelijk kunnen de kantoren kiezen voor de meest innovatieve softwareleveranciers die ervoor zorgen als eerste bij deze ontwikkelingen te zijn.

De heer Engelen merkt op dat er één geïnteresseerde partij is, te weten ECH, die het voorportaal wil zijn van alle softwareleveranciers die aangesloten zijn bij ECH. Op die wijze zouden alle softwareleveranciers in één keer aangesloten zijn, wat beter zou zijn en voor de softwareleveranciers praktischer.

De voorzitter stelt vast dat er geen andere vragen zijn en verzoekt de ledenraad aan te geven of kan worden ingestemd met het nemen van een niet geagendeerd besluit. Hiervoor is de instemming van ten minste de helft van de ledenraadsleden nodig. De voorzitter stelt vast dat de meerderheid van de ledenraad instemt.

Vervolgens verzoekt de voorzitter de ledenraad aan te geven of ingestemd wordt met de verdere deelname van de KNB aan Zorgeloos Vastgoed en de oprichting van de Stichting. Hiervoor is instemming van twee derde van de ledenraad. De voorzitter stelt vast dat de twee derde meerderheid ruimschoots wordt gehaald (**besluit**).

De heer Versteeg deelt mee dat het afsprakenstelsel inmiddels is aangeboden aan BZK, waar men positief reageerde.

d. Cybersecurity (Hack)

De voorzitter deelt mee dat het agendapunt Cybersecurity uit tijdsoverwegingen naar de volgende vergadering zal worden verschoven.

9. Actiepuntenlijst ledenraadsvergadering 15 september 2021

- Gebruik van apps bij afwezigheid mobiele scanner: dit wordt in een volgende vergadering besproken.

De overige uitstaande acties zijn geagendeerd en/of besproken.

10. Concept notulen ledenraadsvergadering 15 september 2021

De notulen worden met inachtneming van enkele wijzigingen vastgesteld.

11. Rondvraag

De meeste geïnventariseerde vragen voor de rondvraag zijn al ter sprake gekomen. De overige vragen worden hierna besproken.

Mevrouw Braun deelt mee dat er in de ring gesproken is over de richtlijn van crowdfunding die onwerkbaar wordt. Als voorbeeld werd genoemd een dorpshuis dat niet meer gekocht zou kunnen worden. Er is behoefte aan meer voorbeelden en detaillering van die regel. Verder heeft een ringlid in een voorgaande vergadering waarbij ook het bestuur aanwezig was, aangegeven dat in de reclamecampagne van de KNB het woord “koopakte” foutief gebruikt zou worden. Daarop zou worden teruggekomen.

De heer Versteeg deelt mee dat het punt van de koopakte door het bestuur besproken is. De afdeling communicatie is gevraagd voortaan meer attent te zijn op de formuleringen omdat het notariaat gevoelig is voor het verschil tussen een koopakte en een leveringsakte.

Mevrouw Van Loon heeft de zorg van een ringlid over het beleggingsverbod per e-mail kenbaar gemaakt aan de heer Geselschap. Naar aanleiding van de brief van het BFT, die in de vorige vergadering is besproken, heeft de KNB gemeld aan verschillende notarissen dat hun geval aan de Commissie handhaving van het BFT wordt gestuurd. Die notarissen zijn daarover heel bezorgd en vrezen een klacht. De heer Geselschap heeft terecht gezegd niets aan individuele gevallen te kunnen doen maar de KNB wil wel weten of zich onredelijke incidenten hebben voorgedaan. Hij bood aan als contactpersoon op te treden voor de notarissen zodat de ervaringen kunnen worden gedeeld en de KNB die op de agenda in het overleg met het BFT kan zetten. Het speelt misschien ook in andere ringen en het is wellicht goed het aanbod van de heer Geselschap in de notulen op te nemen.

De heer Nobel merkt op dat een ringlid vroeg of het juist is dat KNB Pels Rijcken inschakelt voor werkzaamheden als advocaat en zo ja, of het verstandig is daarmee door te gaan, gezien de uitstraling.

Mevrouw Ploumen bevestigt dat de KNB gebruik maakt van de diensten van de landsadvocaat. Op dit moment ziet het bestuur geen aanleiding om dat niet meer te doen omdat de landsadvocaat an sich goed werkt levert. Zolang de discussie loopt en de overheid op zich tevreden is en de KNB geen aanmerkingen heeft op het geleverde werk, vindt het bestuur dat de voortzetting van de werkzaamheden door het kantoor niet ter discussie moet staan. Dat wordt regelmatig bekeken maar nu is er geen aanleiding om de werkzaamheden te beëindigen. Nu en evenmin in het verleden heeft het notariaat van Pels Rijcken werk gedaan voor de KNB. Het kantoor wordt ingeschakeld voor specifieke werkzaamheden, die zij goed uitvoeren. Als de KNB daarmee stopt, wordt de uitstraling wellicht nog negatiever. Het bestuur blijft waakzaam op de continuering van de werkzaamheden door het kantoor.

De heer Van Rhee merkt op dat los van het feit dat nagedacht wordt over een adviseur die onderdeel is van een strafrechtelijk onderzoek, kan hij zich voorstellen dat de KNB niet tegen Pels Rijcken zegt de werkzaamheden te beëindigen, terwijl het kantoor wel tegen 15 tot 25 leden heeft gezegd dat er een einde komt aan hun werkzaamheden.

Onder verwijzing naar de discussie met de heer Waaijer in het begin van de vergadering begrijpt de heer Janssens t de redenering van mevrouw Ploumen niet. Beeldvorming is heel belangrijk en het notariaat moet van alles ondernemen omdat de buitenwereld dat vraagt van het notariaat.

De heer Janssens kan zich niet voorstellen dat er geen andere advocaat beschikbaar is die het werk ook heel goed kan doen. In het kader van beeldvorming is het nu het moment om pas op de plaats te maken. Het is onbegrijpelijk waarom de KNB zo graag bij dit kantoor wil blijven nu dat zo negatief in de publiciteit staat.

Mevrouw Ploumen antwoordt dat het er niet om gaat dat de KNB zo graag bij het kantoor wil blijven. Er loopt werk bij het kantoor. Het bestuur vindt dat dat nu niet teruggetrokken moet worden. Dat betekent niet dat het bestuur geen mening heeft over de wijze waarop Pels Rijcken met de notarissen omgaat maar er moet worden gekeken naar de lopende zaken, of deze goed gaan en hoe deze in de toekomst lopen, deze worden per geval bekeken. Als het op enige wijze (bijvoorbeeld het imago) niet goed zou zijn, zal daarmee zeker rekening worden gehouden. Om zaken die goed lopen, te stoppen vindt mevrouw Ploumen ver gaan omdat dan zaken door elkaar gehaald worden. Mevrouw Ploumen hoort graag de mening van de ledenraad maar op dit moment is er naar de mening van het bestuur geen aanleiding om te stoppen. Ze is het persoonlijk eens met de heer Van Rhee dat het opheffen van het notariaat een onbegrijpelijke actie is die echter losstaat van het moeten terugtrekken van een zaak die loopt bij de advocatuur.

Mevrouw Heuvelmans merkt op begrip te hebben voor de opmerking dat mevrouw Ploumen het persoonlijk een spijtige beslissing vindt dat de notarissen zijn buitengezet. De leden van de ring Zeeland/West-Brabant, waar geen grote kantoren gevestigd zijn, zeiden empathie van de KNB te missen om te zeggen dat het betreurd wordt dat de gebeurtenissen hebben geleid tot het afstoten van de notariële tak. Vanzelfsprekend moet onderscheid gemaakt worden tussen een persoonlijke mening en hetgeen als beroepsorganisatie wordt uitgedragen, maar intern is het voor de binding met de achterban belangrijk om wel enige empathie te laten zien.

Met betrekking tot het register van het notariaat en ontslagen notarissen vraagt de heer Nobel of maatregelen of sancties voor het publiek kenbaar zouden moeten zijn. Dat is misschien inherent aan het niet meer lid zijn van KNB maar maatregelen moeten wellicht op een andere manier zichtbaar zijn voor het publiek.

De voorzitter verzoekt het bestuur/bureau hierop een volgende keer terug te komen (**actie**).

De voorzitter staat stil bij het afscheid van mevrouw Heuvelmans van de ledenraad, wenst haar succes in haar toekomstige activiteiten en geeft de heer Robbers het woord.

De heer Robbers heeft mevrouw Heuvelmans leren kennen als een kritisch en positief ledenraads-lid, altijd tot in detail voorbereid en als lid van de vacaturecommissie. Hij bedankt haar voor haar inspanningen voor de KNB en de ledenraad in het bijzonder en wenst haar alle goeds toe.

Mevrouw Heuvelmans merkt op voor de tweede keer in de ledenraad te hebben gezeten. De vorige keer nam zij afscheid omdat zij tot notaris werd benoemd. Zij bedankt de ledenraad voor alle leerzame discussies. Per 1 januari 2022 zal Monique Rombouts haar opvolgen als ringvoorzitter.

Namens het bestuur bedankt mevrouw Ploumen mevrouw Heuvelmans voor alle vergaderingen waarin zij goed voorbereid met veel dossierkennis aanwezig was, goede suggesties deed en kritische vragen stelde.

12. Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 17.31 uur.

Goedgekeurd in de vergadering van 2 februari 2022.

CONCEPT

Vergadernotitie ledenraad– Vraag en antwoord

Datum 2 februari 2022

Agendapunt : 9.a.

Onderwerp : 7 Vragen uit de ledenraad van 17 november beantwoord door het bestuur

Van : Bestuur KNB

Status : **X ter informatie** ☐ ter bespreking ☐ ter beslissing

Tijdens de ledenraadsvergadering van 17 november 2021 heeft de ledenraad een aantal vragen gesteld aan het bestuur. Bijgaande de vragen en antwoorden.

1. Richtlijn crowdfunding

Vraag: In een ring is gesproken is over de richtlijn van crowdfunding die onwerkbaar wordt. Als voorbeeld werd genoemd een dorpshuis dat niet meer gekocht zou kunnen worden. Er is behoefte aan meer voorbeelden en detaillering van die regel (*mw. Braun stelde deze vraag namens haar Ring Gelderland; zij is door het bureau KNB ook persoonlijk van onderstaand antwoord voorzien*).

Antwoord: In oktober 2021 heeft het BFT op verzoek van de KNB een notitie over *crowdfunding* en *Wwft* uitgebracht. Het bureau kreeg hierover veel vragen en in de notariële praktijk bleek behoefte aan handvatten voor hoe hiermee om te gaan. Hierover is met de leden gecommuniceerd via *Notarisnet*. Zie hierover het bericht <https://notarisnet.notaris.nl/nieuwsberichten/notitie-bft-over-crowdfunding-en-wwft> . Deze notitie is in een vergadering van de Ring Gelderland besproken. Een van de ringleden bracht toen in dat deze notitie niet werkbaar is voor de notariële praktijk. Eind 2021 is reeds bij het BFT heb aangegeven dat het de KNB raadzaam lijkt om begin 2022 het onderwerp crowdfunding en Wwft weer te bespreken en te bespreken of er aanleiding is voor actualisering/een tweede versie van die notitie. De nader te ontvangen en precisering van de vraag vanuit de Ring Gelderland zal hierin worden meegenomen en met het BFT worden besproken of en op welke wijze de handvatten in de notitie een praktischere en concretere invulling kunnen krijgen. Ook zal in dit overleg met BFT worden afgetoetst of bij hen wel negatieve reacties zijn binnengekomen in tegenstelling tot het bureau KNB.

2. Register oud-notarissen

Vraag: Namens een ring werden vragen gesteld over de registers van het notariaat en dan met name de oud-leden die niet meer beschikbaar zouden zijn (*thr. Nobel stelde deze vraag; hij is door het bureau KNB ook persoonlijk van onderstaand antwoord voorzien*).

Antwoord: De KNB kent een register notariaat. Conform de wet is dit register in te zien bij de KNB en is een uittreksel op te vragen bij de KNB. Dit wordt kosteloos versterkt. In dit register bevinden zich alle gegevens van alle actieve en oud-leden van de KNB die volgens de wet worden geregistreerd. Al deze gegevens zijn dus in te zien en op te vragen bij de KNB via ledenadministratie@knb.nl.

Daarnaast heeft de KNB de site www.registernotariaat.nl in het leven geroepen. Op deze site wordt die informatie weergegeven die in 95% van de gevallen door consumenten werd opgevraagd. Dit gaat vooral om gegevens die iets zeggen over het tuchtrechtelijk verleden van een notaris en de onafhankelijkheid van een notaris (de nevenbetrekkingen). Deze gegevens worden door consumenten opgevraagd ten einde een goede keuze te kunnen maken voor een notaris. Er is daarom bewust gekozen om alleen actieve leden hier zichtbaar te maken. De KNB laat hierbij bijvoorbeeld ook alle waarnemingen weg. Deze waren oorspronkelijk wel opgenomen, maar dan werden ook de toekomstige en actieve waarnemingen zichtbaar. Dit werd door leden terecht als een zoekmachine voor criminelen gezien omdat dan zichtbaar was wanneer notarissen op vakantie zijn en daarmee dus zichtbaar was waar rustig ingebroken kon gaan worden. Er is kortom sprake van een verkort uittreksel uit het register notariaat.

3. Weerstandsvermogen Kwaliteitsfonds

Vraag: Is het noodzakelijk het vermogen van het kwaliteitsfonds door te laten groeien i.v.m. toenemende aansprakelijkheidsstellingen.

Antwoord: Deze vraag is in onderzoek voor het eerste kwartaal 2022. Zodra hier uitsluitsel over is zal dit worden teruggekoppeld c.q. worden geagendeerd voor de eerstvolgende ledenraadsvergadering.

4. Aanwezigheid commissie kandidaat notarissen

Vraag: Vanuit de ring Noord-Holland kwam de opmerking naar voren dat de commissie kandidaat notarissen waren uitgenodigd bij een ringvergadering, maar dat zijn niet wilden komen.

Antwoord: Navraag wijst uit dat met de leden van de commissie kandidaat notarissen desbetreffende ring overleg is geweest over de duur van de presentatie (15 minuten of 60 minuten) en wijze van aanwezigheid (fysiek aanwezig of via een filmpresentatie). Uiteindelijk heeft deze afstemming niet geleid tot een aanwezigheid bij de vergadering.

5. Vertrouwensnotaris

Vraag: Er is verzocht om te onderzoeken of de vertrouwensnotaris begeleiding zou kunnen bieden bij de angst voor de tuchtrechter.

Antwoord: Het verzoek staat op de agenda van het overleg met de vertrouwensnotarissen op 7 april 2022. Dientengevolge kan het bestuur op de ledenraadsvergadering van 18 mei 2022 hier uitsluitsel over geven.

6. Richtlijnen gebruik mobiele apps ter verificatie identiteit

Vraag: Zijn er richtlijnen voor het gebruik van mobiele apps ter verificatie van de identiteit (Vraag is ook besproken op ledenraadsvergadering van 26 mei 2021 en stond op de actiepuntenlijst van 21 september 2021).

Antwoord: Ten aanzien van mobiel scannen met behulp van een app geldt dat opstellen en vanuit KNB publiceren van een lijst met toegestane apps niet de

aangewezen weg is. Een lijst met te objectiveren criteria is ook hier aan te raden. Daarin dienen de laatste inzichten ten aanzien van bescherming van persoonsgegevens (visie KNB), betrouwbaarheid en veiligheid terug te komen.

Identificatie met behulp van een app staat niet op hetzelfde niveau als identificatie met via een WID-scanner in het notariskantoor. KNB onderzoekt aan welke eisen apps moeten voldoen om te kunnen worden ingezet voor het identificeren van personen buiten de kantoorlocatie. Daarin worden de laatste inzichten ten aanzien van bescherming van persoonsgegevens (visie KNB), betrouwbaarheid en veiligheid meegenomen.

7. Uitstroom notarissen

Vraag: naar aanleiding van het agendapunt uitstroom notariaat zijn een zestal verdiepvragen gesteld.

I. Hoeveel zij-instromers en herintreders waren er in de laatste 5 jaar?

Antwoord:

Het blijkt erg lastig om iemand in de ledenadministratie te herkennen als herintreder.

De KNB kan nu vooral zien wat de huidige status is, maar de historie niet.

De KNB houdt wel cijfers bij van het totaal aantal leden op een bepaald moment, onderverdeeld naar notarissen, toegevoegd-notarissen en kandidaat-notarissen. Die aantallen hebben zich de afgelopen 5 jaar als volgt ontwikkeld:

	1 okt 2021	1 okt 2016	verschil
Notarissen	1.248	1.281	-33 (-2,6%)
Toegevoegd notarissen	255	78	+147 (+188,5%)
Kandidaat-notarissen	1.942	1.797	+145 (+8,1%)
Medewerkers	8.300	6.830	+1.012 (+14,8%)

In 2016 passeerden notarissen gemiddeld 1.216 akten. In 2021 waren dat er gemiddeld 1.558. Dat is een stijging van 342 (27,4%) akten. Als het aantal akten wordt verdeeld over het totaal aantal notarissen, toegevoegd- en kandidaat-notarissen samen, dan is de werkdruk toegenomen van gemiddeld 494 akten in 2016 naar 570 akten in 2021, een toename van 15,4%.

II. Hoeveel van de uitstromers is geswitcht van kantoor? Is daar een trend in te zien?

Antwoord:

Het switchen van kantoor is wel zichtbaar, maar het gaat om heel veel data. Met de huidige inrichting van de KNB-systemen kan dit in deze metadata thans nog niet op kantooniveau worden gedifferentieerd. Zodra deze analyse wel kan worden gemaakt zal de ledenraad hier over worden geïnformeerd.

III. Hoeveel is de uitstroom in de advocatuur, fiscalisten, gerechtsdeurwaarders, rechterlijke macht?

Antwoord:

Er is navraag gedaan bij de NOvA, NOB, KBvG, NBA en RB. Deze beroepsgroepen geven aan dat hun cijfers geen aanleiding geven voor extra aandacht rondom het vervroegd stoppen van leden.

IV. Hoeveel van de uitstromers heeft een andere culturele achtergrond?

Hoeveel van notarieel rechtenstudenten heeft een andere culturele achtergrond? Speelt een andere culturele achtergrond een rol bij de uitstroom?

Antwoord

Als organisatie mag je in de ledenadministratie geen culturele achtergrond bijhouden. De KNB kan hierover dus geen uitspraak doen.

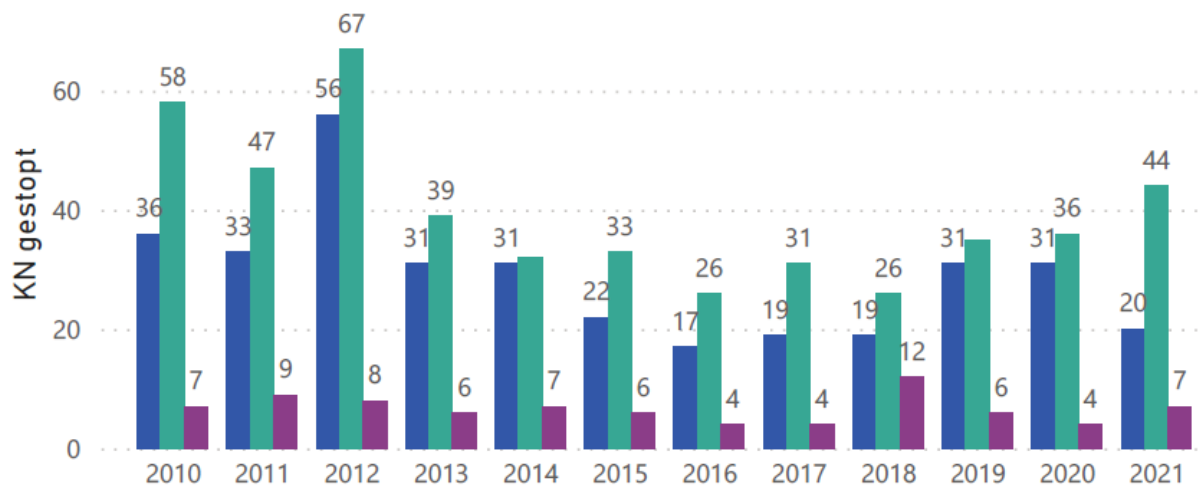
V. Hoe is uitstroom over de kantoorsoort verdeeld?

Antwoord

Zie staafdiagram en tabel.

Uitstroom kandidaat-notarissen per Kantoorsoort

Kantoorsoort ● A) 1 ● B) 2 - 4 ● C) 5 of meer

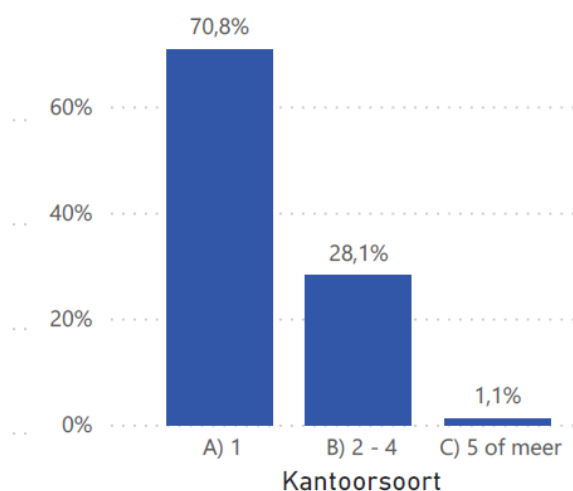


Uitstroom KN per Kantoorsoort (%)

Jaar einde	A) 1	B) 2 - 4	C) 5 of meer	Totaal
2010	36%	57%	7%	100%
2011	37%	53%	10%	100%
2012	43%	51%	6%	100%
2013	41%	51%	8%	100%
2014	44%	46%	10%	100%
2015	36%	54%	10%	100%
2016	36%	55%	9%	100%
2017	35%	57%	7%	100%
2018	33%	46%	21%	100%
2019	43%	49%	8%	100%
2020	44%	51%	6%	100%
2021	28%	62%	10%	100%
Totaal	38%	53%	9%	100%

Bij het type kantoor gaat het om het aantal notarissen. De huidige verdeling van kantoorsoorten is:

Huidige verdeling kantoorsoorten



Conclusie: Bij kantoren met 2-4 notarissen is de uitstroom het hoogst.

VI. Waarom waren in 2019 in de categorie 0-1, 2-5 jaar gemiddeld meer kandidaten die stopten (2020 ook meer in categorie 2-5 jaar)?

Antwoord

Een specifieke reden hiervoor is niet te achterhalen.